

Lê Xuân Trọng (Chủ biên)
Ngô Ngọc An - Ngô Văn Vũ

BÀI TẬP

HOÁ HỌC

9

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

LÊ XUÂN TRỌNG (*Chủ biên*)
NGÔ NGỌC AN - NGÔ VĂN VỤ

Bài tập **HOÁ HỌC 9**

(Tái bản lần thứ sáu có chỉnh lý bổ sung)

downloadsachmienphi.com

Download Sách Hay | Đọc Sách Online

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

CÁC KÍ HIỆU DÙNG TRONG SÁCH	
đđ	dung dịch
l	lòng
h	hở
r	rắn
k	khí

downloadsachmienphi.com

Download Sách Hay | Đọc Sách Online

Bản quyền thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam

01-2011/CXB/779-1235/GD

Mã số : 2B908T1

A - PHẦN ĐỀ BÀI

Chương I

CÁC LOẠI HỢP CHẤT VÔ CƠ

Bài 1

Tính chất hoá học của oxit. Khái quát về sự phân loại oxit

- 1.1. Có những oxit sau : H_2O , SO_2 , CuO , CO_2 , CaO , MgO . Hãy cho biết những chất nào có thể điều chế bằng downloadsachmienphi.com
 a) phản ứng hoá hợp ? Viết phương trình hoá học.
 b) phản ứng phân huỷ ? [Download Sách Hay | Đọc Sách Online](https://DownloadSachHay.Com/SachOnline) Viết phương trình hoá học.
- 1.2. Hãy viết công thức hoá học và tên gọi của
 a) 5 oxit bazơ ;
 b) 5 oxit axit.
- 1.3. Khí cacbon monooxit (CO) có lẫn các tạp chất là khí cacbon đioxit (CO_2) và lưu huỳnh đioxit (SO_2). Làm thế nào tách được những tạp chất ra khỏi CO ?
 Viết các phương trình hoá học.
- 1.4. Hãy tìm công thức hoá học của những oxit có thành phần khối lượng như sau :
 a) S : 50% ; b) C : 42,8% ; c) Mn : 49,6% ; d) Pb : 86,6%.
- 1.5. Biết rằng 1,12 lít khí cacbon đioxit (đktc) tác dụng vừa đủ với 100 ml dung dịch $NaOH$ tạo ra muối trung hoà.
 a) Viết phương trình hoá học.
 b) Tính nồng độ mol của dung dịch $NaOH$ đã dùng.

- 1.6. Cho 15,3 gam oxit của kim loại hoá trị 2 vào nước thu được 200 gam dung dịch bazơ với nồng độ 8,55%. Hãy xác định công thức của oxit trên.
- 1.7. Cho 38,4 gam một oxit axit của phi kim X có hoá trị 4 tác dụng vừa đủ với dung dịch NaOH thu được 400 gam dung dịch muối nồng độ 18,9%. Xác định công thức của oxit.

Bài 2

Một số oxit quan trọng

- 2.1. Kim loại M tác dụng với dung dịch HCl sinh ra khí hidro. Dẫn khí hidro đi qua oxit của kim loại N nung nóng. Oxit này bị khử cho kim loại N. M và N là

- A. đồng và chì.
B. chì và kẽm.
C. kẽm và đồng.
D. đồng và bạc.

- 2.2. Canxi oxit tiếp xúc lâu ngày với không khí sẽ bị giảm chất lượng. Hãy giải thích hiện tượng này và minh họa bằng phương trình hoá học.

- 2.3. Viết các phương trình hoá học thực hiện những chuyển đổi hoá học theo sơ đồ sau :

- 2.4. CaO là oxit bazơ, P_2O_5 là oxit axit. Chúng đều là những chất rắn, màu trắng. Bằng những phương pháp hoá học nào có thể giúp ta nhận biết được mỗi chất trên ?

- 2.5. Một loại đá vôi chứa 80% CaCO_3 . Nung 1 tấn đá vôi loại này có thể thu được bao nhiêu kg vôi sống CaO, nếu hiệu suất là 85% ?

- 2.6. Để tói vôi, người ta đã dùng một khối lượng nước bằng 70% khối lượng vôi sống. Hãy cho biết khối lượng nước đã dùng lớn hơn bao nhiêu lần so với khối lượng nước tính theo phương trình hoá học ?

- 2.7. Cho 8 gam lưu huỳnh trioxit (SO_3) tác dụng với H_2O , thu được 250 ml dung dịch axit sunfuric (H_2SO_4).

- a) Viết phương trình hoá học.
b) Xác định nồng độ mol của dung dịch axit thu được.

2.8. Dẫn 1,12 lít khí lưu huỳnh dioxit (đktc) đi qua 700 ml dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ 0,1 M.

- Viết phương trình hoá học.
- Tính khối lượng các chất sau phản ứng.

2.9. Có các chất sau :

- A. CuO ; B. H_2 ; C. CO ; D. SO_3 ; E. P_2O_5 ; G. H_2O .

Hãy chọn những chất thích hợp trong các chất trên điền vào chỗ trống trong các sơ đồ phản ứng sau :

- ... + $\text{H}_2\text{O} \longrightarrow \text{H}_2\text{SO}_4$
- H_2O + ... $\longrightarrow \text{H}_3\text{PO}_4$
- ... + $\text{HCl} \longrightarrow \text{CuCl}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- ... + $\text{H}_2\text{SO}_4 \longrightarrow \text{CuSO}_4 + \dots$
- $\text{CuO} + \dots \xrightarrow{\text{t}^\circ} \text{Cu} + \text{H}_2\text{O}$

2.10. Nung nóng 13,1 gam một hỗn hợp gồm Mg, Zn, Al trong không khí đến phản ứng hoàn toàn thu được 20,3 gam hỗn hợp gồm MgO , ZnO , Al_2O_3 . Hoà tan 20,3 gam hỗn hợp oxit trên cần dùng V lít dung dịch HCl 0,4M

- Tính V.
- Tính khối lượng muối clorua tạo ra.

downloadsachmienphi.com

Bài 3

Tính chất hoá học của axit

3.1. Dung dịch HCl đều tác dụng được với các chất trong dãy nào sau đây ?

- Mg , Fe_2O_3 ; $\text{Cu}(\text{OH})_2$; Ag
- Fe , MgO ; $\text{Zn}(\text{OH})_2$; Na_2SO_4
- CuO , Al , $\text{Fe}(\text{OH})_3$, CaCO_3
- Zn , BaO , $\text{Mg}(\text{OH})_2$, SO_2

3.2. Có các dung dịch KOH , HCl , H_2SO_4 (loãng); các chất rắn $\text{Fe}(\text{OH})_3$, Cu và các chất khí CO_2 , NO .

Những chất nào có thể tác dụng với nhau từng đôi một ? Viết các phương trình hoá học.

(Biết H_2SO_4 loãng không tác dụng với Cu).

- 3.3.** Có những oxit sau : Fe_2O_3 , SO_2 , CuO , MgO , CO_2 .
- Những oxit nào tác dụng được với dung dịch H_2SO_4 ?
 - Những oxit nào tác dụng được với dung dịch NaOH ?
 - Những oxit nào tác dụng được với H_2O ?
- Viết các phương trình hoá học.
- 3.4.** Có hỗn hợp gồm bột kim loại đồng và sắt. Hãy chọn phương pháp hoá học để tách riêng bột đồng ra khỏi hỗn hợp. Viết các phương trình hoá học.
- 3.5.** Hãy tìm công thức hoá học của những axit có thành phần khối lượng như sau :
- H : 2,1% ; N : 29,8% ; O : 68,1%.
 - H : 2,4% ; S : 39,1% ; O : 58,5%.
 - H : 3,7% ; P : 37,8% ; O : 58,5%.
- 3.6*.** a) Trên 2 đĩa cân ở vị trí thăng bằng có 2 cốc, mỗi cốc đựng một dung dịch có hoà tan 0,2 mol HNO_3 . Thêm vào cốc thứ nhất 20 gam CaCO_3 , thêm vào cốc thứ hai 20 gam MgCO_3 . Sau khi phản ứng kết thúc, 2 đĩa cân còn giữ vị trí thăng bằng không ? Giải thích.
- b) Nếu dung dịch trong mỗi cốc có hoà tan 0,5 mol HNO_3 và cũng làm thí nghiệm như trên. Phản ứng kết thúc, 2 đĩa cân còn giữ vị trí thăng bằng không ? Giải thích.

Bài 4

Một số axit quan trọng

- 4.1.** Dung dịch H_2SO_4 tác dụng được với các chất trong dãy :
- CuO , BaCl_2 , NaCl , FeCO_3
 - Cu , Cu(OH)_2 , Na_2CO_3 , KCl
 - Fe , ZnO , MgCl_2 , NaOH
 - Mg , BaCl_2 , K_2CO_3 , Al_2O_3
- 4.2.** Cần phải điều chế một lượng muối đồng sunfat. Phương pháp nào sau đây tiết kiệm được axit sunfuric ?
- Axit sunfuric tác dụng với đồng(II) oxit.

b) Axit sunfuric đặc tác dụng với đồng kim loại.

Viết các phương trình hoá học và giải thích.

- 4.3.** Cho những chất sau : đồng, các hợp chất của đồng và axit sunfuric. Hãy viết những phương trình hoá học điều chế đồng(II) sunfat từ những chất đã cho, cần ghi rõ các điều kiện của phản ứng.
- 4.4.** Có 3 lọ không nhãn, mỗi lọ đựng một trong những chất rắn sau : CuO, BaCl₂, Na₂CO₃. Hãy chọn một thuốc thử để có thể nhận biết được cả ba chất trên. Giải thích và viết phương trình hoá học.
- 4.5.** Có 4 lọ không nhãn, mỗi lọ đựng một dung dịch không màu là : HCl, H₂SO₄, NaCl, Na₂SO₄. Hãy nhận biết dung dịch đựng trong mỗi lọ bằng phương pháp hoá học. Viết các phương trình hoá học.
- 4.6.** Cho một lượng bột sắt dư vào 50 ml dung dịch axit sunfuric. Phản ứng xong, thu được 3,36 lít khí hidro (dktc).
- Viết phương trình hoá học.
 - Tính khối lượng sắt đã tham gia phản ứng.
 - Tính nồng độ mol của dung dịch axit sunfuric đã dùng.
- 4.7***. Trung hoà 20 ml dung dịch H₂SO₄ 1M bằng dung dịch NaOH 20%.
- Viết phương trình hoá học.
 - Tính khối lượng dung dịch NaOH cần dùng.
 - Nếu trung hoà dung dịch axit sunfuric trên bằng dung dịch KOH 5,6%, có khối lượng riêng là 1,045 g/ml, thì cần bao nhiêu ml dung dịch KOH ?
- 4.8***. Cho dung dịch HCl 0,5M tác dụng vừa đủ với 21,6 gam hỗn hợp A gồm Fe, FeO, FeCO₃. Thấy thoát ra một hỗn hợp khí có tỉ khói đối với H₂ là 15 và tạo ra 31,75 gam muối clorua.
- Tính thể tích dung dịch HCl đã dùng.
 - Tính % khối lượng của mỗi chất trong hỗn hợp A.

Bài 5

Luyện tập : Tính chất hoá học của oxit và axit

- 5.1.** Có những chất sau : Cu, Zn, MgO, NaOH, Na₂CO₃. Hãy dẫn ra những phản ứng hoá học của dung dịch HCl và dung dịch H₂SO₄ loãng với những chất đã cho để chứng minh rằng hai axit này có tính chất hoá học giống nhau.

5.2. Để phân biệt được hai dung dịch Na_2SO_4 và Na_2CO_3 , người ta dùng :

- A. BaCl_2 ; B. HCl ; C. $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$; D. NaOH .

5.3. Cho những chất sau :

- A. CuO ; B. MgO ; C. H_2O ; D. SO_2 ; E. CO_2 .

Hãy chọn những chất thích hợp đã cho để điền vào chỗ trống trong các phương trình hoá học sau :

1. $2\text{HCl} + \dots \rightarrow \text{CuCl}_2 + \dots$
2. $\text{H}_2\text{SO}_4 + \text{Na}_2\text{SO}_3 \rightarrow \text{Na}_2\text{SO}_4 + \dots + \dots$
3. $2\text{HCl} + \text{CaCO}_3 \rightarrow \text{CaCl}_2 + \dots + \dots$
4. $\text{H}_2\text{SO}_4 + \dots \rightarrow \text{MgSO}_4 + \dots$
5. $\dots + \dots \rightleftharpoons \text{H}_2\text{SO}_3$

5.4. Cho các chất : Cu, Na_2SO_3 , H_2SO_4 .

- a) Viết các phương trình hoá học của phản ứng điều chế SO_2 từ các chất trên.
 b) Cần điều chế n mol SO_2 , hãy chọn chất nào để tiết kiệm được H_2SO_4 .
 Giải thích cho sự lựa chọn.

5.5*. a) Viết các phương trình hoá học của phản ứng điều chế khí hidro từ những chất sau : Zn, dung dịch HCl, dung dịch H_2SO_4 .

- b) So sánh thể tích khí hidro (cùng điều kiện t° và p) thu được của từng cặp phản ứng trong những thí nghiệm sau :

Thí nghiệm 1 :

0,1 mol Zn tác dụng với dung dịch HCl dư.

0,1 mol Zn tác dụng với dung dịch H_2SO_4 dư.

Thí nghiệm 2 :

0,1 mol H_2SO_4 tác dụng với Zn dư.

0,1 mol HCl tác dụng với Zn dư.

5.6*. Để tác dụng vừa đủ với 44,8 gam hỗn hợp gồm FeO , Fe_2O_3 , Fe_3O_4 cần phải dùng 400 ml dung dịch H_2SO_4 2M. Sau phản ứng thấy tạo ra a gam hỗn hợp muối sunfat. Hãy tính a.

5.7. Từ 80 tấn quặng pirit chứa 40% lưu huỳnh, người ta sản xuất được 73,5 tấn axit sunfuric.

- a) Tính hiệu suất của quá trình sản xuất axit sunfuric.

- b) Tính khối lượng dung dịch H_2SO_4 50% thu được từ 73,5 tấn H_2SO_4 đã được sản xuất ở trên.

Bài 7

Tính chất hoá học của bazơ

- 7.1. Hãy nêu những tính chất hoá học giống và khác nhau của bazơ tan (kiềm) và bazơ không tan. Dẫn ra thí dụ, viết phương trình hoá học.
- 7.2. Các bazơ khi bị nung nóng tạo ra oxit là
- $Mg(OH)_2$; $Cu(OH)_2$; $Zn(OH)_2$; $Fe(OH)_3$
 - $Ca(OH)_2$; KOH ; $Al(OH)_3$; $NaOH$
 - $Zn(OH)_2$; $Mg(OH)_2$; KOH ; $Fe(OH)_3$
 - $Fe(OH)_3$; $Al(OH)_3$; $NaOH$; $Zn(OH)_2$
- 7.3. Dung dịch HCl ; Khí CO_2 đều tác dụng với
- $Ca(OH)_2$; $NaOH$; $Ba(OH)_2$; KOH
 - $Ca(OH)_2$; KOH ; $Al(OH)_3$; $NaOH$
 - $NaOH$; KOH ; $Fe(OH)_3$; $Ba(OH)_2$
 - $Ca(OH)_2$; $Cr(OH)_3$; KOH .
- 7.4. Hãy viết công thức hoá học của các
- bazơ ứng với những oxit sau : Na_2O , BaO , Al_2O_3 , Fe_2O_3 .
 - oxit ứng với những bazơ sau : KOH , $Ca(OH)_2$, $Zn(OH)_2$, $Cu(OH)_2$.
- 7.5. Có 3 lọ không nhãn, mỗi lọ đựng một trong những chất rắn sau : $Cu(OH)_2$, $Ba(OH)_2$, Na_2CO_3 . Hãy chọn một thuốc thử để có thể nhận biết được cả ba chất trên. Viết các phương trình hoá học.

Bài 8

Một số bazơ quan trọng

- 8.1. Bằng phương pháp hoá học nào có thể phân biệt được hai dung dịch bazơ : $NaOH$ và $Ca(OH)_2$? Viết phương trình hoá học.
- 8.2. Có 4 lọ không nhãn, mỗi lọ đựng một trong những dung dịch sau : $NaOH$, Na_2SO_4 , H_2SO_4 , HCl . Hãy nhận biết dung dịch trong mỗi lọ bằng phương pháp hoá học. Viết các phương trình hoá học.

8.3. Cho những chất sau : Na_2CO_3 , $\text{Ca}(\text{OH})_2$, NaCl .

a) Từ những chất đã cho, hãy viết các phương trình hóa học điều chế NaOH .

b) Nếu những chất đã cho có khối lượng bằng nhau, ta dùng phản ứng nào để có thể điều chế được khối lượng NaOH nhiều hơn ?

8.4. Bảng dưới đây cho biết giá trị pH của dung dịch một số chất :

DUNG DỊCH	A	B	C	D	E
pH	13	3	1	7	8

a) Hãy dự đoán trong các dung dịch ở trên :

1. Dung dịch nào có thể là axit như HCl , H_2SO_4 ?
2. Dung dịch nào có thể là bazơ như NaOH , $\text{Ca}(\text{OH})_2$?
3. Dung dịch nào có thể là đường, muối NaCl , nước cất ?
4. Dung dịch nào có thể là axit axetic (có trong giấm ăn) ?
5. Dung dịch nào có tính bazơ yếu, như NaHCO_3 ?

b) Hãy cho biết :

[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](https://download sachmienphi.com)

1. Dung dịch nào có phản ứng với Mg , với NaOH ?
2. Dung dịch nào có phản ứng với dung dịch HCl ?
3. Những dung dịch nào trộn với nhau từng đôi một sẽ xảy ra phản ứng hoá học ?

8.5. 3,04 gam hỗn hợp NaOH và KOH tác dụng vừa đủ với dung dịch HCl , thu được 4,15 gam các muối clorua.

a) Viết các phương trình hóa học.

b) Tính khối lượng của mỗi hidroxit trong hỗn hợp ban đầu.

8.6*. Cho 10 gam CaCO_3 tác dụng với dung dịch HCl dư.

a) Tính thể tích khí CO_2 thu được ở dktc.

b) Dẫn khí CO_2 thu được ở trên vào lọ đựng 50 gam dung dịch NaOH 40%. Hãy tính khối lượng muối cacbonat thu được.

8.7. Cho m gam hỗn hợp gồm $\text{Mg}(\text{OH})_2$, $\text{Cu}(\text{OH})_2$, NaOH tác dụng vừa đủ với 400 ml dung dịch HCl 1M và tạo thành 24,1 gam muối clorua. Hãy tính m.

Bài 9

Tính chất hoá học của muối

- 9.1.** Thuốc thử dùng để phân biệt hai dung dịch natri sunfat và natri sunfit là
- dung dịch bari clorua.
 - dung dịch axit clohiđric.
 - dung dịch chì nitrat.
 - dung dịch natri hidroxit.

- 9.2.** a) Hãy cho biết những phản ứng hoá học nào trong bảng có thể dùng để điều chế các muối sau (Bằng cách ghi dấu \times (có) và dấu o (không) vào những ô tương ứng) :

- Natri clorua.
- Đồng clorua.

Viết các phương trình hoá học.

- b) Vì sao có một số phản ứng hoá học trong bảng là không thích hợp cho sự điều chế những muối trên ?

[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](https://downloadsachmienphi.com)

PHẢN ỨNG HÓA HỌC	Axit + Bazo	Axit + Oxit bazo	Axit + Kim loại	Axit + Muối	Muối + Muối	Kim loại + Phi kim
MUỐI						
NaCl						
CuCl ₂						

- 9.3.** Nếu chỉ dùng dung dịch NaOH thì có thể phân biệt được hai muối trong mỗi cặp chất sau được không ?

- Dung dịch Na₂SO₄ và dung dịch Fe₂(SO₄)₃.
- Dung dịch Na₂SO₄ và dung dịch CuSO₄.
- Dung dịch Na₂SO₄ và dung dịch BaCl₂.

Giải thích và viết phương trình hoá học.

- 9.4.** Có thể dùng những phản ứng hoá học nào để chứng minh rằng thành phần của muối đồng(II) sunfat có nguyên tố đồng và gốc sunfat ?

9.5. Có những muối sau : CaCO_3 , CuSO_4 , MgCl_2 . Hãy cho biết muối nào có thể điều chế bằng phương pháp sau :

- a) Axit tác dụng với bazơ.
- b) Axit tác dụng với kim loại.
- c) Muối tác dụng với muối.
- d) Oxit bazơ tác dụng với oxit axit.

Viết các phương trình hoá học.

9.6. Trên bàn thí nghiệm có những chất rắn màu trắng là :

Na_2SO_3 , K_2CO_3 , CaCO_3 , NaHCO_3 , Na_2CO_3 , CaSO_4 .

Bạn em đã lấy một trong những chất trên bàn để làm thí nghiệm và có kết quả như sau :

Thí nghiệm 1 :

Cho tác dụng với dung dịch HCl , thấy giải phóng khí cacbon đioxit.

Thí nghiệm 2 :

downloadsachmienphi.com

Khi nung nóng cũng thấy giải phóng khí cacbon đioxit.

Thí nghiệm 3 :

[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](https://DownloadSachHay.com)

Chất rắn còn lại sau khi nung ở thí nghiệm 2 tác dụng với dung dịch HCl cũng thấy giải phóng khí cacbon đioxit.

Em hãy cho biết bạn em đã lấy chất nào trên bàn để làm thí nghiệm. Viết các phương trình hoá học.

9.7. Biết 5 gam hỗn hợp hai muối là CaCO_3 và CaSO_4 tác dụng vừa đủ với 200 ml dung dịch HCl , sinh ra được 448 ml khí (đktc).

a) Tính nồng độ mol của dung dịch HCl đã dùng.

b) Tính thành phần phần trăm theo khối lượng của mỗi muối trong hỗn hợp ban đầu.

9.8*. Cho m gam hỗn hợp gồm CaCO_3 và CaSO_4 tác dụng với dung dịch HCl loãng dư thấy thoát ra 4,48 lít hỗn hợp hai khí ở đktc. Cho toàn bộ lượng hỗn hợp khí trên hấp thụ hết vào dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ dư thấy tạo ra $(m + a)$ kết tủa.

Hãy tính a.

Bài 10**Một số muối quan trọng**

10.1. Có những muối sau :

- A. CuSO₄; B. NaCl; C. MgCO₃; D. ZnSO₄; E. KNO₃.

Hãy cho biết muối nào :

- a) Không nên điều chế bằng phản ứng của kim loại với axit vì gây nổ, không an toàn.
- b) Có thể điều chế bằng phản ứng của kim loại với dung dịch axit sunfuric loãng.
- c) Có thể điều chế bằng phản ứng của dung dịch muối cacbonat với dung dịch axit clohiđric.
- d) Có thể điều chế bằng phản ứng trung hòa giữa hai dung dịch.
- e) Có thể điều chế bằng phản ứng của muối cacbonat không tan với dung dịch axit sunfuric.

10.2. Trộn hai dung dịch A với dung dịch B được dung dịch NaCl. Hãy cho biết 3 cặp dung dịch A, B thỏa mãn điều kiện trên. Minh họa cho câu trả lời bằng các phương trình hóa học.

[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](#)

10.3*. Có ba chất rắn màu trắng đứng trong 3 lọ riêng biệt không nhãn là : Na₂CO₃, NaCl, hỗn hợp NaCl và Na₂CO₃.

Hãy nhận biết chất đứng trong mỗi lọ bằng phương pháp hóa học.

Trình bày cách tiến hành và viết phương trình hóa học.

10.4. Biết 5 gam hỗn hợp 2 muối là Na₂CO₃ và NaCl tác dụng vừa đủ với 20 ml dung dịch HCl, thu được 448 ml khí.

- a) Tính nồng độ mol của dung dịch HCl đã dùng.
- b) Tính khối lượng muối thu được sau phản ứng.
- c) Tính thành phần phần trăm theo khối lượng của mỗi muối trong hỗn hợp ban đầu.

10.5. Cho 24,8 gam hỗn hợp gồm Na₂CO₃ và Na₂SO₄ tác dụng với dung dịch BaCl₂ dư thấy tạo ra a gam kết tủa. Cho a gam kết tủa trên tác dụng với dung dịch HCl dư thấy thoát ra 2,24 lít khí ở dktc và còn lại b gam chất rắn không tan. Hãy tính a, b.

Bài 11

Phân bón hoá học

11.1. Ba nguyên tố cơ bản là chất dinh dưỡng cho thực vật, đó là : nitơ (N), photpho (P), kali (K).

Hợp chất của nitơ làm tăng trưởng lá cây và tinh bột trong ngũ cốc. Hợp chất của photpho kích thích bộ rễ phát triển và hoa quả chín sớm.

Hợp chất của kali tăng cường sức chịu đựng cho thực vật.

Dưới đây là hàm lượng của N, P, K có trong 4 mẫu phân bón kép NPK :

MẪU PHÂN BÓN	% N	% P	% K
1	10	10	20
2	6	15	15
3	14	6	20
4	8	12	8

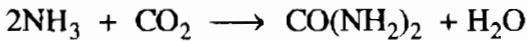
Download Sách Hay | Đọc Sách Online

Dùng số liệu của bảng, hãy :

- Vẽ biểu đồ biểu thị chất dinh dưỡng trong mẫu phân bón 1.
- Vẽ biểu đồ so sánh hàm lượng của nitơ có trong 4 loại phân bón.
- Giới thiệu mẫu phân bón cho ngô, khoai để có hàm lượng nitơ bằng hàm lượng photpho và có hàm lượng kali cao.

11.2*. Có ba mẫu phân bón hoá học không ghi nhãn là : phân kali KCl, phân đạm NH_4NO_3 và phân lân $\text{Ca}(\text{H}_2\text{PO}_4)_2$. Hãy nhận biết mỗi mẫu phân bón trên bằng phương pháp hoá học và viết các phương trình hoá học.

11.3. Trong công nghiệp, người ta điều chế phân đạm urê bằng cách cho khí amoniac NH_3 tác dụng với khí cacbon dioxit CO_2 :

Để có thể sản xuất được 6 tấn urê, cần phải dùng

- ba nhiêu tấn NH_3 và CO_2 ?
- ba nhiêu m^3 khí NH_3 và CO_2 (đktc) ?

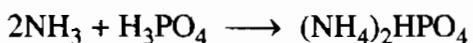
11.4*. Điều chế phân đạm amoni nitrat NH_4NO_3 bằng phản ứng của canxi nitrat $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2$ với amoni cacbonat $(\text{NH}_4)_2\text{CO}_3$.

a) Viết phương trình hoá học.

b) Phản ứng này thuộc loại phản ứng nào ? Vì sao phản ứng này có thể xảy ra được ?

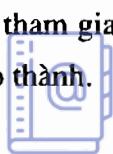
c) Cần phải dùng bao nhiêu tấn canxi nitrat và amoni cacbonat để sản xuất được 8 tấn phân đạm amoni nitrat ?

11.5*. Cho 6,8 kg NH_3 tác dụng với dung dịch H_3PO_4 thấy tạo ra 36,2 kg hỗn hợp hai muối $\text{NH}_4\text{H}_2\text{PO}_4$ và $(\text{NH}_4)_2\text{HPO}_4$ theo phương trình hoá học :

a) Hãy tính khối lượng axit H_3PO_4 đã tham gia phản ứng.

b) Tính khối lượng mỗi muối được tạo thành.

Bài 12 | [Downloadsachmienphi.com](https://downloadsachmienphi.com)

Mối quan hệ giữa các loại hợp chất vô cơ

Download Sách Hay | Đọc Sách Online

12.1. Bạn em đã lập bảng về mối quan hệ giữa một số kim loại với một số dung dịch muối như sau :

KIM LOẠI DUNG DỊCH	BẠC	SẮT	KẼM	ĐỒNG
Đồng(II) sunfat	×	×	o	o
Sắt(II) sunfat	o	o	o	x
Bạc nitrat	x
Kẽm nitrat	o	o	o	...

Chú thích : Dấu x là có phản ứng hoá học xảy ra.

Dấu o là không xảy ra phản ứng.

Hãy :

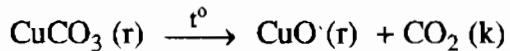
a) Sửa lại những dấu x và o không đúng trong các ô của bảng.

- b) Bổ sung dấu \times hoặc dấu \circ vào những dấu chấm trong các ô trống.
 c) Viết các phương trình hoá học của phản ứng xảy ra theo dấu \times .

12.2. Có những chất sau : CuSO₄, CuCl₂, CuO, Cu(OH)₂, Cu(NO₃)₂.

- a) Hãy sắp xếp các chất đã cho thành một dãy chuyển đổi hoá học.
 b) Viết các phương trình hoá học theo dãy chuyển đổi đã sắp xếp.

12.3. Có 5 ống nghiệm A, B, C, D, E. Mỗi ống có chứa 12,4 gam đồng(II) cacbonat CuCO₃. Khi đun nóng, muối này bị phân huỷ dần :

Mỗi ống được nung nóng, để nguội và cân chất rắn còn lại trong ống nghiệm. Sau đó, thí nghiệm trên lại được lặp lại 3 lần nữa để CuCO₃ bị phân huỷ hết. Các kết quả được ghi lại như sau :

ỐNG NGHIỆM	KHỐI LƯỢNG CHẤT RẮN SAU MỖI LẦN NUNG (gam)			
	Lần thứ 1	Lần thứ 2	Lần thứ 3	Lần thứ 4
A	8,6	8,5	8,0	8,0
B	9,8	9,5	8,5	8,0
C	16,0	9,7	9,1	8,5
D	8,0	8,0	8,0	8,0
E	12,4	12,4	12,4	12,4

- a) Hãy dùng những kết quả ở bảng trên để trả lời những câu hỏi sau :
1. Ống nghiệm nào đã bị bỏ quên, không đun nóng ?
 2. Ống nghiệm nào có kết quả cuối cùng dự đoán là sai ? Vì sao ?
 3. Vì sao khối lượng chất rắn trong ống nghiệm A là không đổi sau lần nung thứ 3 và thứ 4 ?
 4. Ống nghiệm nào mà toàn lượng đồng(II) cacbonat đã bị phân huỷ sau lần nung thứ nhất ?
- b) Hãy tính toán để chứng minh kết quả thí nghiệm của những ống nghiệm nào là đúng.

12.4. Dẫn ra những phản ứng hoá học để chứng minh rằng :

- a) Từ các đơn chất có thể điều chế hợp chất hoá học.
- b) Từ hợp chất hoá học có thể điều chế các đơn chất.
- c) Từ hợp chất hoá học này có thể điều chế hợp chất hoá học khác.

12.5. Có những chất sau :

- A. Cu ; B. CuO ; C. MgCO₃ ; D. Mg ; E. MgO.

a) Chất nào tác dụng với dung dịch HCl hoặc H₂SO₄ loãng, sinh ra

1. chất khí cháy được trong không khí ?
2. chất khí làm đục nước vôi trong ?
3. dung dịch có màu xanh lam ?
4. dung dịch không màu và nước ?

b) Chất nào không tác dụng với dung dịch HCl và axit sunfuric loãng ?

12.6. Từ những chất đã cho : Na₂O, Fe₂(SO₄)₃, H₂O, H₂SO₄, CuO, hãy viết các phương trình hoá học điều chế những bazơ sau :

- a) NaOH ;
b) Fe(OH)₃ ;
c) Cu(OH)₂.

downloadsachmienphi.com

Download Sách Hay | Đọc Sách Online

12.7*. Có hỗn hợp khí CO và CO₂. Nếu cho hỗn hợp này tác dụng với dung dịch Ca(OH)₂ dư, sinh ra 1 gam kết tủa trắng. Nếu cho hỗn hợp này tác dụng với CuO dư, nung nóng, thu được 0,64 gam kim loại màu đỏ.

- a) Viết các phương trình hoá học.
- b) Xác định thành phần phần trăm theo thể tích của hỗn hợp khí.

12.8. Cho một dung dịch có chứa 10 gam NaOH tác dụng với một dung dịch có chứa 10 gam HNO₃.

- a) Viết phương trình hoá học.
- b) Thủ dung dịch sau phản ứng bằng giấy quỳ tím. Hãy cho biết màu quỳ tím sẽ chuyển đổi như thế nào ? Giải thích.

Chương 2

KIM LOẠI

Bài 15, 16 và 17

Tính chất của kim loại và dây hoạt động hoá học của kim loại

15.1. a) Cho biết 3 tính chất vật lí của kim loại.

b) Cho biết 3 tính chất hoá học của kim loại.

15.2. Hãy tìm những từ thích hợp để điền vào chỗ trống trong các câu sau đây :

a) tác dụng với tạo oxit, tác dụng với clo cho muối.....

b) Kim loại hiđro trong dây hoạt động hoá học phản ứng với dung dịch axit giải phóng

c) Kim loại trong dây hoạt động hoá học có thể đẩy đứng sau khói của kim loại

15.3. Cho các kim loại sau :

kẽm ; magie ; đồng ; natri ; sắt.

a) Kim loại nào hoạt động hoá học mạnh nhất ? Cho thí dụ minh họa.

b) Kim loại nào hoạt động hoá học yếu nhất ? Cho thí dụ minh họa.

15.4. Cho một số kim loại :

đồng ; bạc ; magie ; sắt ; natri.

Cho biết kim loại nào có những tính chất sau đây :

a) Dẫn điện tốt nhất.

b) Dễ nóng chảy nhất.

c) Tác dụng mãnh liệt với nước.

d) Không tác dụng với dung dịch clohiđric.

15.5. Cho các kim loại được ghi bằng các chữ : M, N, O, P tác dụng riêng biệt với dung dịch HCl. Hiện tượng quan sát được ghi ở bảng dưới đây :

KIM LOẠI	TÁC DỤNG VỚI DUNG DỊCH HCl
M	Giải phóng hidro chậm
N	Giải phóng hidro nhanh, dung dịch nóng dần
O	Không có hiện tượng gì xảy ra
P	Giải phóng hidro rất nhanh, dung dịch nóng lên

Theo em nếu sắp xếp 4 kim loại trên theo chiều hoạt động hoá học giảm dần, thì cách sắp xếp nào đúng trong các cách sắp xếp sau ?

- A. M, N, O, P ; B. N, M, P, O ; C. P, N, M, O ; D. O, N, M, P.

15.6. Cho các cặp chất sau :

- a) Zn + HCl ; b) Cu + ZnSO₄ ; c) Fe + CuSO₄ ; d) Zn + Pb(NO₃)₂ ;
e) Cu + HCl ; g) Ag + HCl ; h) Ag + CuSO₄.

Những cặp nào xảy ra phản ứng ? Viết các phương trình hoá học.

15.7*. Cho lá kẽm có khối lượng 25 gam vào dung dịch đồng sunfat. Sau khi phản ứng kết thúc, đem tấm kim loại ra rửa nhẹ, làm khô cân được 24,96 gam.

[Download Sách Hay](#) | [Đọc Sách Online](#)

- a) Viết phương trình hoá học.
b) Tính khối lượng kẽm đã phản ứng.
c) Tính khối lượng đồng sunfat có trong dung dịch.

15.8. Cho một lá đồng có khối lượng là 6 gam vào dung dịch bạc nitrat. Phản ứng xong, đem lá kim loại ra rửa nhẹ, làm khô cân được 13,6 gam.

- a) Viết phương trình hoá học.
b) Tính khối lượng đồng đã phản ứng.

15.9. Hãy sắp xếp các kim loại trong từng dây theo chiều mức độ hoạt động hoá học giảm dần :

- a) K, Cu, Mg, Al, Zn, Fe ; b) Fe, Na, Pb, Cu, Ag, Au ;
c) Mg, Ag, Fe, Cu, Al.

15.10. Hãy cho biết hiện tượng xảy ra, khi cho

- a) nhôm vào dung dịch magie sunfat ;
b) bạc vào dung dịch đồng clorua ;
c) nhôm vào dung dịch kẽm nitrat.

Viết các phương trình hoá học (nếu có) và giải thích.

- 15.11.** Dãy gồm các kim loại đều phản ứng với nước ở nhiệt độ thường tạo ra dung dịch có môi trường kiềm là :
- A. Na, Fe, K B. Na, Cu, K ; C. Na, Ba, K ; D. Na, Pb, K.
- 15.12.** Tính chất hóa học đặc trưng của kim loại là
- A. tính oxi hoá và tính khử B. tính bazơ
C. tính oxi hoá D. tính khử.
- 15.13.** Dung dịch muối tác dụng được với cả Ni và Pb là
- A. $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$; B. $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$; C. $\text{Fe}(\text{NO}_3)_2$; D. $\text{Ni}(\text{NO}_3)_2$.
- 15.14.** Để làm sạch dung dịch đồng nitrat có lẫn tạp chất bạc nitrat người ta dùng kim loại
- A. Mg ; B. Cu ; C. Fe ; D. Au.
- 15.15.** Để oxi hoá hoàn toàn một kim loại R thành oxit phải dùng một lượng oxi bằng 40% lượng kim loại đã dùng. R là kim loại nào sau đây ?
- A. Fe ; B. Al ;
C. Mg ; D. Ca.
- 15.16.** Phát biểu nào sau đây **không** đúng ?
- A. Kim loại Cu, Ag tác dụng với dung dịch HCl , H_3SO_4 loãng.
B. Kim loại Al tác dụng với dung dịch NaOH (Hách Online)
C. Kim loại Al, Fe không tác dụng với H_2SO_4 đặc, nguội.
D. Kim loại Fe, Cu, Ag, Al, Mg không tan trong nước ở nhiệt độ thường.
- 15.17.** Các kim loại được xếp theo mức độ hoạt động hóa học tăng dần là :
- A. Na, Al, Zn, Pb, Fe, Ag, Cu ;
B. Al, Zn, Fe, Na, Cu, Ag, Pb ;
C. Ag, Cu, Pb, Zn, Fe, Al, Na ;
D. Ag, Cu, Pb, Fe, Zn, Al, Na.
- 15.18.** Cho phương trình hóa học của phản ứng sau : $\text{Fe}_x\text{O}_y + \text{H}_2 \xrightarrow{\text{t}^0} \text{A} + \text{B}$
Chất A và B lần lượt là :
- A. $x\text{Fe}$, H_2O ; C. Fe , $y\text{H}_2\text{O}$;
B. $x\text{Fe}$, $y\text{H}_2\text{O}$; D. Fe , $x\text{H}_2\text{O}$.
- 15.19*.** Hòa tan hoàn toàn 18 gam một kim loại M cần dùng 800 ml dung dịch HCl 2,5M. Kim loại M là kim loại nào sau đây ? (Biết giá trị của kim loại trong khoảng từ I đến III).
- A. Ca ; B. Mg ; C. Al ; D. Fe.

15.20. Dung dịch M có chứa CuSO_4 và FeSO_4 .

- a) Cho Al vào dung dịch M, sau phản ứng tạo thành dung dịch N chứa 3 muối tan.
 - b) Cho Al vào dung dịch M, sau phản ứng tạo thành dung dịch N chứa 2 muối tan.
 - c) Cho Al vào dung dịch M, sau phản ứng tạo thành dung dịch N chứa 1 muối tan.

Giải thích mỗi trường hợp bằng phương trình hóa học.

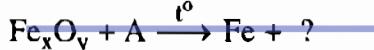
15.21. Cho các dung dịch CuSO_4 , FeSO_4 , MgSO_4 , AgNO_3 và các kim loại Cu, Fe, Mg, Ag. Theo em những cặp chất nào (kim loại và muối) phản ứng được với nhau? Viết các phương trình hóa học.

15.22. Cho hỗn hợp Al và Fe tác dụng với hỗn hợp dung dịch chứa AgNO_3 và $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ thu được dung dịch B và chất rắn D gồm 3 kim loại. Cho D tác dụng với dung dịch HCl dư, thấy có khí bay lên. Thành phần chất rắn D là :

- A. Al, Fe và Cu ; B. Fe, Cu và Ag ;
C. Al, Cu và Ag ; D. Kết quả khác.

Hãy giải thích sự lựa chọn.

15.23. Chọn 2 chất khử thỏa mãn A trong sơ đồ sau:

Viết các phương trình hóa học.

15.24. Một hỗn hợp gồm CuO, FeO. Chỉ dùng Fe và dung dịch HCl, hãy nêu hai phương pháp (dùng sơ đồ) điều chế Cu nguyên chất.

15.25. Cho 10 gam hỗn hợp gồm Fe và Cu tác dụng với dung dịch H_2SO_4 loãng, dư. Sau phản ứng thu được 2,24 lít khí hidro (ở đktc), dung dịch X và m gam kim loại không tan. Xác định giá trị của m.

15.26. Hoà tan 6,5 gam Zn trong dung dịch axit HCl dư, sau phản ứng có cạn dung dịch thu được một lượng muối khan. Hãy tính lượng muối khan đó.

15.27. Cho 12,7 gam hợp kim gồm Al, Cu và Mg vào dung dịch HCl dư. Sau phản ứng thu được 11,2 lít khí H_2 (ở dktc) và 2,5 gam chất không tan. Xác định thành phần phần trăm khối lượng của hợp kim.

15.28. Cho 15 gam hợp kim nhôm - magie vào dung dịch HCl có 15,68 lít hidro barya (ở dktc). Xác định thành phần phần trăm khối lượng của nhôm, magie trong hợp kim.

15.29. Nhúng thanh sắt có khối lượng 50 gam vào 500 ml dung dịch CuSO_4 . Sau một thời gian khối lượng thanh sắt tăng 4%. Xác định lượng Cu thoát ra và nồng độ mol của dung dịch sắt sunfat.

15.30. Cho m gam kim loại M hoà tan hoàn toàn trong 100 ml dung dịch HCl 0,1M ($D = 1,05 \text{ g/ml}$) được dung dịch X có khối lượng là 105,11 gam. Xác định m và M, biết rằng kim loại có hoá trị từ I đến III.

Bài 18

Nhôm

18.1. Kim loại Al **không** phản ứng với dung dịch

- A. NaOH loãng ;
- B. H_2SO_4 đặc, nguội ;
- C. HNO_3 đặc, nóng ;
- D. H_2SO_4 loãng.

18.2. Kim loại Al tác dụng được với dung dịch

- A. $\text{Mg}(\text{NO}_3)_2$;
- B. $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2$;
- C. KNO_3 ;
- D. $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$.

18.3. Một kim loại có đủ các tính chất sau :

- a) Nhẹ, dẫn điện và dẫn nhiệt tốt.
- b) Phản ứng mạnh với dung dịch axit clohiđric.
- c) Tan trong dung dịch kiềm giải phóng khí hidro.

Kim loại đó là

- A. sắt ;
- B. đồng ;
- C. kẽm ;
- D. nhôm.

18.4. Nhằm xác định vị trí của những kim loại X, Y, Z, T trong dãy hoạt động hoá học, người ta thực hiện phản ứng của kim loại với dung dịch muối của kim loại khác, thu được những kết quả sau :

Thí nghiệm 1 : Kim loại X đẩy kim loại Z ra khỏi muối.

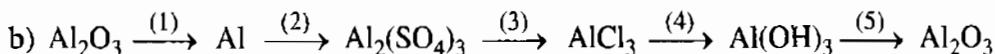
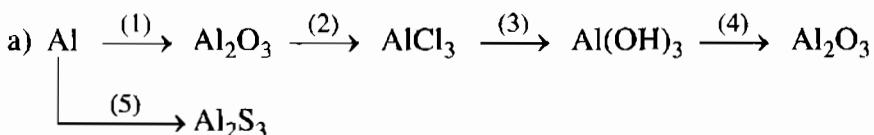
Thí nghiệm 2 : Kim loại Y đẩy kim loại Z ra khỏi muối.

Thí nghiệm 3 : Kim loại X đẩy kim loại Y ra khỏi muối.

Thí nghiệm 4 : Kim loại Z đẩy kim loại T ra khỏi muối.

Em hãy sắp xếp các kim loại theo chiều mức độ hoạt động hoá học giảm dần.

18.5. Viết các phương trình hoá học thực hiện những chuyển đổi hoá học sau :

18.6*. Nhúng một lá nhôm vào dung dịch CuSO_4 . Sau một thời gian, lấy lá nhôm ra khỏi dung dịch thì thấy khối lượng dung dịch giảm 1,38 gam. Khối lượng của Al đã tham gia phản ứng là

- A. 0,27 gam ; B. 0,81 gam ; C. 0,54 gam ; D. 1,08 gam.

Giải thích sự lựa chọn.

18.7. Hoà tan 4,5 gam hợp kim nhôm – magie trong dung dịch H_2SO_4 loãng, dư, thấy có 5,04 lít khí hidro bay ra (dktc).

- a) Viết phương trình hoá học.

- b) Tính thành phần phần trăm khối lượng của các kim loại trong hợp kim.

18.8. Trong một loại quặng boxit có 50% nhôm oxit. Nhôm luyện từ oxit đó còn chứa 1,5% tạp chất. Tính lượng nhôm thu được khi luyện 0,5 tấn quặng boxit trên. Hiệu suất phản ứng 100%.

18.9. Cho 5,4 gam Al vào 100 ml dung dịch H_2SO_4 0,5M.

- a) Tính thể tích khí H_2 sinh ra (dktc).

- b) Tính nồng độ mol của các chất trong dung dịch sau phản ứng. Cho rằng thể tích dung dịch sau phản ứng thay đổi không đáng kể.

Bài 19

Sắt

19.1. Muối Fe(III) được tạo thành khi cho Fe tác dụng với dung dịch :

- A. HNO_3 (loãng, dư) B. H_2SO_4 loãng ;
C. HCl ; D. CuSO_4 .

19.2. Cho các kim loại : Ni, Fe, Cu, Zn ; số kim loại tác dụng được với dung dịch $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$ là :

- A. 1 ; B. 2 ; C. 3 ; D. 4.

19.3. Dung dịch FeSO_4 và dung dịch CuSO_4 đều tác dụng được với kim loại

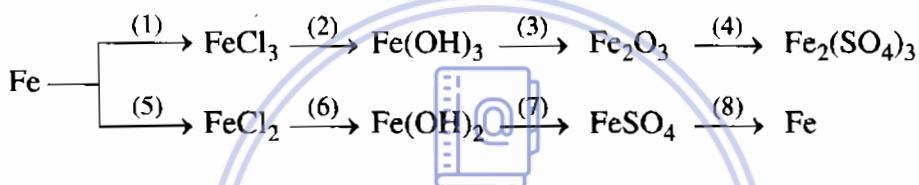
- A. Ag ; B. Fe ; C. Cu ; D. Zn.

19.4. a) Tại sao những kim loại như sắt, nhôm không có ở dạng đơn chất trong vỏ Trái Đất ?

- b) Hãy nêu phương pháp hóa học để nhận biết ba kim loại : sắt, nhôm và đồng. Viết các phương trình hóa học.

19.5. Ở Việt Nam có những loại quặng sắt nào ? Viết công thức hóa học và cho biết địa điểm của những loại quặng đó.

19.6. Viết các phương trình hóa học thực hiện dây chuyền đổi hóa học sau :

19.7. Có hỗn hợp bột kim loại gồm sắt và đồng. Trình bày phương pháp tách riêng mỗi kim loại.

19.8. Cho các kim loại sau: đồng, sắt, nhôm, bạc. Cho biết từng kim loại ứng với những phản ứng nào trong các phản ứng sau :

- a) Không tan trong dung dịch axit clohiđric và dung dịch axit sunfuric loãng.
 b) Tác dụng được với dung dịch axit và dung dịch kiềm.
 c) Đầu được đồng ra khỏi dung dịch muối đồng.

19.9. Cho 7,2 gam một oxit sắt tác dụng với dung dịch axit HCl có dư. Sau phản ứng thu được 12,7 gam một muối khan. Tìm công thức oxit sắt đó.

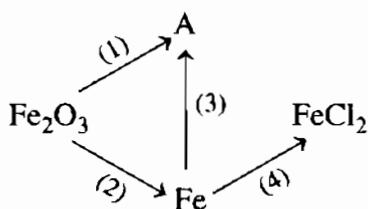
19.10. Hoà tan hoàn toàn 0,56 gam sắt bằng dung dịch H_2SO_4 loãng 19,6% vừa đủ.

- a) Viết phương trình hóa học.
 b) Tính khối lượng muối tạo thành và thể tích khí hiđro sinh ra (đktc).
 c) Cần bao nhiêu gam dung dịch H_2SO_4 loãng nói trên để hòa tan sắt ?

19.11. Cho lá sắt có khối lượng 5,6 gam vào dung dịch đồng sunfat. Sau một thời gian, nhắc lá sắt ra, rửa nhẹ, làm khô và cân thấy khối lượng lá sắt là 6,4 gam. Khối lượng muối sắt được tạo thành là

- A. 30,4 gam ; B. 15,2 gam ; C. 12,5 gam ; D. 14,6 gam.

19.12. Hoàn thành sơ đồ phản ứng sau :

19.13. Cho m gam hỗn hợp Fe và Zn tác dụng vừa hết với 1 lít dung dịch HCl 2,5M ($D = 1,19$ g/ml) thấy thoát ra một chất khí và thu được 1200 gam dung dịch. Xác định giá trị của m .

19.14. Cho hai mẫu Fe có khối lượng bằng nhau. Cho một mẫu hoà tan hoàn toàn trong dung dịch HCl tạo 19,05 gam muối. Cho mẫu còn lại tan hoàn toàn trong dung dịch H_2SO_4 thì khối lượng muối sunfat tạo ra là bao nhiêu ?

downloadsachmienphi.com

Hợp kim sắt ; Gang, thép

[Download Sách MienPhi Online](https://downloadsachmienphi.com)

- 20.1.** So sánh hàm lượng các nguyên tố trong gang và thép. Nêu ứng dụng của gang, thép.
- 20.2.** Nêu nguyên tắc chung để luyện quặng thành gang. Viết các phương trình hoá học trong quá trình luyện quặng thành gang và luyện gang thành thép.
- 20.3.** Quặng oxit sắt từ (Fe_3O_4) chứa 64,15% sắt. Hãy tính lượng gang sản xuất được từ 1 tấn quặng nói trên. Biết rằng, trong lò cao có 2% sắt bị mất theo xỉ và lượng sắt có trong gang là 95%.
- 20.4.** Để có 1 tấn thép (98% Fe) cần dùng bao nhiêu tấn quặng hematit nâu ($\text{Fe}_2\text{O}_3 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$) ? Hàm lượng hematit nâu trong quặng là 80%. Hiệu suất quá trình phản ứng là 93%.
- 20.5.** Dùng 100 tấn quặng Fe_3O_4 để luyện gang (95% sắt). Tính khối lượng gang thu được. Cho biết hàm lượng Fe_3O_4 trong quặng là 80%. Hiệu suất quá trình phản ứng là 93%.

20.6. Cứ 1 tấn quặng FeCO_3 hàm lượng 80% đem luyện thành gang (95% sắt) thì thu được 378 kg gang thành phẩm. Tính hiệu suất của quá trình phản ứng.

Bài 21

Sự ăn mòn kim loại và bảo vệ kim loại không bị ăn mòn

21.1. Sau một ngày lao động, người ta phải làm vệ sinh các thiết bị, máy móc, dụng cụ lao động bằng kim loại. Việc làm này nhằm mục đích gì ? Giải thích.

21.2. Hãy nêu những yếu tố ảnh hưởng đến sự ăn mòn kim loại và nêu một số biện pháp nhằm bảo vệ kim loại không bị ăn mòn.

21.3. Sự ăn mòn kim loại là hiện tượng vật lí hay hiện tượng hoá học ? Giải thích.

21.4. Cuốc, xêng, đinh sắt, bản lề sắt ở các cửa hàng kim khí – điện máy thường được bôi một lớp dầu mỡ để làm gì ? Sắt, thép dùng trong xây dựng không bôi dầu mỡ, vì sao ? [Download Sách Hay | Đọc Sách Online](https://downloadsachmienphi.com)

21.5. Các tấm tôn lợp nhà được làm từ sắt, vậy tại sao rất lâu mới bị gỉ ?

21.6. Vỏ đồ hộp làm bằng sắt, đựng các thức ăn có vị mặn (thịt, cá) hoặc vị chua (dứa, vải) tại sao không bị gỉ ?

21.7. Mệnh đề nào sau đây đúng ?

- A. Sự phá hủy kim loại hay hợp kim dưới tác dụng hoá học của môi trường gọi là sự ăn mòn kim loại.
- B. Sự ăn mòn kim loại là sự phá hủy kim loại bởi chất khí hay hơi nước ở nhiệt độ cao.
- C. Sự ăn mòn kim loại là sự phá hủy kim loại do kim loại tiếp xúc với dung dịch axit.
- D. Các mệnh đề A, B, C đều đúng.

21.8. Để bảo vệ vỏ tàu biển bằng thép, người ta thường gắn vào vỏ tàu (phần ngâm dưới nước) những tấm kim loại :

- A. Ag ;
- B. Cu ;
- C. Pb ;
- D. Zn.

Bài 22

Luyện tập chương 2 : Kim loại

22.1. Kim loại nhôm và kim loại sắt có những tính chất hóa học nào giống nhau và khác nhau ? Dẫn ra những phản ứng hoá học để minh họa.

22.2. Có một dung dịch gồm hai muối : $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$ và FeSO_4 . Trình bày một phương pháp hoá học để từ dung dịch trên điều chế ra dung dịch $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$. Viết phương trình hoá học.

22.3. Trong phòng thí nghiệm có các kim loại sau : natri, đồng, sắt, nhôm, bạc. Hãy cho biết những tính chất hóa học của chúng bằng cách đánh dấu (x) vào các ô trong bảng sau :

	Natri	Đồng	Sắt	Nhôm	Bạc
a) Không tác dụng với dung dịch axít HCl					
b) Tác dụng với dung dịch axít và dung dịch bazơ					
c) Đầu được đồng ra khỏi dung dịch muối					
d) Tác dụng mạnh liệt với H_2O					

22.4. Một phân dãy hoạt động hoá học của kim loại được viết như sau :

Mg Zn Fe Pb Cu Ag

Phát biểu nào sau đây là đúng ?

- A. Kim loại magie có thể thế chỗ kim loại kẽm trong dung dịch muối.
- B. Kim loại sắt có thể thế chỗ kim loại kẽm trong dung dịch muối.
- C. Kim loại chì có thể thế chỗ kim loại sắt trong dung dịch muối.
- D. Kim loại bạc có thể thế chỗ kim loại đồng trong dung dịch muối.

22.5. Có các kim loại : Al, Na, Cu, Ag.

- a) Sắp xếp các kim loại trên theo thứ tự mức độ hoạt động hoá học tăng dần.
- b) Chọn những phản ứng hoá học thích hợp để chứng minh cho sự sắp xếp các kim loại. Viết các phương trình hoá học.

22.6. Viết phương trình hoá học biểu diễn chuyển đổi hoá học sau :

22.7*. Cho một lá sắt có khối lượng 5 gam vào 50 ml dung dịch CuSO_4 15% có khối lượng riêng là 1,12 g/ml. Sau một thời gian phản ứng, người ta lấy lá sắt ra khỏi dung dịch, rửa nhẹ, làm khô, cân nặng 5,16 gam.

- a) Viết phương trình hoá học.
- b) Tính nồng độ phần trăm các chất còn lại trong dung dịch sau phản ứng.

22.8. Cho 10 gam hỗn hợp bột các kim loại sắt và đồng vào dung dịch CuSO_4 dư. Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được chất rắn có khối lượng 11 gam. Thành phần phản rắn theo khối lượng của sắt và đồng trong hỗn hợp đầu là :

A. 35% và 65% ;	B. 40% và 60% ;
C. 70% và 30% ;	D. 50% và 50%.

Hãy chọn kết quả đúng và chứng minh cho sự lựa chọn

22.9. Cho 6,5 gam muối sắt clorua tác dụng với dung dịch AgNO_3 dư thu được 17,22 gam kết tủa. Công thức phân tử của muối sắt clorua là công thức nào dưới đây ? (Hiệu suất phản ứng đạt 100%).

A. FeCl_2 ;	B. FeCl_3 ;
C. FeCl ;	D. FeCl_4 .

22.10. Người ta dùng quặng boxit để sản xuất Al. Hàm lượng Al_2O_3 trong quặng là 40%. Để có được 4 tấn nhôm nguyên chất cần bao nhiêu tấn quặng ? Biết rằng hiệu suất của quá trình sản xuất là 90%.

22.11. Người ta dùng 200 tấn quặng hematit hàm lượng Fe_2O_3 là 30% để luyện gang. Loại gang này chứa 95% Fe. Tính lượng gang thu được, biết hiệu suất của quá trình sản xuất là 96%.

22.12. Khi hòa tan 6 gam hợp kim gồm Cu, Fe và Al trong axit clohiđric dư thì tạo thành 3,024 lít H_2 (đktc) và còn lại 1,86 gam kim loại không tan.

- a) Viết các phương trình hoá học.
- b) Xác định thành phần phản rắn khối lượng các kim loại.

22.13. Đốt 6,7 gam hỗn hợp X gồm các kim loại Fe, Al, Cu và Ag trong không khí.

Sau phản ứng thu được 8,7 gam hỗn hợp chất rắn Y. Hoà tan Y bằng dung dịch HCl dư thấy còn lại 2,7 gam một chất rắn.

a) Viết các phương trình hoá học.

b) Tính thể tích dung dịch HCl 2M vừa đủ để hòa tan Y.

22.14. Để hòa tan 1,95 gam kim loại X cần dùng V ml dung dịch HCl và thu được

0,672 lít khí H_2 (ở dktc). Mặt khác nếu hòa tan 1,6 gam oxit của kim loại Y cũng cần dùng V ml dung dịch HCl ở trên. Xác định hai kim loại X và Y.

22.15*. Hòa tan hoàn toàn 57,6 gam hỗn hợp X gồm Fe_3O_4 , Fe_2O_3 , FeO và Fe trong dung dịch HCl thì cần dùng 360 gam dung dịch HCl 18,25% để tác dụng vừa đủ. Sau phản ứng thu được V lít khí H_2 và dung dịch Y.

Cho toàn bộ H_2 sinh ra tác dụng hết với CuO dư ở nhiệt độ cao, sau phản ứng thu được hỗn hợp rắn gồm Cu và CuO có khối lượng nhỏ hơn khối lượng CuO ban đầu là 3,2 gam. Nếu cộ cạn dung dịch Y thì thu được bao nhiêu gam muối khan?

[downloadsachmienphi.com](https://bookgiaokhoa.com)

22.16*. Cho một lá sắt vào 160 gam dung dịch $CuSO_4$ 10%. Sau khi Cu bị đẩy hết ra khỏi dung dịch $CuSO_4$ và bám hết vào lá sắt, thì khối lượng lá sắt tăng lên 4%. Xác định khối lượng lá sắt ban đầu.

Chương 3

PHI KIM

SƠ LƯỢC VỀ BẢNG TUẦN HOÀN CÁC NGUYÊN TỐ HÓA HỌC

Bài 25

Tính chất của phi kim

- 25.1. Dãy gồm các phi kim được sắp xếp theo thứ tự tính oxi hoá tăng dần từ trái sang phải là :

A. Flo, oxi, clo ; B. Clo, oxi, flo ;

C. Oxi, clo, flo ; D. Clo, flo, oxi.

25.2. Phát biểu nào sau đây không đúng ?

A. Nhiều phi kim tác dụng với oxi thành oxit axit.

B. Phi kim phản ứng với hidro tạo thành hợp chất khí.

C. Phi kim tác dụng với kim loại tạo thành muối.

D. Phi kim tác dụng với kim loại tạo thành muối hoặc oxit.

25.3. a) Làm thế nào để so sánh độ hoạt động hoá học mạnh hay yếu của phi kim ? Cho thí dụ minh họa.
b) Hãy sắp xếp các phi kim sau theo thứ tự mức độ hoạt động hoá học giảm dần : Br, Cl, F, I.

25.4. X là nguyên tố phi kim có hoá trị III trong hợp chất với khí hidro. Biết thành phần phần trăm khối lượng của hidro trong hợp chất là 17,65%. Xác định nguyên tố X.

25.5. Thông thường, nguyên tố phi kim kết hợp với oxi tạo oxit axit, nhưng có trường hợp nguyên tố phi kim kết hợp với oxi không tạo oxit axit, cho thí dụ.

25.6. R là nguyên tố phi kim. Hợp chất của R với hidro có công thức chung là RH_2 chứa 5,88% H. R là nguyên tố nào sau đây ?

A. Cacbon ; B. Nitơ ; C. Photpho ; D. Lưu huỳnh.

25.7*. Khí X có tỉ khối đối với oxi bằng 1,0625. Đốt 3,4 gam khí X người ta thu được 2,24 lít khí SO_2 (đktc) và 1,8 gam H_2O . Công thức phân tử của khí X là :

- A. SO_2 ; B. SO_3 ; C. H_2S ; D. Trường hợp khác.

25.8*. Nói oxit axit là oxit của phi kim có đúng không ? Cho thí dụ minh họa.

25.9*. Qua phản ứng của Cl_2 và S với Fe, ta có thể rút ra kết luận gì về tính phi kim của Cl và S ? Từ kết luận đó ta có thể dự đoán được phản ứng hoá học giữa Cl_2 và H_2S hay không ? Nếu có, viết phương trình hoá học.

Bài 26

Clo

26.1. Trong các phản ứng hoá học, clo

- A. chỉ thể hiện tính khử. B. chỉ thể hiện tính oxi hoá.

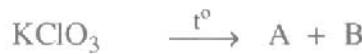
C. không thể hiện tính oxi hoá. D. thể hiện cả tính oxi hoá và tính khử.

26.2. Trong phòng thí nghiệm, khí clo thường được điều chế bằng cách oxi hoá chất nào sau đây ?

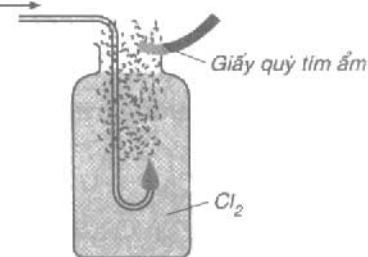
- A. NaCl ; B. KMnO_4 ; C. KClO_3 ; D. HCl .

26.3. Người ta căn cứ vào tính chất hóa học nào để đánh giá clo là phi kim hoạt động hoá học mạnh ? Cho thí dụ minh họa.

26.4. Viết các phương trình hoá học của các phản ứng sau (ghi rõ điều kiện, nếu có).

26.5. Hình vẽ 3.1 mô tả phản ứng của khí hidro cháy trong khí clo. Em hãy cho biết giấy quỳ tím ẩm có đổi màu không ? Tại sao.

Hình 3.1

26.6*. Có 4 cốc đựng 4 chất lỏng sau : H_2O , dung dịch $NaCl$, dung dịch HCl , dung dịch Na_2CO_3 . Không dùng hoá chất nào khác, hãy nhận biết từng chất (dược dùng phương pháp vật lí).

26.7. Hợp chất nào sau đây phản ứng được với clo ?

- A. $NaCl$; B. $NaOH$; C. $CaCO_3$; D. HCl .

Viết các phương trình hoá học, nếu có.

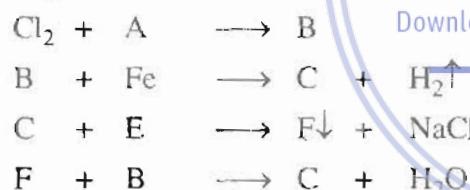
26.8. Cho một lượng khí clo dư tác dụng với 9,2 gam kím loại sinh ra 23,4 gam muối của kím loại có hoá trị I. Hãy xác định tên của kím loại.

26.9. Cho 5,6 gam bột sắt vào bình khí clo có dư. Sau phản ứng thu được 16,25 gam muối sắt. Tính khối lượng khí clo đã tham gia phản ứng.

26.10. Cho 12,7 gam muối sắt clorua vào dung dịch $NaOH$ có dư trong bình kín, thu được 9 gam một chất kết tủa. Công thức hoá học của muối là :

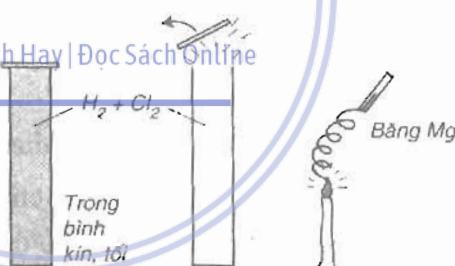
- A. $FeCl_3$; B. $FeCl_2$; C. $FeCl$; D. $FeCl_4$.

26.11. Viết các phương trình hoá học của các phản ứng sau (ghi rõ điều kiện phản ứng, nếu có) :

26.12. Qua hình vẽ 3.2, em hãy cho biết mức độ phản ứng giữa clo và hiđro.

Hình 3.2

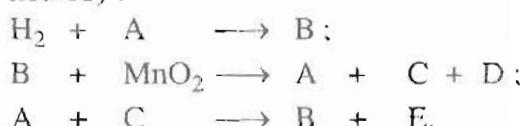

26.13. Trong phòng thí nghiệm có các hoá chất sau :

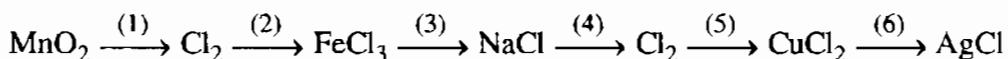
Dung dịch HCl , $KMnO_4$, MnO_2 , $NaCl$, H_2O .

Để điều chế clo, em có thể dùng những hoá chất nào ? Viết các phương trình hoá học.

26.14. Viết phương trình hoá học của các phản ứng sau (ghi rõ điều kiện phản ứng, nếu có) :

26.15. a) Viết các phương trình hoá học thực hiện những chuyển đổi hoá học sau :

b) Nếu cách tách khí Cl₂ ra khỏi hỗn hợp : Cl₂ có lẫn N₂ và H₂.

26.16. Có các chất : KMnO₄, MnO₂, HCl.

a) Nếu khối lượng các chất KMnO₄ và MnO₂ bằng nhau, chọn chất nào để điều chế được nhiều clo hơn ?

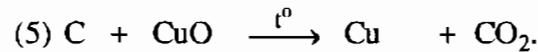
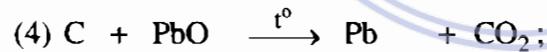
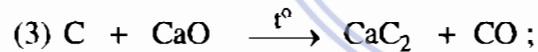
b) Nếu số mol KMnO₄ và MnO₂ bằng nhau, chọn chất nào để điều chế được nhiều clo hơn ?

Bài 27

Cacbon

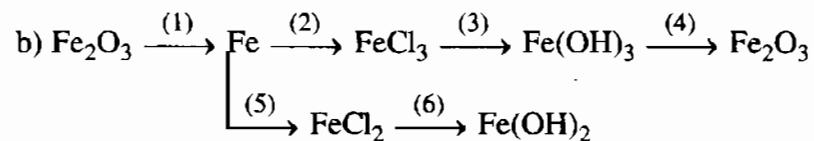
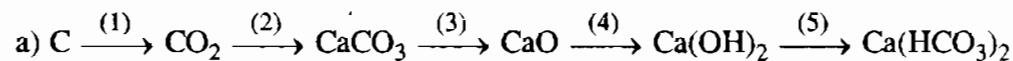
27.1. Người ta đã căn cứ vào tính chất vật lí và tính chất hoá học của than để sử dụng than trong thực tế đời sống như thế nào ? Cho thí dụ.

27.2. Viết phương trình hoá học của các phản ứng sau và cho biết tính chất hoá học của cacbon (là chất oxi hoá hay chất khử) :

27.3. Trong quá trình luyện quặng sắt thành gang, người ta dùng CO làm chất khử. Hãy tính thể tích khí CO (đktc) có thể thu được từ 1 tấn than chứa 90% cacbon, nếu hiệu suất của cả quá trình phản ứng là 85%.

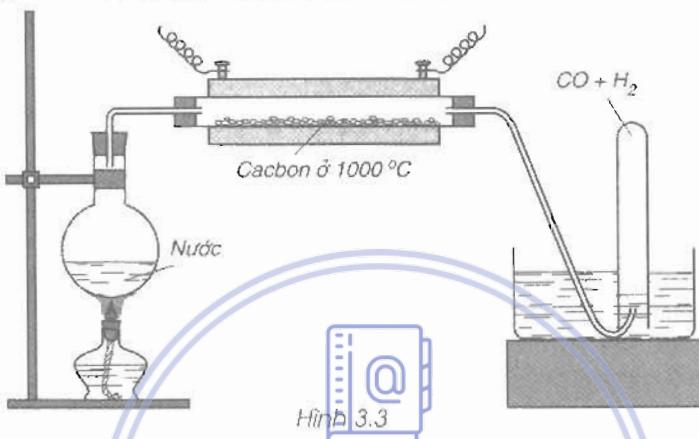
27.4. Viết phương trình hoá học biểu diễn những chuyển đổi hoá học sau :

27.5. Cho hơi nước đi qua than nóng đỏ, người ta thu được hỗn hợp khí CO và H₂ (hình 3.3).

a) Viết phương trình hóa học.

b) Tính thể tích hỗn hợp khí (đktc) thu được ở phản ứng trên khi dùng hết 1 tấn than chứa 92% cacbon và hiệu suất của phản ứng đạt 85%.

27.6. Cho 268,8 m³ hỗn hợp khí CO và H₂ khử sắt(III) oxit ở nhiệt độ cao.

a) Viết phương trình hóa học.

b) Tính khối lượng sắt thu được.

27.7. Đem nung hỗn hợp hai oxit CuO và ZnO với tỉ lệ số mol là 1 : 1 với một lượng vừa đủ cacbon ở nhiệt độ cao trong môi trường không có oxi để oxit kim loại bị khử hết, thu được hỗn hợp chất rắn X. Cho X tác dụng với dung dịch HCl dư thấy thoát ra 2,24 lít khí (ở đktc). Hãy tính khối lượng mỗi oxit kim loại và lượng cacbon cần dùng.

Bài 28

Các oxit của cacbon

28.1. Có 4 lọ đựng 4 khí riêng biệt : oxí, hidro, clo và cacbon dioxit. Dựa vào tính chất của các chất, làm thế nào để nhận biết được mỗi khí trên ?

28.2. So sánh tính chất hóa học của CO và CO₂. Cho các thí dụ minh họa.

28.3. Một em học sinh làm thí nghiệm như sau : Cho một mẩu giấy quỳ tím vào ống nghiệm đựng nước cất, sau đó súc khí CO₂ vào ống nghiệm. Màu của giấy quỳ tím có biến đổi không ? Nếu đun nóng nhẹ ống nghiệm thì màu của giấy quỳ tím biến đổi ra sao ? Hãy giải thích và viết các phương trình hóa học, nếu có.

28.4. Có những khí sau :

- A. Cacbon dioxit ; B. Clo ; C. Hiđro ; D. Cacbon oxit ; E. Oxi.

Hãy cho biết, khí nào

- có thể gây nổ khi đốt cháy với oxi ?
- có tính chất tẩy màu khi ẩm ?
- làm đổi màu dung dịch quỳ tím ?
- làm bùng cháy tàn dom đỏ ?

28.5. Nung nóng 19,15 gam hỗn hợp CuO và PbO với một lượng cacbon vừa đủ trong môi trường không có oxi để oxit kim loại bị khử hết. Toàn bộ lượng khí sinh ra được dẫn vào dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ dư, phản ứng xong người ta thu được 7,5 gam chất kết tủa màu trắng.

- Viết phương trình hoá học của các phản ứng đã xảy ra.
- Xác định thành phần phần trăm theo khối lượng của mỗi chất trong hỗn hợp ban đầu.
- Tính khối lượng cacbon cần dùng cho phản ứng khử các oxit.

(Cho biết Cu : 64 ; Pb : 207.)

[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](#)

28.6. Người ta cần dùng 7,84 lít khí CO (đktc) để khử hoàn toàn 20 gam hỗn hợp CuO và Fe_2O_3 ở nhiệt độ cao.

- Viết các phương trình hoá học.
- Xác định thành phần phần trăm theo khối lượng của mỗi chất trong hỗn hợp trước và sau phản ứng.

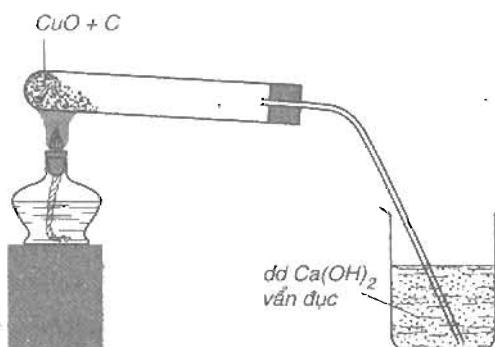
28.7. Một trong những quá trình nào sau đây **không** sinh ra khí cacbonic ?

- Đốt cháy khí đốt tự nhiên.
- Sản xuất vôi sống.
- Quá trình hô hấp của người và động vật.
- Quang hợp của cây xanh.

28.8. Hàm lượng khí CO_2 trong khí quyển của hành tinh chúng ta gần như không đổi là vì

- CO_2 không có khả năng tác dụng với các chất khí khác trong không khí.
- Trong quá trình quang hợp, cây xanh hấp thụ khí CO_2 , mặt khác một lượng CO_2 được sinh ra do đốt cháy nhiên liệu, sự hô hấp của người và động vật...

- C. CO_2 hòa tan trong nước mưa.
 D. CO_2 bị phân hủy bởi nhiệt.
- 28.9. Khí cacbon monooxit (CO) nguy hiểm là do có khả năng kết hợp với hemoglobin trong máu làm mất khả năng vận chuyển oxi của máu. Trong trường hợp nào sau đây, con người có thể bị tử vong do ngộ độc CO ?
- A. Dùng bình gas để nấu nướng ở ngoài trời.
 B. Đốt bếp lò trong nhà không được thông gió.
 C. Nổ (chạy) máy ôtô trong nhà xe đóng kín.
 D. Cả trường hợp B và C.
- 28.10. Khí CO và CO_2 bị coi là chất làm ô nhiễm môi trường vì
- A. Nồng độ (%V) CO cho phép trong không khí là 10-20 phần triệu, nếu đến 50 phần triệu sẽ có hại cho não.
 B. CO_2 tuy không độc nhưng gây hiệu ứng nhà kính làm Trái Đất nóng lên.
 C. CO_2 cần cho cây xanh quang hợp nên không gây ô nhiễm.
 D. Cả hai nguyên nhân A và B.
- 28.11. Cacbon và oxit phản ứng theo phương trình hoá học sau : $\text{C} + \text{O}_2 \xrightarrow{10^\circ} \text{CO}_2$.
 Nếu cho 1,20 gam cacbon phản ứng với 1,68 lít khí oxit (dktc) thì lượng tối đa cacbon dioxit sinh ra là :
- A. 1,8 lít ; B. 1,68 lít ; C. 1,86 lít ; D. 2,52 lít.
- 28.12. Khí CO sinh ra thường có lẫn một phần khí CO_2 . Hãy giới thiệu hai phương pháp hoá học có thể thu được khí CO trong phòng thí nghiệm và viết các phương trình hoá học.
- 28.13. Qua thí nghiệm ở hình vẽ 3.4, em hãy viết phương trình hoá học của phản ứng xảy ra. Phản ứng hoá học này thuộc loại phản ứng nào ?

Hình 3.4

Bài 29

Axit cacbonic và muối cacbonat

29.1. Trộn dung dịch X với dung dịch Y. Thấy xuất hiện kết tủa. Dung dịch X, Y là :

- A. NaOH và K₂SO₄ ; B. K₂CO₃ và Ba(NO₃)₂ ;
C. KCl và Ba(NO₃)₂ ; D. Na₂CO₃ và KNO₃.

29.2. Dẫn khí cacbonic vào dung dịch natri hidroxit. Sản phẩm có thể là chất nào ?
Giải thích.

29.3. Có những chất sau : NaHCO_3 , $\text{Ca}(\text{OH})_2$, CaCl_2 , CaCO_3 .

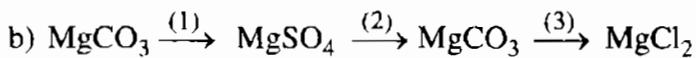
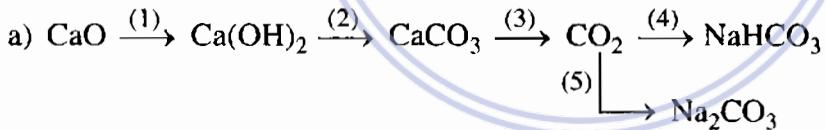
- a) Chất nào tác dụng được với dung dịch HCl ?
 - b) Chất nào tác dụng được với dung dịch Na_2CO_3 ?
 - c) Chất nào tác dụng được với dung dịch NaOH ?

Viết các phương trình hóa học.

29.4. Có hỗn hợp bột CaCO_3 và CaSO_4 . Nếu cách để xác định thành phần phần trăm theo khối lượng mỗi chất trong hỗn hợp. Viết các phương trình hóa học, nếu có.

Download Sách Hay | Đọc Sách Online

29.5. Viết các phương trình hoá học thực hiện những chuyển đổi hoá học sau :

29.6. Hãy viết phương trình hóa học của các phản ứng sau :

- $$\begin{array}{l} (1) \text{ } 2\text{C} + \dots \longrightarrow 2\text{CO} \\ (2) \text{ } \text{Fe}_2\text{O}_3 + \dots \longrightarrow 2\text{Fe} + \text{CO}_2 \\ (3) \text{ } \text{CO}_2 + \dots \longrightarrow \text{CaCO}_3 + \text{H}_2\text{O} \end{array}$$

29.7. Cho 19 gam hỗn hợp Na_2CO_3 và NaHCO_3 tác dụng với 100 gam dung dịch HCl , sinh ra 4,48 lít khí (đktc).

Khối lượng mỗi muối trong hỗn hợp lần lượt là :

- A. 10,6 gam và 8,4 gam ; B. 16 gam và 3 gam ;
C. 10,5 gam và 8,5 gam ; D. Kết quả khác.

29.8. Nung 150 kg CaCO_3 thu được 67,2 kg CaO . Hiệu suất của phản ứng là

- A. 60% ; B. 40% ; C. 80% ; D. 50%.

29.9. Nung nóng m gam hỗn hợp CaCO_3 và MgCO_3 đến phản ứng hoàn toàn, sau phản ứng thu được 2,72 gam hỗn hợp 2 oxit và 1344 ml khí CO_2 (ở dktc). Hãy tính giá trị của m.

29.10. Cho 1,06 gam muối cacbonat kim loại hoá trị I tác dụng hết với dung dịch HCl thấy thoát ra 224 ml khí cacbonic (ở dktc). Xác định công thức phân tử muối cacbonat.

Bài 30

Silic. Công nghiệp silicat

downloadsachmienphi.com

30.1. Những cặp chất nào dưới đây có thể tác dụng với nhau ? Viết các phương trình hoá học (nếu có).

[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](#)

- a) SiO_2 và CO_2 ; b) SiO_2 và NaOH ;
 c) SiO_2 và CaO ; d) SiO_2 và H_2SO_4 ; e) SiO_2 và H_2O .

30.2. Một loại thuỷ tinh dùng để làm cửa kính, hoặc đồ dùng gia đình có thành phần : 75% SiO_2 ; 12% CaO ; 13% Na_2O . Hãy tìm công thức hoá học của thuỷ tinh dưới dạng các oxit.

30.3. Viết các phương trình hoá học thực hiện những chuyển đổi hoá học sau :

1. $\text{Na}_2\text{CO}_3 + \dots \rightarrow \dots + \dots \quad \left. \right\} \begin{matrix} \text{Thành phần chính của} \\ \text{thuỷ tinh thường} \end{matrix}$
 2. $\dots + \text{SiO}_2 \rightarrow \dots + \dots \quad \left. \right\} \text{thuỷ tinh thường}$

30.4. Dung dịch chất nào sau đây không thể chứa trong bình thuỷ tinh ?

- A. HNO_3 ; C. HCl ;
 B. H_2SO_4 ; D. HF .

Bài 31

Sơ lược về bảng tuần hoàn các nguyên tố hoá học

31.1. Dùng bảng tuần hoàn các nguyên tố hoá học, hãy :

- Viết công thức oxit cao nhất và công thức hợp chất với hidro của các nguyên tố trong chu kì 3.
- Nguyên tố nào trong chu kì 3 có tính kim loại mạnh nhất ? Tính phi kim mạnh nhất ?

31.2. Có các chất : brom, hidro clorua, iot, natri clorua, khí cacbonic, nitơ, oxi, clo. Hãy cho biết chất nào

- chứa nguyên tố clo trong bảng tuần hoàn ?
- là khí độc, màu vàng lục ?
- là khí không màu, khi tan trong nước tạo dung dịch axit ?
- có trong nước biển, nhưng không có trong nước ngọt ?
- khi tan trong nước tạo ra hai axit khác nhau ?
- được dùng để bảo quản thực phẩm ?
- là phi kim ở trạng thái rắn, nguyên tố thuộc nhóm VII của bảng tuần hoàn ?
- là phi kim ở trạng thái khí, khi ẩm có tính tẩy màu ?

31.3. Căn cứ vào bảng tuần hoàn các nguyên tố hoá học, hãy

- cho biết những tính chất hoá học của nguyên tố magie (Mg).
- so sánh tính chất hoá học của nguyên tố magie với các nguyên tố lân cận trong cùng chu kì và nhóm.

31.4. Căn cứ vào bảng tuần hoàn các nguyên tố, hãy

- cho biết những tính chất hoá học của nguyên tố photpho (P).
- so sánh tính chất hoá học của nguyên tố photpho với các nguyên tố trước và sau nó trong cùng chu kì, trên và dưới nó trong cùng nhóm nguyên tố.

31.5. Nguyên tố R tạo thành hợp chất khí với hidro có công thức hoá học chung là RH_4 . Trong hợp chất có hoá trị cao nhất với oxi thì O chiếm 72,73% khối lượng.

- Hãy xác định tên nguyên tố R.
- Viết công thức hoá học các hợp chất của nguyên tố R với oxi và hidro.
- Cho biết vị trí của nguyên tố R trong bảng tuần hoàn.

31.6. Oxit của một nguyên tố có công thức chung là RO₃, trong đó oxi chiếm 60% về khối lượng.

- a) Hãy xác định tên nguyên tố R.
- b) Cho biết tính chất hóa học của nguyên tố R và so sánh với tính chất của các nguyên tố trước và sau nó trong cùng chu kỳ.

31.7. Dựa vào bảng tuần hoàn các nguyên tố hóa học, hãy :

- a) So sánh mức độ hoạt động hóa học của Si, P, S, Cl.
- b) So sánh mức độ hoạt động hóa học của Na, Mg, Al.

Bài 32

Luyện tập chương 3 : Phi kim - Sơ lược về bảng tuần hoàn các nguyên tố hóa học

32.1. Ngâm hỗn hợp các kim loại Al, Cu, Fe trong mỗi dung dịch sau :

- a) Dung dịch CuSO₄ (dư).
- b) Dung dịch AgNO₃ (dư).
- c) Dung dịch FeSO₄ (dư).

Viết các phương trình hóa học. Kim loại nào thu được trong mỗi trường hợp ?

32.2. Khi cho khí clo tác dụng với kim loại, em có nhận xét gì về mức độ hoạt động hóa học của nguyên tố clo. Cho thí dụ minh họa.

32.3. Có bốn mẫu khí A, B, C, D đựng riêng biệt trong các bình thủy tinh. Mỗi khí có một số tính chất trong các tính chất sau :

- A. Cháy trong không khí tạo ra chất lỏng không màu (ở nhiệt độ thường), chất lỏng này làm cho đồng(II) sunfat khan màu trắng chuyển thành màu xanh.
- B. Độc, cháy với ngọn lửa màu xanh, sinh ra chất khí làm đục nước vôi trong.
- C. Không cháy nhưng làm cho ngọn lửa cháy sáng chói hơn.
- D. Không cháy mà còn làm tắt ngọn lửa và làm quỳ tím ẩm hoá đỏ.

Khí nào nói trên là : hidro ; oxi ; cacbon dioxit ; cacbon oxit ?

32.4. Cặp nguyên tố nào sau đây dễ kết hợp với nhau để tạo thành một hợp chất ổn định ?

- a) Zn, Ne ; b) H, S ; c) Br, Be ; d) O, Na ; e) K, Kr.

32.5. Có 4 lá kim loại : sắt, đồng, nhôm, bạc. Làm thế nào để có thể nhận biết được mỗi kim loại bằng phương pháp hoá học. Viết các phương trình hoá học.

32.6. Trong phòng thí nghiệm có 3 lọ màu nhãm đựng ba chất bột trắng là : BaCO₃, NaCl, Na₂CO₃. Làm thế nào để nhận ra hoá chất trong mỗi lọ với điều kiện chỉ dùng thêm dung dịch HCl loãng.

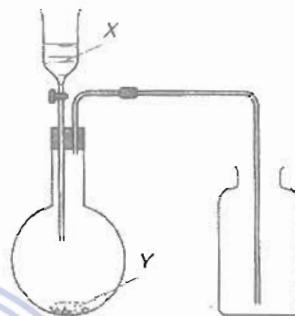
32.7. Hình vẽ 3.5 là thiết bị điều chế khí clo trong phòng thí nghiệm.

a) Hãy cho biết X và Y là những chất nào trong số các chất sau ?

X : H₂O, dd HCl, dd H₂SO₄, dd NaOH, dd NaCl.

Y : NaCl, CaCO₃, MnO₂, CuCl₂, Na₂SO₄, KMnO₄.

b) Viết phương trình hoá học điều chế khí clo từ những chất đã chọn ở trên.

Hình 3.5

32.8. Một nguyên tố X tạo được các hợp chất sau : XH₃, X₂O₅. Trong bảng tuần hoàn các nguyên tố hoá học, nguyên tố X cùng nhóm với

A. argon ;

downloadsachmienphi.com

C. oxi ;

D. flo.

32.9. Cho kim loại Al có dư vào 400 ml dung dịch HCl 1M. Đáy khí tạo ra qua ống đựng CuO dư, nung nóng thì thu được 11,52 gam Cu. Tính hiệu suất của quá trình phản ứng.

32.10. Nung hỗn hợp CaCO₃ và MgCO₃ thu được 76 gam hai oxit và 33,6 lít CO₂ (đktc). Tính khối lượng của hỗn hợp ban đầu.

32.11*. Có hai lá kẽm khối lượng như nhau. Một lá cho vào dung dịch đồng(II) nitrat, lá kia cho vào dung dịch chì(II) nitrat. Sau cùng một thời gian phản ứng, khối lượng lá kẽm thứ nhất giảm 0,05 gam.

a) Viết các phương trình hoá học.

b) Khối lượng lá kẽm thứ 2 tăng hay giảm là bao nhiêu gam ? Biết rằng trong cả 2 phản ứng trên, khối lượng kẽm bị hòa tan bằng nhau.

32.12*. Cho hỗn hợp 2 kim loại Fe và Cu tác dụng với khí clo dư thu được 59,5 gam hỗn hợp muối. Cũng lượng hỗn hợp trên cho tác dụng với lượng dư dung dịch HCl 10% thu được 25,4 gam một muối.

a) Tính phần trăm khối lượng mỗi muối trong hỗn hợp muối thu được.

b) Tính thể tích dung dịch HCl 10% ($d = 1,0 \text{ g/ml}$) cần dùng.

32.13. Cho 23,6 gam hỗn hợp gồm Mg, Fe, Cu tác dụng vừa hết với 91,25 gam dung dịch HCl 20% thu được dung dịch A và 12,8 gam chất không tan.

Tính khối lượng các kim loại trong hỗn hợp ban đầu.

32.14. Nguyên tố A tạo được 2 loại oxit. Phần trăm về khối lượng của oxi trong 2 oxit lần lượt bằng 50% và 60%. Xác định nguyên tử khối của A và cho biết công thức 2 oxit trên.

32.15. Cho 8 gam một oxit (có công thức XO_3) tác dụng với dung dịch NaOH dư tạo ra 14,2 gam muối khan. Tính nguyên tử khối của X.

32.16. Hai nguyên tố X và Y ở hai chu kì kế tiếp nhau trong bảng tuần hoàn các nguyên tố hoá học và có tổng số điện tích hạt nhân là 16.

a) Xác định tên các nguyên tố X và Y.

b) Cho biết vị trí của 2 nguyên tố trong bảng tuần hoàn.

32.17. Xác định thành phần phần trăm (về thể tích) của hỗn hợp khí gồm N₂, CO và CO₂, biết rằng khi cho 10,0 lít (ở dktc) hỗn hợp khí đó đi qua một lượng dư nước vôi, rồi cho qua đồng(II) oxit dư đốt nóng thì thu được 5 gam kết tủa và 3,2 gam đồng.

Nếu cũng lấy 10,0 lít (ở dktc) hỗn hợp khí đó cho đi qua ống đồng(II) oxit dư đốt nóng, rồi đi qua một lượng dư nước vôi trong thì thu được bao nhiêu gam kết tủa ?

32.18. Hoà tan 10 gam hỗn hợp 2 muối cacbonat của kim loại hoá trị II và III bằng dung dịch HCl, ta thu được dung dịch X và 0,672 lít khí bay ra (ở dktc). Tính khối lượng muối thu được khi cộ cạn dung dịch X.

32.19. Thể tích khí clo cần phản ứng với kim loại M bằng 1,5 lần lượng khí sinh ra khi cho cùng lượng kim loại đó tác dụng hoàn toàn với dung dịch axit HCl dư trong cùng điều kiện. Khối lượng muối clorua sinh ra trong phản ứng với clo gấp 1,2886 lần lượng sinh ra trong phản ứng với axit HCl. Xác định kim loại M.

32.20. X, Y là hai nguyên tố halogen thuộc hai chu kì liên tiếp trong bảng tuần hoàn. Hỗn hợp A chứa 2 muối X, Y với natri. Để kết tủa hoàn toàn 2,2 gam hỗn hợp A phải dùng 150 ml dung dịch AgNO₃ 0,2M. Xác định hai nguyên tố X và Y.

32.21. Cho 8,3 gam hỗn hợp hai kim loại đều có hoá trị III là X và Y (có tỉ lệ số mol là 1:1) tác dụng vừa đủ với 6,72 lít khí clo. Sau đó hoà tan toàn bộ muối tạo ra trong nước (dư) được 250 ml dung dịch. Xác định hai kim loại và nồng độ mol mỗi muối trong dung dịch thu được.

32.22. Đem nung 6,7 gam hỗn hợp 2 muối CaCO₃ và XCO₃ có tỉ lệ số mol là 1:2 đến khối lượng không đổi, thấy khối lượng chất rắn giảm đi 3,3 gam. Dẫn toàn bộ lượng khí sinh ra qua bình dung 2,5 lít dung dịch nước vôi trong 0,02M.

a) Xác định kim loại X

b) Tính nồng độ mol của các chất trong dung dịch khi cho CO₂ vào nước vôi trong.

Chương 4

HIDROCACBON. NHIÊN LIỆU

Bài 34

Khái niệm về hợp chất hữu cơ và hoá học hữu cơ

34.1. Có các chất sau : CaCO_3 , Na_2CO_3 , C_2H_6 , $\text{C}_2\text{H}_6\text{O}$, CO , C_2H_4 , $\text{C}_2\text{H}_5\text{O}_2\text{N}$.

Các hợp chất trên đều là

- A. hợp chất vô cơ.
- B. hợp chất hữu cơ.
- C. hợp chất chứa cacbon.
- D. hợp chất chứa oxi.

34.2. Chọn phát biểu đúng trong các phát biểu sau :

- A. Các hợp chất có trong tự nhiên là hợp chất hữu cơ.
- B. Tất cả các hợp chất có trong cơ thể sống là hợp chất hữu cơ.
- C. Chỉ có những hợp chất có trong cơ thể sống mới là hợp chất hữu cơ.
- D. Chất hữu cơ có trong mọi bộ phận của cơ thể sống.

34.3. Gỗ, tre, giấy, dầu hoả, cồn, nến, đường ăn, gạo, ngô, sắn chứa chủ yếu là các chất hữu cơ.

- a) Các sản phẩm trên có cháy không ?
- b) Sản phẩm thu được khi đốt cháy chúng có điểm gì chung ?

34.4. Có thể phân biệt muối ăn và đường bằng cách đốt chúng trong không khí không ? Giải thích.

34.5. A và B là hai hợp chất đều có tỉ khối đối với H_2 là 14. Đốt cháy A thu được sản phẩm chỉ có CO_2 . Đốt cháy 1,4 gam B thu được sản phẩm gồm 4,4 gam CO_2 và 1,8 gam H_2O . Xác định công thức phân tử của A, B. Hãy cho biết A, B là hợp chất hữu cơ hay vô cơ.

- 34.6. Hợp chất hữu cơ A chứa các nguyên tố C, H, O. Trong đó thành phần % khối lượng của cacbon là 60% và hiđro là 13,33%. Xác định công thức phân tử của A, biết khối lượng mol của A là 60 gam.
- 34.7. Hợp chất hữu cơ A có tỉ khối đối với H_2 là 13. Khi đốt cháy 5,2 gam A thu được m gam CO_2 và a gam H_2O . Cho toàn bộ lượng CO_2 thu được ở trên hấp thụ hết vào dung dịch $Ca(OH)_2$ dư thấy tạo ra 40 gam kết tủa. Hãy xác định công thức phân tử của A.

Bài 35

Cấu tạo phân tử hợp chất hữu cơ

- 35.1. Số công thức cấu tạo có thể có ứng với công thức phân tử $C_4H_{10}O$ là :

A. 2 ; B. 4 ; C. 3 ; D. 5.

- 35.2. Những công thức cấu tạo nào sau đây biểu diễn cùng một chất ?

- 35.3. Hãy viết công thức cấu tạo có thể có ứng với mỗi công thức phân tử sau : C_3H_7Cl , C_3H_8O , C_4H_9Br .

- 35.4. Hãy chọn những phát biểu đúng trong các phát biểu sau :

- a) Ứng với mỗi công thức phân tử có thể có nhiều chất hữu cơ.
 b) Mỗi công thức cấu tạo biểu diễn nhiều chất hữu cơ.

c) Ứng với mỗi công thức phân tử chỉ có một chất hữu cơ.

d) Mỗi công thức cấu tạo chỉ biểu diễn một chất hữu cơ.

35.5. Hai chất hữu cơ A và B có cùng công thức phân tử. Khi đốt cháy 2,9 gam A thu được 8,8 gam khí CO_2 và 4,5 gam H_2O . Ở điều kiện tiêu chuẩn 2,24 lít khí B có khối lượng 5,8 gam.

Hãy xác định công thức phân tử của A, B và viết công thức cấu tạo của mỗi chất.

35.6. Khi xác định công thức phân tử của chất hữu cơ trong hai mẫu thí nghiệm, người ta thu được kết quả sau :

– Đốt cháy hoàn toàn 2,2 gam chất trong mỗi mẫu thí nghiệm đều thu được 6,6 gam khí CO_2 và 3,6 gam nước.

– Chất hữu cơ trong hai mẫu thí nghiệm đều có tỉ khối đối với H_2 là 22.

Từ kết quả thí nghiệm trên kết luận : hai mẫu thí nghiệm đều chứa cùng một chất hữu cơ. Hỏi kết luận đó đúng hay sai ? Giải thích.

35.7. Hỗn hợp A gồm 3 chất hữu cơ có cùng công thức phân tử. Đốt cháy 3 gam hỗn hợp cần dùng 7,2 gam oxi thu được sản phẩm chỉ gồm CO_2 , H_2O . Cho toàn bộ sản phẩm thu được hấp thu hết vào dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ du thấy tạo ra 15 gam kết tủa. Hãy xác định công thức cấu tạo của ba chất hữu cơ có trong A. Biết 1 lít hỗn hợp A ở dạng khí nặng gấp hai lần 1 lít khí C_2H_6 ở cùng điều kiện.

Bài 36

Metan

36.1. Trong tự nhiên khí metan có nhiều trong

A. khí quyển.

B. mỏ khí, mỏ dầu, mỏ than.

C. nước biển.

D. nước ao.

36.2. Đốt cháy hoàn toàn 11,2 lít hỗn hợp khí gồm CH_4 và H_2 ở dktc thu được 16,2 gam H_2O .

a) Viết các phương trình hóa học.

b) Tính thành phần phần trăm theo thể tích của mỗi khí trong hỗn hợp.

c) Tính thể tích khí CO_2 tạo ra ở dktc.

36.3. Ở điều kiện tiêu chuẩn, 2 lít hiđrocacbon A có khối lượng bằng 1 lít khí oxi. Hãy xác định công thức phân tử của A.

36.4. Nếu phương pháp hoá học dùng để phân biệt các khí đựng trong các bình riêng biệt sau :

- a) Metan, hidro, oxi.
- b) Metan, cacbon dioxit, hidro.
- c) Metan, cacbon oxit, hidro.

36.5. Propan là hiđrocacbon có tính chất tương tự metan và có công thức phân tử C_3H_8 .

- a) Viết công thức cấu tạo của propan.
- b) Viết phương trình hoá học của phản ứng đốt cháy propan.
- c) Viết phương trình hoá học của phản ứng giữa propan và clo khi chiếu sáng để tạo ra C_3H_7Cl .

36.6. Khi cho metan tác dụng với clo có chiếu sáng theo tỉ lệ 1 : 1 về số mol, người ta thấy ngoài sản phẩm chính là CH_3Cl còn tạo ra một hợp chất X trong đó phần trăm khối lượng của clo là 83,53%. Hãy xác định công thức phân tử của X.

36.7. Hỗn hợp X gồm CH_4 và hiđrocacbon A. Đốt cháy hoàn toàn 4,48 lít hỗn hợp X rồi cho toàn bộ sản phẩm thu được hấp thụ hết vào dung dịch $Ca(OH)_2$ du thấy tạo ra 50 gam kết tủa và khối lượng bình đựng dung dịch $Ca(OH)_2$ tăng thêm 34,6 gam.

Xác định công thức phân tử của A, biết trong hỗn hợp số mol của A gấp ba lần số mol của CH_4 .

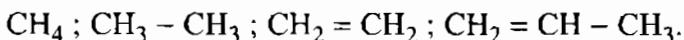
Bài 37

Etilen

37.1. Etilen là chất

- A. có khối lượng riêng lớn hơn không khí.
- B. không màu, dễ tan trong nước.
- C. mùi hắc, ít tan trong nước.
- D. không màu, không mùi, ít tan trong nước.

37.2. Có các chất sau :

- a) Chất nào tác dụng được với clo khi chiếu sáng ?
- b) Chất nào có thể làm mất màu dung dịch brom ?

c) Chất nào có phản ứng trùng hợp ?

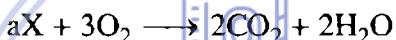
Hãy viết phương trình hoá học minh họa.

37.3. Dẫn từ từ a gam mỗi khí CH_4 , C_2H_2 , $\text{CH}_2=\text{CH}-\text{CH}_3$ vào ba bình tương ứng X, Y, Z chứa cùng một lượng dung dịch brom. Sau khi kết thúc thí nghiệm thấy dung dịch trong các bình

- A. X, Y, Z bị mất màu.
- B. X, Y mất màu, Z không đổi màu.
- C. X không đổi màu, Y mất màu, Z nhạt màu.
- D. X không đổi màu, Y nhạt màu, Z mất màu.

37.4. Hỗn hợp A gồm CH_4 và C_2H_4 . Đốt cháy hoàn toàn 3,36 lít hỗn hợp A (đktc) rồi cho sản phẩm đi qua dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ dư, thấy tạo ra 20 gam kết tủa. Hãy tính thành phần % thể tích của mỗi khí trong hỗn hợp.

37.5. Chất hữu cơ X khi đốt cháy tuân theo phương trình hoá học :

Hãy xác định công thức phân tử của X và viết phương trình hoá học. Biết a là số nguyên, dương.

37.6. Dẫn 6,72 lít một hỗn hợp khí gồm hai hiđrocacbon mạch hở (không phải mạch vòng) qua dung dịch brom dư sao cho phản ứng xảy ra hoàn toàn. Sau thí nghiệm, thấy khối lượng bình dung dung dịch brom tăng thêm 5,6 gam, đồng thời thoát ra 2,24 lít một chất khí. Mặt khác, nếu đốt cháy toàn bộ 6,72 lít hỗn hợp trên thấy tạo ra 22 gam CO_2 và 10,8 gam H_2O . Biết các thể tích khí đo ở đktc.

Xác định công thức phân tử của hai hiđrocacbon và tính thành phần % về thể tích của mỗi chất trong hỗn hợp.

37.7. Hỗn hợp X gồm hai hiđrocacbon mạch hở, trong phân tử ngoài các liên kết đơn chỉ chứa một liên kết đôi. Đốt cháy hoàn toàn 8,96 lít hỗn hợp X thu được 40,6 gam khí CO_2 . Biết số mol của hiđrocacbon có số nguyên tử cacbon lớn hơn chiếm 25% tổng số mol của hỗn hợp. Tính khối lượng của 8,96 lít hỗn hợp X. Xác định công thức của hai hiđrocacbon trên.

Bài 38

Axetilen

38.1. Có các dãy chất sau :

Dãy 1 : CH_4 ; $\text{CH}_3 - \text{CH}_3$; $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$; ...

Dãy 2 : $\text{CH}_2 = \text{CH}_2$; $\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CH}_3$; $\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$; ...

Dãy 3 : $\text{CH} \equiv \text{CH}$; $\text{CH} \equiv \text{C} - \text{CH}_3$; $\text{CH} \equiv \text{C} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$; ...

a) Nhận xét đặc điểm cấu tạo của các chất trong mỗi dãy.

b) Viết công thức phân tử của các chất trên.

c) Viết công thức tổng quát của mỗi dãy.

d) Dự đoán tính chất hoá học của các chất trong mỗi dãy.

38.2. Viết phương trình hoá học phản ứng cháy của các chất sau :

Tính tỉ lệ giữa số mol H_2O và số mol CO_2 sinh ra trong mỗi trường hợp.

38.3*. A là hiđrocacbon mạch hở, trong phân tử có 1 liên kết ba. Khi cho 4 gam A tác dụng với dung dịch brom dư thấy lượng brom đã tham gia phản ứng là 32 gam. Hãy xác định công thức phân tử của A.

38.4. Xác định công thức phân tử của hiđrocacbon A, biết rằng khi đốt cháy A người ta nhận thấy tỉ lệ số mol chất A với số mol CO_2 và H_2O là 1 : 2 : 1.

38.5. Tính khối lượng khí C_2H_2 thu được khi cho 128 gam CaC_2 tác dụng hết với H_2O .

38.6. Đốt cháy hoàn toàn một hỗn hợp gồm C_2H_2 và C_2H_4 có thể tích 6,72 lít (đktc) rồi cho toàn bộ sản phẩm thu được hấp thụ hết vào dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$ dư. Sau khi phản ứng kết thúc, thấy khối lượng bình đựng $\text{Ca}(\text{OH})_2$ tăng thêm 33,6 gam đồng thời có m gam kết tủa. Xác định thành phần % thể tích của mỗi chất trong hỗn hợp và tính m.

38.7. Để thu axetilen tinh khiết từ hỗn hợp C_2H_2 có lẫn CO_2, SO_2 người ta cho hỗn hợp

A. qua dung dịch NaOH dư.

B. qua dung dịch brom dư.

C. qua dung dịch KOH dư, sau đó qua H_2SO_4 đặc.

D. lần lượt qua bình chứa dung dịch brom và dung dịch H_2SO_4 đặc.

38.8. Có các hiđrocacbon sau : $\text{CH}_2=\text{CH}_2$; $\text{CH} \equiv \text{CH}$; $\text{CH}_2=\text{CH}-\text{CH}=\text{CH}_2$; $\text{CH}_3-\text{CH}=\text{CH}_2$. Số chất tác dụng với Br_2 theo tỉ lệ về số mol 1:2 là :

A. 1 ;

B. 2 ;

C. 3 ;

D. 4.

38.9. Hỗn hợp X gồm hai hiđrocacbon A, B mạch hở, trong phân tử A có 1 liên kết đôi, trong phân tử B có 1 liên kết ba.

Cho 0,672 lít hỗn hợp X qua dung dịch Br_2 dư thấy lượng brom tham gia phản ứng là 6,4 gam. Nếu đốt cháy 6,72 lít hỗn hợp X sẽ thu được 30,8 gam khí CO_2 . Xác định công thức phân tử và thành phần phân tử của A, B trong hỗn hợp X.

Bài 39

Benzen

39.1. Benzen không làm mất màu dung dịch brom vì

- A. benzen là chất lỏng.
- B. phân tử có cấu tạo vòng.
- C. phân tử có 3 liên kết đôi.
- D. phân tử có cấu tạo vòng, trong đó có 3 liên kết đôi xen kẽ ba liên kết đơn.

39.2. Cho benzen vào ống nghiệm đựng dung dịch brom, lắc đều sau đó để yên thấy chất lỏng trong ống nghiệm

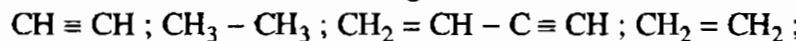
- A. là đồng nhất và có màu của dung dịch brom.
- B. tách thành hai lớp và đều có màu.
- C. tách thành hai lớp, lớp ở trên không màu.
- D. là đồng nhất và không có màu.

39.3. Đốt cháy cùng 1 gam các chất CH_4 , C_2H_4 , C_2H_2 , C_6H_6 thu được khí CO_2 với khối lượng tương ứng là a, b, c, d gam. Trật tự của a, b, c, d là

- A. $a < b < c < d$;
- B. $b < a < d < c$;
- C. $a < b < c = d$;
- D. $c = d < b < a$.

39.4. Đốt cháy hiđrocacbon A, người ta thu được CO_2 và H_2O theo tỉ lệ $m_{\text{CO}_2} : m_{\text{H}_2\text{O}} = 44 : 9$. Biết A không làm mất màu dung dịch brom.

Hỏi A là hiđrocacbon nào trong số các hiđrocacbon sau ?

39.5. a) Để đốt cháy 0,1 mol benzen cần dùng bao nhiêu lít oxi ở dktc ? Bao nhiêu lít không khí ở dktc ?

b) Từ kết quả trên hãy giải thích tại sao khi benzen cháy trong không khí lại sinh ra nhiều muội than.

39.6. Trong những hiđrocacbon sau, những chất nào có phản ứng thế với brom ?

Có phản ứng cộng với brom ? Viết phương trình hoá học minh họa và ghi rõ điều kiện phản ứng :

39.7. Khi có mặt bột sắt, benzen phản ứng với clo tương tự như phản ứng với brom. Hãy tính lượng clobenzen thu được khi cho 15,6 gam benzen tác dụng với clo dư khi có mặt bột Fe và đun nóng. Biết hiệu suất phản ứng đạt 80%.

Bài 40

Dầu mỏ và khí thiên nhiên

40.1. Dầu mỏ có đặc điểm :

- A. Dễ tan trong nước.
- B. Không tan trong nước và nổi lên mặt nước.
- C. Không tan trong nước và chìm dưới nước.
- D. Có nhiệt độ sôi là 220°C.

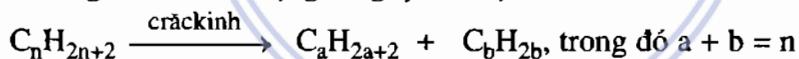
40.2. Thành phần chính của khí thiên nhiên là :

- A. Metan.
- B. Metan và axetilen.
- C. Etilen và axetilen.
- D. Metan và Etilen.

40.3. Dựa vào sơ đồ chứng cắt dầu mỏ (tr. 127 SGK), hãy so sánh nhiệt độ sôi, khả năng bay hơi, phân tử khối của các chất có trong xăng với các chất có trong dầu hoả và các chất có trong dầu nhón.

40.4*. Phản ứng crăckinh ở dạng tổng quát được viết như sau :

Dựa vào phản ứng tổng quát, hãy viết các phương trình hóa học sau :

- a) $C_{10}H_{22} \xrightarrow{\text{crăckinh}} C_6H_{12} + ?$
- b) $C_{11}H_{24} \xrightarrow{\text{crăckinh}} C_5H_{12} + ?$
- c) $C_{15}H_{32} \xrightarrow{\text{crăckinh}} C_6H_{14} + ?$

40.5. Nêu biện pháp xử lí môi trường trong các trường hợp sau :

- a) Tàu chở dầu gặp sự cố và dầu tràn ra biển.
- b) Dầu mỏ ngấm vào cát ở ven biển.

40.6. Em hãy kể một số tác hại của sự cố để dầu tràn ra biển.

40.7. Khi crăckinh pentan có công thức C_5H_{12} ở điều kiện thích hợp thu được hỗn hợp khí A có tỉ khối đối với H_2 là 20.

Giả thiết khi crăckinh chỉ xảy ra phản ứng $C_5H_{12} \longrightarrow C_2H_6 + C_3H_6$

Tính hiệu suất phản ứng crăckinh.

Bài 41

Nhiên liệu

41.1. Hãy giải thích các hiện tượng sau :

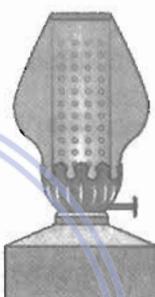
- Khi quạt gió vào bếp củi vừa bị tắt, lửa sẽ bùng cháy.
- Khi quạt gió vào ngọn nến đang cháy, nến sẽ tắt.

41.2. Có thể dùng đèn dầu hoả thay cho đèn cồn trong phòng thí nghiệm bằng cách lắp thêm một ống hình trụ bằng kim loại có đục nhiều lỗ (hình 4.1). Khi đó đèn cháy sẽ không sinh ra muội than.

Hãy giải thích tác dụng của ống kim loại có đục lỗ.

41.3. Đèn đất là loại đèn dùng nhiên liệu là C_2H_2 để thấp sáng. Để ngọn lửa cháy sáng và có ít muội than, người ta khoan vài lỗ nhỏ ở sát đầu ống nơi khí thoát ra và cháy.

Hãy giải thích tác dụng của các lỗ trên.

Hình 4.1

41.4. Biết 1 mol khí etilen khi cháy hoàn toàn toả ra một nhiệt lượng là 1423 kJ, còn 1 mol khí axetilen khi cháy toả ra 1320 kJ.

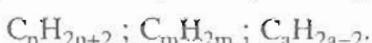
- Hãy tính nhiệt lượng toả ra khi đốt cháy 1 kg etilen, 1 kg axetilen.
- Nếu đốt cháy 11,2 lít (đktc) một hỗn hợp chứa 20% thể tích axetilen và 80% thể tích etilen thì nhiệt lượng toả ra là bao nhiêu ?

41.5. Tính khối lượng khí CO_2 tạo ra và khối lượng khí O_2 cần dùng khi đốt cháy hoàn toàn 40 kg khí CH_4 .

Bài 42

Luyện tập chương 4 : Hiđrocacbon. Nhiên liệu

42.1. Viết các phương trình hoá học của phản ứng đốt cháy các chất sau :

42.2. Nêu phương pháp phân biệt các bình dung riêng biệt các chất khí sau :

- a) CH_4 ; C_2H_2 ; SO_2 .
- b) C_2H_6 ; C_2H_4 ; H_2 .

42.3. A, B, C là ba hidrocacbon khi đốt cháy đều thu được số mol khí CO_2 bằng hai lần số mol hidrocacbon đem đốt. Biết :

A không làm mất màu dung dịch brom.

Một mol B tác dụng được tối đa với 1 mol brom.

Một mol C tác dụng được tối đa với 2 mol brom.

Hãy xác định công thức phân tử và công thức cấu tạo của A, B, C.

42.4. Hidrocacbon X có công thức phân tử là C_4H_{10} .

a) Viết các công thức cấu tạo của X.

b) Biết X có phản ứng thế với clo (clo thế hidro ở vị trí bất kỳ) khi có ánh sáng.

Hãy viết phương trình hoá học của phản ứng xảy ra khi cho X tác dụng với Cl_2 theo tỉ lệ 1 : 1 về số mol để tạo ra $\text{C}_4\text{H}_9\text{Cl}$.

c) Viết các công thức cấu tạo có thể có của $\text{C}_4\text{H}_9\text{Cl}$.

42.5. Hỗn hợp A gồm CH_4 , C_2H_2 và một hidrocacbon X có công thức $\text{C}_n\text{H}_{2n+2}$.

Cho 0,896 lít hỗn hợp A đi qua dung dịch brom dư để phản ứng xảy ra hoàn toàn, thấy thoát ra 0,448 lít hỗn hợp hai khí.

Biết rằng tỉ lệ số mol của CH_4 và $\text{C}_n\text{H}_{2n+2}$ trong hỗn hợp là 1 : 1, khi đốt cháy 0,896 lít A thu được 3,08 gam khí CO_2 (thể tích khí đo ở dktc).

a) Xác định công thức phân tử của hidrocacbon X.

b) Tính thành phần phân trăm theo thể tích mỗi khí trong hỗn hợp A.

42.6. Hidrocacbon A, B mạch hở có tỉ khối đối với H_2 tương ứng là 22 và 13.

a) Xác định công thức phân tử và công thức cấu tạo của A, B.

b) Dẫn 5,6 lít hỗn hợp A, B có tỉ khối đối với H_2 là 18,4 qua dung dịch nước brom dư sao cho phản ứng xảy ra hoàn toàn. Hãy tính khối lượng brom đã tham gia phản ứng (biết thể tích khí đo ở dktc).

Chương 5

DẪN XUẤT CỦA HIĐROCACBON. POLIME

Bài 44

Rượu etylic

- 44.1. A, B, C là ba hợp chất hữu cơ có công thức phân tử tương ứng là C_2H_6O , C_3H_8O , $C_4H_{10}O$. Hãy viết công thức cấu tạo của A, B, C biết cả ba chất đều tác dụng được với natri giải phóng hidro.
- 44.2. Nhận định nào sau đây đúng ?
- A. Rượu 45° khi sôi, có nhiệt độ không thay đổi.
 - B. Trong 100 gam rượu 45° , có 45 gam rượu và 55 gam H_2O .
 - C. Natri có khả năng đẩy được tất cả các nguyên tử hidro ra khỏi phân tử rượu etylic.
 - D. Trong rượu etylic, natri chỉ đẩy được nguyên tử hidro trong nhóm $-OH$.
- 44.3. Viết phương trình hoá học của phản ứng xảy ra trong các trường hợp sau :
- a) Cho natri vào hỗn hợp rượu etylic và benzen.
 - b) Cho natri vào rượu 45° .
- 44.4. Rượu etylic tan nhiều trong nước vì trong phân tử có
- A. hai nguyên tử cacbon.
 - B. sáu nguyên tử hidro.
 - C. nhóm OH .
 - D. hai nguyên tử cacbon và sáu nguyên tử hidro.
- 44.5. Đốt cháy hoàn toàn 3 gam chất hữu cơ A chứa các nguyên tố C, H, O thu được 6,6 gam khí CO_2 và 3,6 gam H_2O .
- a) Hãy xác định công thức phân tử của A, biết khối lượng mol của A là 60 gam.
 - b) Viết công thức cấu tạo có thể có của A, biết phân tử A có nhóm $-OH$.
 - c) Viết phương trình hoá học của phản ứng giữa A với Na.

44.6. Hỗn hợp X gồm rượu etylic và một rượu A có công thức $C_nH_{2n+1}OH$.

Cho 1,52 gam X tác dụng hết với Na thấy thoát ra 0,336 lít H_2 ở dktc.

Biết tỉ lệ số mol của rượu etylic và rượu A trong hỗn hợp là 2 : 1.

a) Xác định công thức phân tử của rượu A.

b) Tính thành phần phần trăm khối lượng của mỗi rượu trong X.

c) Viết công thức cấu tạo của X.

44.7. Hai chất hữu cơ A, B có cùng công thức phân tử. Đốt cháy hoàn toàn 7,4 gam hỗn hợp A, B thu được 17,6 gam CO_2 và 9 gam H_2O . Xác định công thức phân tử của A, B. Biết trong phân tử A, B chứa một nguyên tử oxi.

Cho 7,4 gam hỗn hợp A, B tác dụng với Na dư sao cho phản ứng xảy ra hoàn toàn thấy tạo ra 0,672 lít khí H_2 ở dktc. Hãy xác định công thức cấu tạo của A, B.

Bài 45

Axit axetic

45.1. Viết phương trình hoá học của các phản ứng sau :

- a) ? + ? $\longrightarrow CH_3COONa + H_2 \uparrow$
 b) ? + ? $\longrightarrow CH_3COONa + H_2O + CO_2$
 c) $CH_3COOH + ? \longrightarrow (CH_3COO)_2Ca + ? + \uparrow$
 d) ? + Mg $\longrightarrow (CH_3COO)_2Mg + \uparrow$
 e) ? + CuSO₄ $\longrightarrow (CH_3COO)_2Cu + \downarrow$

45.2. Nhận định nào sau đây đúng ?

- A. Những chất có nhóm -OH hoặc -COOH tác dụng được với NaOH.
 B. Những chất có nhóm -OH tác dụng được với NaOH.
 C. Những chất có nhóm -COOH tác dụng được với NaOH nhưng không tác dụng với Na.
 D. Những chất có nhóm -OH tác dụng được với Na, còn những chất có nhóm -COOH vừa tác dụng được với Na vừa tác dụng được với NaOH.

45.3. Hỗn hợp X gồm axit axetic và rượu etylic. Cho m gam hỗn hợp X tác dụng hết với Na thấy thoát ra 0,336 lít khí H_2 ở dktc.

Mặt khác cho m gam X tác dụng vừa đủ với dung dịch NaOH 0,1M thì hết 200 ml.

a) Hãy xác định m.

b) Tính phần trăm khối lượng của mỗi chất có trong m gam hỗn hợp.

45.4. Chất hữu cơ A chứa các nguyên tố C, H, O có khối lượng mol là 60 gam.

Đốt cháy hoàn toàn 3 gam A rồi cho sản phẩm thu được qua bình 1 đựng H_2SO_4 đặc, sau đó qua bình 2 đựng dung dịch $Ca(OH)_2$ dư. Sau phản ứng thấy khối lượng bình 1 tăng thêm 1,8 gam, ở bình 2 có 10 gam kết tủa.

a) Hãy xác định công thức phân tử của A.

b) Viết các công thức cấu tạo có thể có của A, biết A làm quỳ tím chuyển sang màu đỏ.

45.5. Tính khối lượng dung dịch axit axetic thu được khi lên men 50 lít rượu etylic 4°. Biết khối lượng riêng của rượu etylic là 0,8 g/ml và hiệu suất của quá trình lên men là 92%.

45.6. Cho 9,7 gam hỗn hợp X gồm axit axetic và axit A có công thức $C_mH_{2m+1}COOH$ tác dụng với dung dịch NaOH 1M thì vừa hết 150 ml.

a) Xác định công thức phân tử của A. Biết tỉ lệ số mol của axit axetic và A trong hỗn hợp là 2 : 1.

b) Tính thành phần % khối lượng của mỗi chất trong hỗn hợp X.

c) Viết công thức cấu tạo của A.

45.7. Cho 30 gam axit axetic tác dụng với 92 gam rượu etylic có mật H_2SO_4 đặc. Hãy tính số gam etyl acetat tạo thành, biết hiệu suất của phản ứng là 60%.

45.8. Hỗn hợp X gồm hai axit hữu cơ có công thức tổng quát $C_nH_{2n+1}COOH$ với $n \geq 0$. Cho 13,4 gam hỗn hợp X tác dụng với dung dịch NaOH 1M thì vừa hết V ml. Cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được 17,8 gam hỗn hợp muối khan.

– Xác định công thức phân tử của hai axit. Biết số mol của chúng trong hỗn hợp bằng nhau.

– Tính V và thành phần % khối lượng của mỗi axit trong hỗn hợp.

Bài 46

**Mối liên hệ giữa etilen,
rượu etylic và axit axetic**

46.1. A, B, C là ba chất hữu cơ có các tính chất sau :

- Khi đốt cháy A, B đều thu được số mol CO_2 bằng số mol H_2O .
- B làm mất màu dung dịch brom.
- C tác dụng được với Na.
- A tác dụng được với Na và NaOH.

Hỏi A, B, C là những chất nào trong số các chất sau ?

C_4H_8 ; $\text{C}_2\text{H}_4\text{O}_2$; $\text{C}_3\text{H}_8\text{O}$.

Hãy viết công thức cấu tạo của các chất trên.

46.2. Từ etilen, viết các phương trình hoá học (ghi rõ điều kiện) điều chế các chất sau : axit axetic, etyl axetat.

46.3. Chỉ dùng H_2O và một hoá chất, hãy phân biệt các chất sau :

- Rượu etylic, axit axetic, etyl axetat.
- Rượu etylic, axit axetic, benzen.

46.4. Hỗn hợp X gồm axit axetic và một axit hữu cơ có công thức $\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{COOH}$.

Tỉ lệ số mol tương ứng của hai axit là 1 : 2. Cho a gam hỗn hợp hai axit tác dụng vừa đủ với 300 ml dung dịch NaOH 1M rồi cô cạn thì thu được 27,4 gam hỗn hợp hai muối khan.

- Hãy viết các phương trình hoá học của phản ứng xảy ra.
- Xác định công thức phân tử của axit.
- Tính thành phần phần trăm khối lượng của mỗi axit trong hỗn hợp.

46.5. Giảm ăn được điều chế bằng cách lên men dung dịch rượu etylic ở nồng độ thấp. Hãy tính khối lượng giảm ăn 5% thu được khi lên men 50 lít rượu etylic 4°. Biết hiệu suất của quá trình lên men là 80%.

Bài 47

Chất béo

47.1. Tiến hành các thí nghiệm sau :

Cho vào ống nghiệm khoảng 3 ml cồn 96°, sau đó nhỏ một vài giọt dầu ăn vào ống nghiệm. Quan sát sự hoà tan của dầu ăn trong cồn. Thêm từ từ nước vào trong ống nghiệm (mỗi lần khoảng 1 ml), quan sát hiện tượng xảy ra và nhận xét.

47.2. Dầu, mỡ dùng làm thực phẩm có điểm gì giống và khác với dầu mỡ dùng để bôi trơn xe, máy (được tách ra từ dầu mỏ) về thành phần, cấu tạo.

Nêu cách phân biệt hai loại chất nêu trên.

47.3. Chất béo tác dụng với kiềm thu được glixerol và

- A. một muối của axit béo.
- B. hai muối của axit béo.
- C. ba muối của axit béo.
- D. một hỗn hợp muối của các axit béo.

47.4*. Khi thực hiện phản ứng xà phòng hóa một loại chất béo A bằng dung dịch NaOH, người ta thu được glixerol và hỗn hợp gồm hai muối $C_{17}H_{35}COONa$ và $C_{15}H_{31}COONa$ với tỉ lệ số mol tương ứng là 2 : 1.

Hãy xác định công thức cấu tạo có thể có của loại chất béo này.

47.5*. Cho m kg chất béo tác dụng vừa đủ với NaOH thu được 17,72 kg hỗn hợp muối và 1,84 kg glixerol. Tính m và khối lượng NaOH đã dùng.

Bài 48

Luyện tập : Rượu etylic, axit axetic và chất béo

48.1. Có các chất sau :

- a) Những chất nào tan nhiều trong nước ?
- b) Những chất nào có phản ứng thủy phân ?
- c) Những chất nào có thể chuyển đổi trực tiếp cho nhau ?

Hãy viết các phương trình hoá học.

48.2. Giải thích các hiện tượng sau :

- a) Vào mùa đông, khi rửa bát đĩa có dính nhiều chất béo người ta thường dùng nước nóng.
 - b) Sau khi ép lấy dầu từ lạc người ta thường cho hơi nước nóng đi qua bã ép nhiều lần.

48.3. Một trong các phương pháp sản xuất rượu etylic là lên men tinh bột. Phần còn lại sau khi chưng cất lấy rượu etylic gọi là bỗng rượu. Hãy giải thích tại sao bỗng rượu để trong không khí lại bị chua và khi dùng bỗng rượu để nấu canh thì lại thấy có mùi thơm.

48.4. Trình bày phương pháp tách các chất ra khỏi nhau từ các hỗn hợp sau :

- a) Rượu etylic và axit axetic.
 - b) Axit axetic và etyl axetat

48.5. Tính năng lượng tỏa ra khi cơ thể oxi hoá hoàn toàn 15 gam chất béo. Biết 1 gam chất béo khi bị oxi hoá hoàn toàn tỏa ra năng lượng là 38 kJ.

48.6. Cho m gam hỗn hợp A gồm CH_3COOH và $\text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5$ tác dụng với dung dịch NaOH 1M thi vừa hết 300ml. Tách lấy toàn bộ lượng rượu etylic tạo ra rồi cho tác dụng với Na thu được 2,24 lít khí H_2 (dktc).

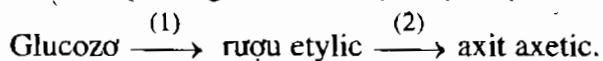
- a) Hãy viết phương trình hóa học của các phản ứng xảy ra.
b) Tính thành phần % khối lượng của mỗi chất trong hỗn hợp.

48.7. Đốt cháy hoàn toàn 22,2 gam một hỗn hợp gồm este có công thức $\text{CH}_3\text{COOC}_n\text{H}_{2n+1}$ và ancol $\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{OH}$, thu được 44 gam khí CO_2 và 19,8 gam H_2O . Hãy xác định công thức phân tử của este và ancol.

Bài 50

Glucosidase

50.1. Viết các phương trình hoá học thực hiện sơ đồ chuyển đổi hoá học sau :

50.2. Chất hữu cơ A là chất rắn màu trắng ở điều kiện thường, tan nhiều trong nước.

Khi đốt cháy A chỉ thu được CO_2 và H_2O . Chất A là

- A. etilen ; B. ruou etylic ; C. axit axetic ; D. glucozo.

50.3. Khi oxi hoá hoàn toàn 50 gam glucozơ sẽ tỏa ra nhiệt lượng là 146,3 kJ.

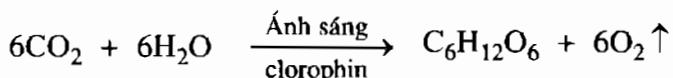
Hỏi khi oxi hoá hoàn toàn 1 mol glucozơ sẽ tỏa ra nhiệt lượng là bao nhiêu ?

50.4. Đốt cháy hoàn toàn m gam chất hữu cơ A cần phải dùng 19,2 gam oxi, thu được 26,4 gam CO_2 và 10,8 gam H_2O .

a) Xác định công thức đơn giản nhất của A.

b) Xác định công thức phân tử của A biết $170 \text{ gam} < M_A < 190 \text{ gam}$.

50.5. Phản ứng tạo ra glucozơ trong cây xanh được biểu diễn bằng phương trình hoá học sau :

Để tạo ra 1 mol glucozơ, cây xanh đã hấp thụ 2816 kJ.

Hãy tính nhiệt lượng mà cây xanh đã hấp thụ để tạo thành 1 kg glucozơ.

50.6. Từ glucozơ điều chế được giấm ăn bằng cách lên men hai giai đoạn. Tính lượng giấm ăn 4% thu được khi lên men 50 gam glucozơ biết hiệu suất của toàn bộ quá trình là 60%.

downloadsachmienphi.com

Download Sách Hay | Đọc Sách Online

Saccarozơ

51.1. Tiến hành thí nghiệm sau :

Cho vào hai cốc cùng một lượng nước (khoảng 100 ml), sau đó cho vào cốc thứ nhất glucozơ, cốc thứ hai saccarozơ (với khối lượng như nhau, khoảng hai thìa cà phê) khuấy cho tan hết. Hãy so sánh độ ngọt giữa hai dung dịch đường.

51.2. Rót khoảng 100 ml H_2O vừa đun sôi vào cốc thủy tinh, sau đó cho đường ăn vào khuấy nhanh đến khi thấy đường không tan nữa thì dừng lại. Rót lấy phần dung dịch sang cốc khác đậy lại, để yên sau một ngày, quan sát hiện tượng xảy ra, giải thích.

51.3. Saccarozơ bị thuỷ phân khi đun nóng trong dung dịch axit tạo ra :

- A. Một phân tử fructozơ và một phân tử glucozơ.
- B. Hai phân tử glucozơ.
- C. Hai phân tử fructozơ.
- D. Một phân tử glucozơ và ba phân tử axit axetic.

51.4. Nêu cách phân biệt các dung dịch sau bằng phương pháp hoá học : rượu etylic, axit axetic, saccaroza.

Bài 52

Tinh bột và xenlulozơ

52.1. Phát biểu đúng là :

- A. Tinh bột và xenlulozơ dễ tan trong nước.
- B. Tinh bột dễ tan trong nước còn xenlulozơ không tan trong nước.
- C. Tinh bột và xenlulozơ không tan trong nước lạnh nhưng tan trong nước nóng.
- D. Tinh bột không tan trong nước lạnh nhưng tan một phần trong nước nóng.
Còn xenlulozơ không tan trong cả nước lạnh và nước nóng.

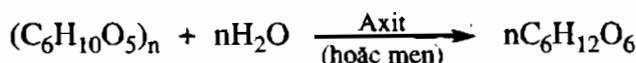
52.2. Từ tinh bột và các hoá chất cùng các điều kiện cần thiết, hãy viết các phương trình hoá học để điều chế etyl axetat.

52.3. Tinh bột được tạo ra trong cây xanh theo phương trình hoá học sau :

Hỏi để tạo thành 8,1 tấn tinh bột, cây xanh đã hấp thụ bao nhiêu tấn khí CO_2 và giải phóng bao nhiêu tấn oxi. Từ số liệu trên, em có suy nghĩ gì về tác dụng của cây xanh với môi trường.

52.4. Để sản xuất đường glucozơ, người ta đi từ tinh bột dựa trên phương trình hoá học của phản ứng sau :

Biết hiệu suất của quá trình là 80%.

- Tính lượng glucozơ thu được từ 1 tấn tinh bột.
- Để thu được 1 tấn glucozơ cần bao nhiêu tấn tinh bột ?

Bài 53

Protein

53.1. Chọn phát biểu đúng trong các phát biểu sau :

- A. Protein có khối lượng phân tử lớn và cấu tạo đơn giản.
- B. Protein có khối lượng phân tử lớn và do nhiều phân tử amino axit giống nhau tạo nên.
- C. Protein có khối lượng phân tử rất lớn và cấu tạo cực kì phức tạp do nhiều loại amino axit tạo nên.
- D. Protein có khối lượng phân tử rất lớn do nhiều phân tử axit amino axetic tạo nên.

53.2. Giải thích các hiện tượng sau :

- a) Khi nấu canh cua thấy nổi lên các mảng gạch cua.
- b) Khi giặt quần áo dệt từ tơ tằm hoặc len lông cừu không nên giặt bằng xà phòng có tính kiềm cao mà nên giặt bằng xà phòng trung tính.

53.3. Trong các loại lương thực, thực phẩm sau : gạo, kẹo, dầu lạc, trứng, loại nào

- a) chứa nhiều chất béo nhất ?
- b) chứa nhiều chất đường nhất ?
- c) chứa nhiều chất bột nhất ?
- d) chứa nhiều protein nhất ?

53.4. Khi phân tích chất X được tách ra từ sản phẩm thuỷ phân protein, người ta thấy khối lượng mol phân tử của X là 75 gam.

Đốt cháy 1,5 gam X thấy tạo ra 1,76 gam CO₂, 0,9 gam H₂O và 0,28 gam N₂.

- a) Hãy xác định công thức phân tử của X.
- b) Viết công thức cấu tạo của X.

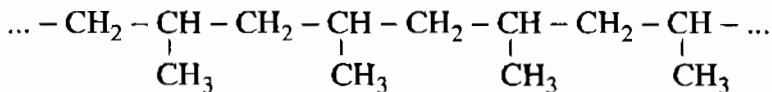
Bài 54

Polime

54.1. Chọn phát biểu đúng nhất trong các phát biểu sau :

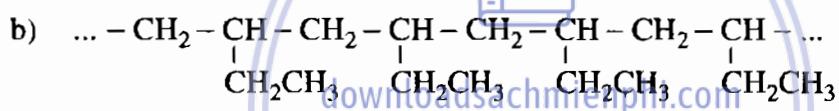
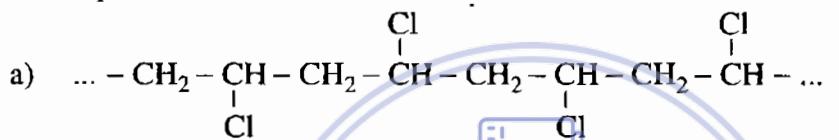
- A. Polime là những chất dễ bay hơi.
- B. Polime là những tính chất dễ tan trong nước.
- C. Polime chỉ được tạo ra bởi con người và không có trong tự nhiên.
- D. Polime là những chất rắn, không bay hơi, thường không tan trong nước.

54.2. Polipropen (PP) là một loại polime có nhiều ứng dụng trong đời sống và sản xuất : như dùng để chế tạo các thùng chứa hóa chất, bồn chứa nước, bình phun thuốc trừ sâu ... Một đoạn mạch phân tử của polipropen được biểu diễn như sau :

- a) Hãy viết công thức của mỗi mắt xích tạo nên loại polime này.
- b) Viết phương trình tổng quát của phản ứng tạo polipropen từ propen.

54.3. Có các polime sau :

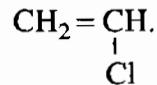

Hãy viết công thức chung của các polime trên và cho biết chúng được tạo ra từ các monome nào ?

54.4. a) Hãy nêu những điểm giống và khác nhau về thành phần và cấu tạo của tinh bột, protein, nhựa PE.

b) Khi đốt cháy hoàn toàn m gam một chất, thấy trong sản phẩm tạo ra có khí nitơ. Hỏi chất đó là chất nào trong các chất trên ?

54.5. Poli(vinyl clorua), viết tắt là PVC, được điều chế từ vinyl clorua

- a) Viết phương trình hoá học của phản ứng.
- b) Tính khối lượng poli(vinyl clorua) thu được từ 1 tấn vinyl clorua, biết hiệu suất của phản ứng là 90%.
- c) Để thu được 1 tấn PVC cần bao nhiêu tấn vinyl clorua, giả thiết hiệu suất phản ứng là 90% ?

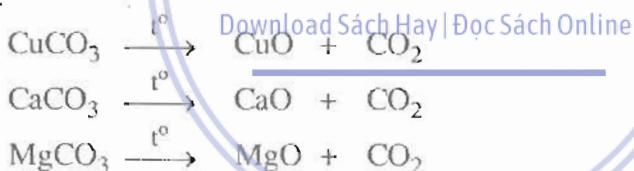
B - PHẦN HƯỚNG DẪN GIẢI ĐÁP SỐ

Chương I CÁC LOẠI HỢP CHẤT VÔ CƠ

Bài 1

Tính chất hóa học của oxit. Khái quát về sự phân loại oxit

- 1.1. a) Điều chế bằng phương pháp hoá hợp : H_2O , SO_2 , CuO , CO_2 , CaO , MgO .
 b) Điều chế bằng phương pháp phân hủy : Na_2O , MgO .

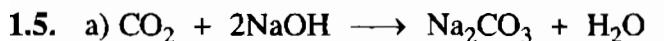
Thí dụ :

- 1.2. a) Các oxit bazơ : đồng(II) oxit : CuO , natri oxit : Na_2O , canxi oxit : CaO , sắt(III) oxit : Fe_2O_3 ...
 b) Các oxit axit : cacbon dioxit (CO_2), lưu huỳnh dioxit (SO_2), đinitơ pentaoxit (N_2O_5) ...
 1.3. Dẫn hỗn hợp khí qua dung dịch bazơ dư, các tạp chất là oxit axit bị giữ lại. Đi ra khỏi dung dịch là khí CO (oxit trung tính không tác dụng với bazơ). HS tự viết hai phương trình hóa học.
- 1.4. a) Đặt công thức hóa học của oxit lưu huỳnh là S_xO_y , ta có :

$$x : y = \frac{50}{32} : \frac{50}{16} = 1 : 2$$

Oxit của lưu huỳnh có công thức hóa học là SO_2 .

Đáp số : b) CO ; c) Mn_2O_7 ; d) PbO_2

b) $n_{\text{NaOH}} = 2n_{\text{CO}_2} = \frac{1,12 \times 2}{22,40} = 0,10 \text{ (mol)}$.

Nồng độ mol của dung dịch NaOH là 1M.

- 1.6. *Cách 1* : Đặt công thức hoá học của oxit là MO \Rightarrow công thức bazơ là M(OH)₂

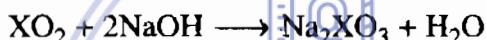
Ta có $m_{\text{M(OH)}_2} = \frac{8,55 \times 200}{100} = 17,1 \Rightarrow \frac{15,3}{\text{M} + 16} = \frac{17,1}{\text{M} + 34} \Rightarrow \text{M} = 137$

\rightarrow Công thức oxit là BaO.

Cách 2 : $m_{\text{H}_2\text{O} \text{ phản ứng}} = m_{\text{M(OH)}_2} - m_{\text{MO}} = 17,1 - 15,3 = 1,8 \text{ (gam)}$

$n_{\text{MO}} = n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{1,8}{18} = 0,1 \rightarrow \text{M} + 16 = \frac{15,3}{0,1} \Rightarrow \text{M} = 137$. Công thức là oxit là BaO.

- 1.7. *Cách 1* : Đặt công thức của oxit là XO₂. $m_{\text{muối}} = \frac{18,9 \times 400}{100} = 75,6$

Theo phương trình hoá học : $n_{\text{XO}_2} = n_{\text{Na}_2\text{XO}_3} \Rightarrow \frac{38,4}{\text{X} + 32} = \frac{75,6}{46 + \text{X} + 48}$
 $\Rightarrow \text{X} = 32 \Rightarrow$ Công thức oxit là SO₂.

Cách 2 : $m_{\text{muối}} = 75,6 \rightarrow m_{\text{Na}_2\text{O}} = 75,6 - 38,4 = 37,2 \rightarrow n_{\text{Na}_2\text{O}} = \frac{37,2}{62} = 0,6$

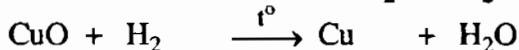
$\rightarrow n_{\text{XO}_2} = n_{\text{Na}_2\text{O}} = 0,6 \Rightarrow M_{\text{XO}_2} = \frac{38,4}{0,6} = 64 \rightarrow \text{X} = 32 \rightarrow$ Công thức oxit SO₂.

Bài 2

Một số oxit quan trọng

- 2.1. C. Cặp kim loại kẽm và đồng (M là Zn, N là Cu).

Các phương trình hoá học :

- 2.2. CaO là oxit bazơ tác dụng với oxit axit CO₂ trong không khí, tạo ra CaCO₃ (đá vôi).

HS tự viết phương trình hoá học.

- 2.3. 1. CaO tác dụng với CO₂.

2. CaO tác dụng với H₂O.

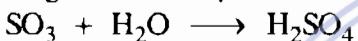
3. $\text{Ca}(\text{OH})_2$ tác dụng với CO_2 hoặc Na_2CO_3 .
 4. Phân huỷ CaCO_3 ở nhiệt độ cao.
 5. CaO tác dụng với dung dịch HCl .
- 2.4. Cho mỗi chất tác dụng với H_2O , sau đó thử dung dịch bằng quỳ tím.
- 2.5. Đáp số : 381 kg CaO .
- 2.6. Theo phương trình hoá học : 56 kg CaO tác dụng với 18 kg H_2O .

Thực tế thì khối lượng H_2O dùng để tóii vôi sẽ là :

$$\frac{56 \times 70}{100} = 39,2 \text{ (kg)}$$

Khối lượng nước đã dùng lớn hơn là : $\frac{39,2}{18} \approx 2,2$ (lần).

- 2.7. a) Phương trình hoá học :

- b) Nồng độ mol của dung dịch H_2SO_4 :

Theo phương trình hoá học :

downloadsachmienphi.com

$$C_{\text{M ddH}_2\text{SO}_4} = \frac{1000 \times 0,1}{250} = 0,4 \text{ (M)}$$

- 2.8. a) Phương trình hoá học :

- b) Khối lượng các chất sau phản ứng :

Số mol các chất đã dùng :

$$n_{\text{SO}_2} = \frac{1,12}{22,4} = 0,05 \text{ (mol)} ; n_{\text{Ca}(\text{OH})_2} = \frac{0,1 \times 700}{1000} = 0,07 \text{ (mol)}$$

Theo phương trình hoá học, lượng $\text{Ca}(\text{OH})_2$ đã dùng dư. Do đó khối lượng các chất sau phản ứng được tính theo lượng SO_2 .

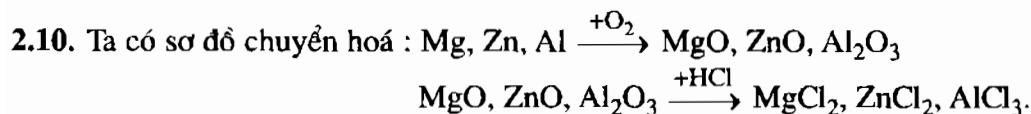
0,05 mol SO_2 tác dụng với 0,05 mol $\text{Ca}(\text{OH})_2$ sinh ra 0,05 mol CaSO_3 và dư $0,07 - 0,05 = 0,02$ (mol) $\text{Ca}(\text{OH})_2$.

Khối lượng các chất sau phản ứng là :

$$m_{\text{CaSO}_3} = 120 \times 0,05 = 6 \text{ (gam)}$$

$$m_{\text{Ca}(\text{OH})_2} = 74 \times 0,02 = 1,48 \text{ (gam)}.$$

- 2.9. 1. D. SO_3 ; 4. A. CuO , G. H_2O
 2. E. P_2O_5 ; 5. B. H_2 .
 3. A. CuO ;

a) Ta có khối lượng O₂ đã phản ứng : $m_{O_2} = 20,3 - 13,1 = 7,2$ (gam)

Vậy khối lượng oxi trong hỗn hợp oxit là 7,2 gam.

Khối lượng oxi trong H₂O tạo thành khi oxit tác dụng với dung dịch HCl là 7,2 gam

$$\Rightarrow n_{H_2O} = \frac{7,2}{16} = 0,45 \Rightarrow n_{HCl} = 2n_{H_2O} = 2 \cdot 0,45 = 0,9$$

$$\Rightarrow V_{HCl} = \frac{0,9}{0,4} = 0,225 \text{ (lít)}$$

b) Ta có $m_{oxit} + m_{HCl} = m_{muối} + m_{H_2O}$

$$\rightarrow 20,3 + 0,9 \cdot 36,5 = m_{muối} + 0,45 \cdot 18$$

$$\rightarrow m_{muối} = 45,05 \text{ gam.}$$

downloadsachmienphi.com

Download Sách Hay | Đọc Sách Online

Bài 3

Tính chất hóa học của axit

3.1. Đáp án C

3.2. Hướng dẫn :

Những cặp chất tác dụng với nhau là :

– Fe(OH) ₃ và HCl.	– KOH và HCl.
– Fe(OH) ₃ và H ₂ SO ₄ .	– KOH và H ₂ SO ₄ .
– KOH và CO ₂ .	

3.3. Hướng dẫn :

- Những oxit bazơ tác dụng với dung dịch H₂SO₄ là : Fe₂O₃, CuO và MgO.
- Những oxit axit tác dụng với dung dịch NaOH là : SO₂, CO₂.
- Những oxit axit tác dụng được với H₂O là : SO₂, CO₂.

HS tự viết các phương trình hóa học.

3.4. Hướng dẫn :

Có nhiều phương pháp, thí dụ :

- Ngâm hỗn hợp bột Fe và Cu trong dung dịch HCl, hoặc H₂SO₄ loãng, dư. Lọc dung dịch sau phản ứng được bột Cu.
- Ngâm hỗn hợp bột Fe và Cu trong dung dịch muối CuSO₄ dư. Lọc dung dịch sau phản ứng được bột Cu.

Chú ý : Hãy so sánh khối lượng bột Cu thu được trong mỗi phương pháp trên với khối lượng bột Cu có trong hỗn hợp ban đầu. Giải thích.

3.5. Hướng dẫn :

a) Đặt công thức hoá học của axit là H_xN_yO_z. Ta có :

$$x : y : z = \frac{2,1}{1} : \frac{29,8}{14} : \frac{68,1}{16} = 2,1 : 2,1 : 4,2 = 1 : 1 : 2$$

Công thức hoá học của axit là HNO₂ (axit nitro).

Giải tương tự, ta có :

b) H₂SO₃ (axit sunfurơ); c) H₃PO₃ (axit photphorơ).

3.6*. Các phản ứng hoá học xảy ra trên hai đĩa cân :

a) Vị trí của hai đĩa cân trong thí nghiệm lần thử nhất :

Số mol các chất tham gia (1) :

$$n_{\text{CaCO}_3} = \frac{20}{100} = 0,20 \text{ (mol)}, \text{ bằng số mol HNO}_3.$$

Số mol các chất tham gia (2) :

$$n_{\text{MgCO}_3} = \frac{20}{84} \approx 0,24 \text{ (mol)}, \text{ nhiều hơn số mol HNO}_3.$$

Như vậy, toàn lượng HNO₃ đã tham gia các phản ứng (1) và (2). Mỗi phản ứng đều thoát ra một lượng khí CO₂ là 0,1 mol có khối lượng là 44 × 0,1 = 4,4 (gam). Sau khi các phản ứng kết thúc, 2 đĩa cân vẫn ở vị trí thẳng bằng.

b) Vị trí của hai đĩa cân trong thí nghiệm lần thử hai :

Nếu mỗi cốc có 0,5 mol HNO₃ thì lượng axit đã dùng dư, do đó toàn lượng muối CaCO₃ và MgCO₃ đã tham gia phản ứng :

Phản ứng (1) : 0,2 mol CaCO₃ làm thoát ra 0,2 mol CO₂; khối lượng các chất trong cốc giảm : 44 × 0,2 = 8,8 (gam).

Phản ứng (2) : $0,24 \text{ mol MgCO}_3$ làm thoát ra $0,24 \text{ mol CO}_2$; khối lượng các chất trong cốc giảm : $44 \times 0,24 = 10,56$ (gam).

Sau khi các phản ứng kết thúc, hai đĩa cân không còn ở vị trí thăng bằng. Đĩa cân thêm MgCO_3 sẽ ở vị trí cao hơn so với đĩa cân thêm CaCO_3 .

Bài 4

Một số axit quan trọng

4.1. Đáp án D

4.2. Hướng dẫn :

- Viết hai phương trình hoá học.
- Muốn điều chế n mol CuSO_4 thì số mol H_2SO_4 trong mỗi phản ứng sẽ là bao nhiêu ?

Từ đó rút ra, phản ứng của H_2SO_4 với CuO sẽ tiết kiệm được H_2SO_4 .

4.3. Hướng dẫn :

[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](#)

Có các chất : Cu ; các hợp chất của đồng là CuO , Cu(OH)_2 , các muối đồng là CuCO_3 hoặc CuCl_2 , hoặc $\text{Cu(NO}_3)_2$; H_2SO_4 . Viết các phương trình hoá học và ghi điều kiện của phản ứng.

Thí dụ :

- Cu + H_2SO_4 (đặc)
- $\text{CuO} + \text{H}_2\text{SO}_4$
- $\text{CuCO}_3 + \text{H}_2\text{SO}_4$
- $\text{Cu(OH)}_2 + \text{H}_2\text{SO}_4$.

4.4. Hướng dẫn :

Chọn thuốc thử là dung dịch H_2SO_4 .

- Chất rắn tan trong dung dịch H_2SO_4 tạo thành dung dịch màu xanh lam là CuO .
- Chất rắn tác dụng với dung dịch H_2SO_4 tạo thành nhiều bọt khí là Na_2CO_3 .
- Chất rắn tan trong dung dịch H_2SO_4 tạo thành kết tủa trắng là BaCl_2 .

Viết các phương trình hoá học cho mỗi trường hợp trên.

4.5. Hướng dẫn :

- Dùng quỳ tím nhận biết được HCl, H₂SO₄ (nhóm I) và NaCl, Na₂SO₄ (nhóm II).
- Phân biệt hai axit trong nhóm I bằng muối bari như BaCl₂, Ba(NO₃)₂ hoặc bằng Ba(OH)₂.
- Phân biệt hai muối trong nhóm II cũng dùng hợp chất của bari như đã nói ở trên.

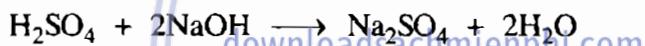
4.6. Hướng dẫn :

- a) Viết phương trình hoá học của phản ứng giữa Fe với dung dịch H₂SO₄ loãng.
- b) Tìm số mol Fe tham gia phản ứng :

$$n_{Fe} = n_{H_2} = 0,15 \text{ mol, suy ra } m_{Fe} = 8,4 \text{ gam.}$$

- c) Tìm số mol H₂SO₄ có trong dung dịch :

$$n_{H_2SO_4} = n_{H_2} = 0,15 \text{ mol, tính ra } C_{M(H_2SO_4)} = 3M.$$

4.7*. a) Phương trình hoá học :

- b) Tìm khối lượng dung dịch NaOH :

$$\begin{array}{rcl} \text{Số mol } H_2SO_4 \text{ tham gia phản ứng} & & \\ \frac{1 \times 20}{1000} & = & 0,02 \text{ (mol)} \end{array}$$

- Số mol NaOH tham gia phản ứng :

$$n_{NaOH} = 2n_{H_2SO_4} = 0,02 \times 2 = 0,04 \text{ (mol).}$$

- Khối lượng NaOH tham gia phản ứng : $m_{NaOH} = 0,04 \times 40 = 1,6 \text{ (gam).}$

- Khối lượng dung dịch NaOH cần dùng :

$$m_{dd \text{ NaOH}} = \frac{1,6 \times 100}{20} = 8 \text{ (gam).}$$

c) Tìm thể tích dung dịch KOH

- Phương trình hoá học :

- Số mol KOH tham gia phản ứng :

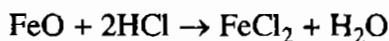
$$n_{KOH} = 2n_{H_2SO_4} = 0,02 \times 2 = 0,04 \text{ (mol).}$$

- Khối lượng KOH tham gia phản ứng : $m_{KOH} = 0,04 \times 56 = 2,24 \text{ (gam).}$

- Khối lượng dung dịch KOH : $m_{dd\ KOH} = \frac{100 \times 2,24}{5,6} = 40$ (gam).
- Thể tích dung dịch KOH cần dùng :

$$V_{dd\ KOH} = \frac{40}{1,045} \approx 38,278 \text{ (ml)}.$$

4.8. Phương trình hoá học : $\text{Fe} + 2\text{HCl} \rightarrow \text{FeCl}_2 + \text{H}_2$

a) Tính thể tích dung dịch HCl : $n_{\text{HCl}} = 2n_{\text{FeCl}_2} = 2 \cdot \frac{31,75}{127} = 2,025 = 0,5$

$$\rightarrow V_{\text{HCl}} = \frac{0,5}{0,5} = 1 \text{ (lít)}$$

b) Tính % khối lượng : Gọi số mol Fe, FeO, FeCO₃ trong hỗn hợp là x, y, z
 $\Rightarrow x + y + z = 0,25$

Theo phương trình hoá học : số mol H₂, CO₂ là x, z

$$\rightarrow \overline{M} = \frac{2x + 44z}{x + z} = 15 \times 2 \rightarrow z = 2x$$

Mặt khác : $56x + 72y + 116z = 21,6$

Giải ra ta có

$x = 0,05$	$\%m_{\text{Fe}} = \frac{0,05 \times 56}{21,6} \times 100 = 12,95\%$
$y = 0,1$	$\%m_{\text{FeO}} = \frac{0,1 \times 72}{21,6} \times 100 = 33,33\%$
$z = 0,1$	$\%m_{\text{FeCO}_3} = 100\% - 12,95\% - 33,33\% = 53,72\%$

Bài 5

Luyện tập :

Tính chất hoá học của oxit và axit

5.1. Hướng dẫn :

Các dung dịch HCl, H₂SO₄ loãng tác dụng với kim loại (Zn), oxit bazơ (MgO), bazơ (NaOH) và muối (Na₂CO₃). Các dung dịch HCl, H₂SO₄ loãng không tác dụng với Cu.

HS tự viết các phương trình hoá học.

5.2. B. HCl

- Có bọt khí thoát ra, nhận ra dung dịch Na_2CO_3 .
- Không có bọt khí, nhận ra dung dịch Na_2SO_4 .

5.3. 1. A. CuO và C. H_2O .

2. D. SO_2 và C. H_2O .
3. E. CO_2 và C. H_2O .
4. B. MgO và C. H_2O .
5. D. SO_2 và C. H_2O .

5.4. a) Các phản ứng điều chế SO_2 :

b) Chọn Cu hay Na_2SO_3 ?

Theo (1) : Điều chế n mol SO_2 cần n mol H_2SO_4 .

Theo (2) : Điều chế n mol SO_2 cần 2n mol H_2SO_4 .

Kết luận : Dùng Na_2SO_3 tiết kiệm được H_2SO_4 .

5.5*. a) Các phương trình hóa học điều chế khí hidro:

b) So sánh thể tích khí hidro sinh ra

TN1 : Dùng dư axit để toàn lượng Zn tham gia phản ứng.

Theo (1) : 0,1 mol Zn điều chế được 0,1 mol H_2 .

Theo (2) : 0,1 mol Zn điều chế được 0,1 mol H_2 .

Kết luận : Những thể tích khí hidro thu được trong thí nghiệm 1 là bằng nhau.

TN 2 : Dùng dư Zn để toàn lượng axit tham gia phản ứng.

Theo (1) : 0,1 mol HCl điều chế được 0,05 mol H_2 .

Theo (2) : 0,1 mol H_2SO_4 điều chế được 0,1 mol H_2 .

Kết luận : Những thể tích khí hidro thu được trong thí nghiệm 2 là không bằng nhau. Thể tích khí hidro sinh ra ở (2) nhiều gấp 2 lần ở (1).

5.6*. Theo bài số mol H_2SO_4 đã phản ứng là : $n_{H_2SO_4} = 0,4 \cdot 2 = 0,8$ (mol)

$$\Rightarrow m_{H_2SO_4} = 0,8 \cdot 98 = 78,4 \text{ (gam)}.$$

Theo các phương trình hoá học và định luật bảo toàn khối lượng ta có :

$$m_{\text{oxit}} + m_{\text{axit}} = m_{\text{muối}} + m_{H_2O}$$

$$\text{và } n_{H_2O} = n_{H_2SO_4} \rightarrow m_{H_2O} = 0,8 \times 18 = 14,4 \text{ (gam)}$$

$$\text{Vậy } 44,8 + 78,4 = m_{\text{muối}} + 14,4$$

$$\rightarrow m_{\text{muối}} = 108,8 \text{ (gam)}.$$

5.7. Đáp số : a) 75% ; b) 147 tấn.

Bài 7

Tính chất hoá học của bazơ

7.1. *Hướng dẫn :*

downloadsachmienphi.com

– Giống nhau : Tác dụng với axit tạo thành muối và nước.

– Khác nhau : Bazơ tan (kiềm) có những tính chất như đổi màu chất chỉ thị, tác dụng với oxit axit, tác dụng với dung dịch muối.

Bazơ không tan bị nhiệt phân huỷ.

Dẫn ra những phương trình hoá học để minh họa.

7.2. Đáp án A.

7.3. Đáp án A.

7.4. a) Công thức hoá học của bazơ ứng với những oxit : $NaOH$ tương ứng với Na_2O ; $Ba(OH)_2 \rightarrow BaO$; $Al(OH)_3 \rightarrow Al_2O_3$; $Fe(OH)_3 \rightarrow Fe_2O_3$.

b) Công thức hoá học của oxit ứng với những bazơ : $K_2O \rightarrow KOH$;

$CaO \rightarrow Ca(OH)_2$; $ZnO \rightarrow Zn(OH)_2$; $CuO \rightarrow Cu(OH)_2$.

7.5. *Hướng dẫn :* Chọn thuốc thử là dung dịch H_2SO_4 .

– Chất rắn tan trong dung dịch H_2SO_4 : nếu thành dung dịch màu xanh lam, chất đó là $Cu(OH)_2$; nếu tạo ra kết tủa màu trắng, chất đem thử là $Ba(OH)_2$; nếu sinh chất khí, chất đem thử là Na_2CO_3 .

– Học sinh tự viết các phương trình hoá học.

Bài 8

Một số bazơ quan trọng

8.1. Hướng dẫn :

Dùng dung dịch muối cacbonat, thí dụ Na_2CO_3 để nhận biết : Nếu không có kết tủa, bazơ là NaOH ; nếu tạo ra kết tủa trắng (CaCO_3), bazơ là $\text{Ca}(\text{OH})_2$.
Viết phương trình hoá học.

8.2. Hướng dẫn :

Có nhiều cách nhận biết, sau đây là một thí dụ.

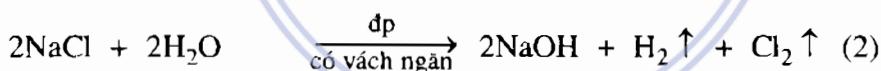
- Dùng quỳ tím nhận biết được dung dịch NaOH (quỳ tím chuyển sang xanh), dung dịch Na_2SO_4 (không đổi màu quỳ tím) và nhóm 2 axit (quỳ tím chuyển sang đỏ).
- Dùng hợp chất của bari, như BaCl_2 hoặc $\text{Ba}(\text{NO}_3)_2$ hoặc $\text{Ba}(\text{OH})_2$ để phân biệt HCl với H_2SO_4 nhờ có phản ứng tạo kết tủa trắng.

8.3. a) Điều chế NaOH từ những chất đã cho :

- Dung dịch Na_2CO_3 tác dụng với dung dịch $\text{Ca}(\text{OH})_2$:

- Điện phân dung dịch NaCl trong thùng điện phân có vách ngăn :

- b) Dùng chất nào điều chế được khối lượng NaOH nhiều hơn ?

Đặt khối lượng của mỗi chất ban đầu là a gam.

Theo (1) : 106 gam Na_2CO_3 tác dụng với 74 gam $\text{Ca}(\text{OH})_2$ sinh ra 80 gam NaOH .

Nếu có a gam mỗi chất thì Na_2CO_3 sẽ thiếu, $\text{Ca}(\text{OH})_2$ sẽ dư. Như vậy, khối lượng NaOH điều chế được sẽ tính theo khối lượng Na_2CO_3 :

106 gam Na_2CO_3 điều chế được 80 gam NaOH .

Vậy a gam Na_2CO_3 điều chế được $\frac{80a}{106}$ gam NaOH .

Theo (2) : 117 gam NaCl điều chế được 80 gam NaOH .

Vậy a gam NaCl điều chế được $\frac{80a}{117}$ gam NaOH .

So sánh khối lượng NaOH điều chế được, ta thấy :

$$\frac{80 \text{ a}}{106} > \frac{80 \text{ a}}{117}.$$

Kết luận : a gam Na₂CO₃ điều chế được khối lượng NaOH nhiều hơn so với dùng a gam NaCl.

8.4. Hướng dẫn :

a) Dự đoán :

Dung dịch C có thể là dd HCl hoặc dd H₂SO₄.

Dung dịch A có thể là dd NaOH hoặc dd Ca(OH)₂.

Dung dịch D có thể là dd đường, dd NaCl hoặc nước cát.

Dung dịch B có thể là dd CH₃COOH (axit axetic).

Dung dịch E có thể là dd NaHCO₃.

b) Tính chất hoá học của các dung dịch :

1. Dung dịch C và B có phản ứng với Mg và NaOH.

2. Dung dịch A và E có phản ứng với dung dịch HCl.

3. Những dung dịch sau trộn với nhau từng đôi một sẽ xảy ra phản ứng hoá học :

[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](#)

– Dung dịch A và dung dịch C.

– Dung dịch A và dung dịch B.

– Dung dịch E và dung dịch C.

– Dung dịch E và dung dịch B.

– Dung dịch E và dung dịch A.

8.5. a) Các phương trình hoá học :

b) Tính khối lượng của mỗi hidroxit trong hỗn hợp ban đầu :

Đặt x và y là số mol của NaOH và KOH trong hỗn hợp, ta có hệ phương

$$\begin{cases} 40x + 56y = 3,04 \\ 58,5x + 74,5y = 4,15 \end{cases}$$

Giải hệ phương trình (I) và (II), ta được : x = 0,02 và y = 0,04.

Số gam NaOH và KOH có trong hỗn hợp là :

$$m_{\text{NaOH}} = 40 \times 0,02 = 0,8 \text{ (gam).}$$

$$m_{\text{KOH}} = 56 \times 0,04 = 2,24 \text{ (gam).}$$

* Có thể giải bài toán trên như sau : Đặt x (gam) là khối lượng của NaOH, khối lượng của KOH là $(3,04 - x)$ gam.

Theo (1) : x gam NaOH sinh ra $\frac{58,5x}{40}$ gam NaCl.

Theo (2) : $(3,04 - x)$ gam KOH sinh ra $\frac{74,5(3,04 - x)}{56}$ gam KCl

Rút ra phương trình :

$$\frac{58,5x}{40} + \frac{74,5(3,04 - x)}{56} = 4,15$$

Giải phương trình, ta có : $m_{\text{NaOH}} = 0,8$ gam và $m_{\text{KOH}} = 2,24$ gam.

8.6*. a) Tính thể tích khí CO₂

Phương trình hóa học :

Số mol CO₂ thu được :

$$n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} = \frac{10}{100} = 0,1 \text{ (mol).}$$

Thể tích khí CO₂ do ở dktc :

$$V_{\text{CO}_2} = 22,4 \times 0,1 = 2,24 \text{ (lít).}$$

b) Tính khối lượng muối

Khối lượng NaOH có trong dung dịch :

$$m_{\text{NaOH}} = \frac{40 \times 50}{100} = 20 \text{ (gam), ứng với số mol là :}$$

$$n_{\text{NaOH}} = \frac{20}{40} = 0,5 \text{ (mol).}$$

Số mol NaOH lớn gấp hơn 2 lần số mol CO₂, vậy muối thu được sẽ là Na₂CO₃

Theo phương trình hóa học, ta có :

$$n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = n_{\text{CO}_2} = 0,1 \text{ mol.}$$

Khối lượng muối cacbonat thu được : $m_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = 106 \times 0,1 = 10,6 \text{ (gam).}$

8.7. Số mol HCl phản ứng: $0,4 \times 1 = 0,4$ (mol) $\Rightarrow m_{HCl} = 0,4 \times 36,5 = 14,6$ (gam)

$$\text{Theo phương trình hoá học } n_{H_2O} = \frac{1}{2} n_{HCl} = \frac{1}{2} \times 0,4 = 0,2$$

$$m_{H_2O} = 0,2 \times 18 = 3,6 \text{ (gam)}$$

Theo nguyên tắc bảo toàn khối lượng ta có

$$m + 44,6 = 24,1 + 3,6$$

Vậy $m = 13,1$ gam.

Bài 9

Tính chất hoá học của muối

9.1. Đáp án B.

9.2. a) Viết các phương trình hoá học của phản ứng từ (1) đến (10).

MUỐI	Axit + Bazơ	Axit + Oxit bazơ	Axit + Kim loại	Axit + Muối	Muối + Muối	Kim loại + Phi kim
NaCl	✗ (1)	✗ (2)	○	✗ (3)	✗ (4)	✗ (5)
CuCl ₂	✗ (6)	✗ (7)	○	✗ (8)	✗ (9)	✗ (10)

b) Một số phản ứng hoá học không thích hợp để điều chế muối NaCl và CuCl₂:

– Kim loại Na có phản ứng với axit HCl tạo muối NaCl. Nhưng người ta không dùng phản ứng này vì phản ứng gây nổ, nguy hiểm.

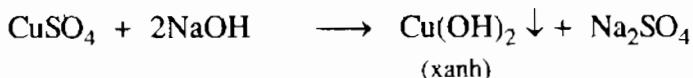
– Kim loại Cu không tác dụng với axit HCl.

9.3. Dùng dung dịch NaOH có thể phân biệt được 2 muối trong những cặp chất:

a) Dung dịch Na₂SO₄ và dung dịch Fe₂(SO₄)₃. Dung dịch muối nào tác dụng với dung dịch NaOH tạo ra kết tủa màu đỏ nâu, là muối Fe₂(SO₄)₃:

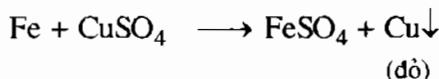

b) Dung dịch Na₂SO₄ và dung dịch CuSO₄. Dung dịch muối nào tác dụng với dung dịch NaOH tạo ra kết tủa màu xanh, là muối CuSO₄:

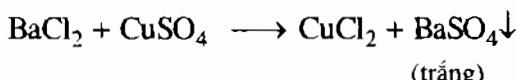

9.4. Chọn những thuốc thử để nhận biết trong thành phần của muối đồng(II) sunfat có chứa nguyên tố đồng và gốc sunfat :

– Nhận biết nguyên tố đồng : Dùng thuốc thử là kim loại hoạt động, thí dụ Fe, Zn...

– Nhận biết gốc sunfat : Dùng thuốc thử là dung dịch muối bari, như BaCl_2 , $\text{Ba}(\text{NO}_3)_2$, $\text{Ba}(\text{OH})_2$:

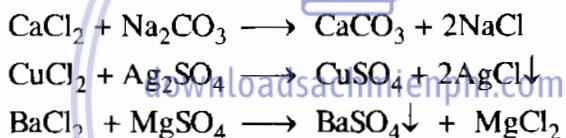

9.5. Hướng dẫn :

a) Axit tác dụng với bazơ : CaCO_3 , CuSO_4 , MgCl_2 .

b) Axit tác dụng với kim loại : MgCl_2 , CuSO_4 (dùng H_2SO_4 đặc).

c) Muối tác dụng với muối : CaCO_3 , CuSO_4 , MgCl_2 . Thí dụ :

d) Oxit bazơ tác dụng với oxit axit : CaCO_3 .

9.6. Hướng dẫn :

TN1 cho biết chất đem làm thí nghiệm là muối cacbonat hoặc hidrocacbonat (K_2CO_3 , CaCO_3 , NaHCO_3 , Na_2CO_3).

TN2 cho biết muối đem làm thí nghiệm là CaCO_3 hoặc NaHCO_3 , là những muối bị phân huỷ ở nhiệt độ cao.

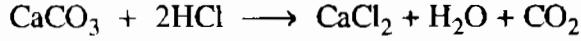
TN3 cho biết sản phẩm thu được ở thí nghiệm 2 phải là muối cacbonat, không thể là canxi oxit CaO .

Kết luận : Bạn em đã lấy muối NaHCO_3 làm thí nghiệm.

Viết các phương trình hoá học của phản ứng xảy ra trong ba thí nghiệm trên.

9.7. a) Nồng độ mol của dung dịch HCl :

Chỉ có CaCO_3 tác dụng với dung dịch HCl :

– Số mol HCl có trong dung dịch :

$$n_{\text{HCl}} = 2n_{\text{CO}_2} = \frac{448}{22400} \times 2 = 0,04 \text{ (mol)}.$$

– Nồng độ mol của dung dịch HCl đã dùng :

$$C_M = \frac{1000 \times 0,04}{200} = 0,2 \text{ (mol/l)}.$$

b) Thành phần của hỗn hợp muối :

Theo phương trình hóa học, số mol CaCO₃ có trong hỗn hợp là :

$$n_{\text{CaCO}_3} = n_{\text{CO}_2} = 0,02 \text{ (mol)}$$

Khối lượng CaCO₃ có trong hỗn hợp là :

$$m_{\text{CaCO}_3} = 100 \times 0,02 = 2 \text{ (gam)}.$$

Thành phần các chất trong hỗn hợp :

$$\%m_{\text{CaCO}_3} = \frac{2.100\%}{5} = 40\%$$

$$\%m_{\text{CaSO}_4} = 100\% - 40\% = 60\%.$$

9.8. Theo các phương trình hóa học ta có :

$$n_{\text{CaCO}_3} = n_{\text{CO}_2} = n_{\text{BaCO}_3}; n_{\text{CaCO}_3} = n_{\text{SO}_2} = n_{\text{BaSO}_3}$$

$$\text{Vậy } m_{\text{BaCO}_3}, \text{BaSO}_3 = m_{\text{CaCO}_3}, \text{CaSO}_3 = n_{\text{muối}} (137 - 40) = 97 \cdot n_{\text{muối}}$$

$$\text{mà } n_{\text{muối}} = n_{\text{CO}_2, \text{SO}_2} = \frac{4,48}{2,24} = 0,2$$

$$\Rightarrow (m + a) - m = 97 \cdot 0,2 \Rightarrow a = 19,4 \text{ (gam)}.$$

Bài 10

Một số muối quan trọng

10.1. Hướng dẫn :

- a) B. NaCl ; E. KNO₃
- b) D. ZnSO₄ ;
- c) B. NaCl ;
- d) B. NaCl ; E. KNO₃
- e) A. CuSO₄ ; D. ZnSO₄.

10.2. Hướng dẫn :

- Dung dịch axit và dung dịch bazơ, thí dụ : HCl và NaOH.

- Dung dịch axit và dung dịch muối, thí dụ : HCl và Na₂CO₃.
- Dung dịch hai muối, thí dụ : CaCl₂ và Na₂CO₃.

Học sinh tự viết các phương trình hoá học.

10.3*. a) Dùng thuốc thử là dung dịch HNO₃ loãng :

Ghi số thứ tự của 3 lọ, lấy một lượng nhỏ hoá chất trong mỗi lọ vào 3 ống nghiệm và ghi số thứ tự ứng với 3 lọ. Nhỏ dung dịch HNO₃ cho đến dư vào mỗi ống, đun nóng nhẹ. Quan sát hiện tượng :

- Nếu không có hiện tượng gì xảy ra, chất rắn trong ống nghiệm là muối NaCl. Lọ cùng số thứ tự với ống nghiệm là NaCl.
- Nếu có bọt khí thoát ra thì chất rắn trong ống nghiệm có thể là Na₂CO₃ hoặc hỗn hợp Na₂CO₃ và NaCl.
- Lọc lấy nước lọc trong mỗi ống nghiệm đã ghi số rồi thử chúng bằng dung dịch AgNO₃. Nếu :

Nước lọc của ống nghiệm nào không tạo thành kết tủa trắng với dung dịch AgNO₃ thì muối ban đầu là Na₂CO₃.

Nước lọc của ống nghiệm nào tạo thành kết tủa trắng với dung dịch AgNO₃ thì chất ban đầu là hỗn hợp hai muối NaCl và Na₂CO₃.

Các phương trình hoá học :

(đun nóng nhẹ để đuổi hết khí CO₂ ra khỏi dung dịch sau phản ứng)

10.5. Kết tủa thu được gồm BaCO₃, BaSO₄

Khí thoát ra là khí CO₂.

Chất rắn còn lại không tan là BaSO₄.

Theo các phương trình hoá học $n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = n_{\text{BaCO}_3} = n_{\text{CO}_2} = \frac{2,42}{22,4} = 0,1$

Vậy $n_{\text{Na}_2\text{CO}_3} = 0,1 \cdot 10,6 = 10,6 \rightarrow n_{\text{Na}_2\text{SO}_4} = 24,8 - 10,6 = 14,2$ (gam)

$\Rightarrow n_{\text{Na}_2\text{SO}_4} = \frac{14,2}{142} = 0,1 \Rightarrow m_{\text{BaCO}_3} = 0,1 \cdot 197 = 19,7$ (gam)

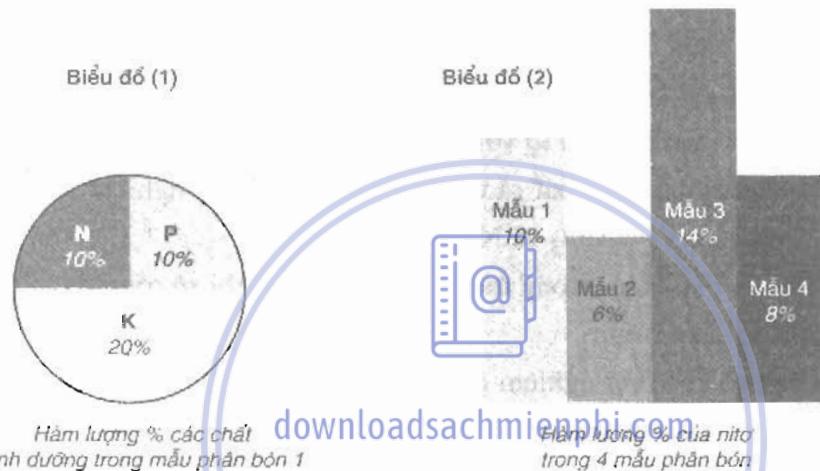
$$m_{\text{BaSO}_4} = 0,1 \cdot 233 = 23,3 \text{ (gam)} = b$$

$$\Rightarrow a = 19,7 + 23,3 = 43,0 \text{ (gam)}$$

Bài 11

Phân bón hoá học

- 11.1.** a) Xem biểu đồ 1.
 b) Xem biểu đồ 2.
 c) Mẫu phân bón số 1.

11.2*. Lấy một lượng nhỏ mỗi mẫu phân bón vào ống nghiệm. Thêm 4 – 5 ml nước, khuấy kĩ và lọc lấy nước lọc.

Lấy 1 ml nước lọc của từng loại phân bón vào ống nghiệm. Nhỏ vào mỗi ống vài giọt dung dịch Na_2CO_3 , nếu có kết tủa trắng thì phân bón hoá học đó là $\text{Ca}(\text{H}_2\text{PO}_4)_2$:

– Lấy 1 ml nước lọc của hai loại phân bón còn lại, thử bằng dung dịch AgNO_3 , nếu có kết tủa trắng thì phân bón đó là KCl :

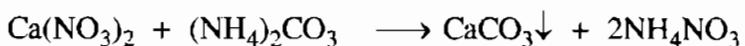

– Nước lọc nào không có phản ứng hoá học với hai thuốc thử trên, là NH_4NO_3 .

Ghi chú : Ngoài ra còn có những phương pháp hoá học khác.

11.3. Đáp số:

- a) 3,4 tấn NH_3 và 4,4 tấn CO_2 .
 b) $4480 \text{ m}^3 \text{ NH}_3$ và $2240 \text{ m}^3 \text{ CO}_2$.

11.4*. a) Phương trình hoá học :

b) Phản ứng này thuộc loại phản ứng trao đổi giữa hai dung dịch muối.

Phản ứng xảy ra được vì tạo thành chất kết tủa là CaCO_3 .

c) Tính khối lượng các chất tham gia :

Để sản xuất được $80 \times 2 = 160$ (tấn) NH_4NO_3 cần 96 tấn $(\text{NH}_4)_2\text{CO}_3$ và 164 tấn $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2$. Để sản xuất được 8 tấn NH_4NO_3 cần :

$$\frac{96 \times 8}{160} = 4,8 \text{ (tấn)} (\text{NH}_4)_2\text{CO}_3.$$

và $\frac{164 \times 8}{160} = 8,2 \text{ (tấn)} \text{Ca}(\text{NO}_3)_2$.

11.5*. a) Theo nguyên tắc bảo toàn khối lượng ta có

$$m_{\text{NH}_3} + m_{\text{H}_3\text{PO}_4} = m_{\text{muối}}$$

Vậy $m_{\text{H}_3\text{PO}_4} = 36,2 - m_{\text{NH}_3} = 36,2 - 6,8 = 29,4$ (gam)

b) Gọi khối lượng muối $(\text{NH}_4)_2\text{HPO}_4$ là $x \rightarrow m_{\text{NH}_3}$ phản ứng là $\frac{34x}{132}$
 $\text{NH}_4\text{H}_2\text{PO}_4$ là $y \rightarrow m_{\text{NH}_3}$ phản ứng là $\frac{17y}{115}$

Ta có $\frac{34x}{132} + \frac{17y}{115} = 6,8$ $\rightarrow \begin{cases} x = 13,2 \text{ kg} \\ y = 23 \text{ kg} \end{cases}$

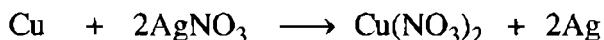
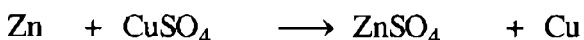
Bài 12

Mối quan hệ giữa các loại hợp chất vô cơ

12.1. Ta có bảng về mối quan hệ giữa một số kim loại với một số dung dịch muối :

KIM LOẠI DUNG DỊCH	Ag	Fe	Zn	Cu
CuSO_4	o	x	x	o
FeSO_4	o	o	x	o
AgNO_3	o	x	x	x
$\text{Zn}(\text{NO}_3)_2$	o	o	o	o

Viết các phương trình hoá học của phản ứng xảy ra theo dấu \times :

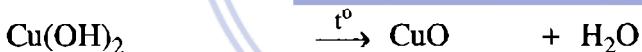

12.2. a) Hướng dẫn :

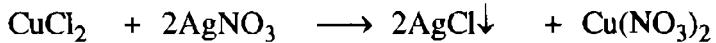
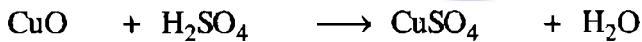
Có nhiều cách sắp xếp các chất đã cho thành các dãy chuyển đổi hoá học, miễn sao từ chất đứng trước có thể điều chế trực tiếp chất đứng sau. thí dụ :

Các phương trình hoá học của dãy biến hoá (1) :

Các phương trình hoá học của dãy biến hoá (2) (không có ở dãy (1)) :

12.3. a) 1. Ống nghiệm E (khối lượng CuCO_3 không thay đổi).

2. Ống nghiệm C, vì khác với các kết quả của những ống nghiệm A, B, D.

3. Sau lần nung thứ 3 thì toàn lượng CuCO_3 đã bị phân huỷ hết thành CuO .

4. Ống nghiệm D.

b) Phản tính toán :

Theo phương trình hoá học :

124 gam CuCO_3 sau khi bị phân huỷ sinh ra 80 gam CuO .

Vậy 12,4 gam CuCO₃ sau khi bị phân hủy sinh ra :

$$m_{\text{CuO}} = \frac{80 \times 12,4}{124} = 8,0 \text{ (gam)}.$$

Thí nghiệm được tiến hành trong các ống nghiệm A, B, D là đúng.

12.4. Hướng dẫn :

- a) Thí dụ, từ hai đơn chất Na và Cl₂ có thể điều chế hợp chất NaCl.
- b) Từ hợp chất H₂O bằng phương pháp điện phân có thể điều chế các đơn chất là H₂ và O₂.
- c) Từ hợp chất bazơ Cu(OH)₂ có thể điều chế hợp chất oxit CuO bằng phương pháp nhiệt phân. Hoặc từ muối CaCO₃ có thể điều chế các oxit CaO, CO₂.

12.5. Hướng dẫn :

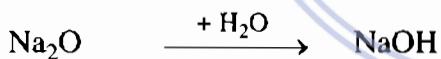
- a) 1. D. Mg, sinh ra khí hidro cháy được trong không khí.
2. C. MgCO₃, khí sinh ra là CO₂ làm đặc nước vôi trong.
3. B. CuO.
4. E. MgO.
- b) A. Cu.

downloadsachmienphi.com

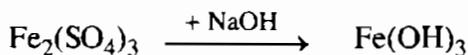
Download Sách Hay | Đọc Sách Online

12.6. Hướng dẫn :

- a) Điều chế NaOH theo sơ đồ :

- b) Điều chế Fe(OH)₃ theo sơ đồ :

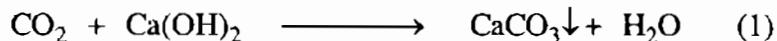

- c) Điều chế Cu(OH)₂ :

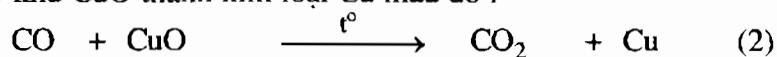

12.7*. a) Các phương trình hóa học :

- CO₂ tác dụng với dung dịch Ca(OH)₂ dư, sinh ra kết tủa CaCO₃ :

- CO khử CuO thành kim loại Cu màu đỏ :

b) Xác định thành phần của hỗn hợp khí :

– Số mol CO₂ có trong hỗn hợp được tính theo (1) :

$$n_{CO_2} = n_{CaCO_3} = \frac{1}{100} = 0,01 \text{ (mol)}.$$

– Số mol CO có trong hỗn hợp được tính theo (2) :

$$n_{CO} = n_{Cu} = \frac{0,64}{64} = 0,01 \text{ (mol)}.$$

Thành phần phần trăm theo thể tích của hỗn hợp khí được tính theo số mol của mỗi khí. Ta có kết quả : Hỗn hợp khí có 50% thể tích của mỗi khí.

12.8. a) Phương trình hoá học :

b) Dung dịch sau phản ứng có chứa NaOH hay HNO₃ dư sẽ quyết định màu của quỳ tím.

– Số mol các chất đã dùng :

$$n_{NaOH} = \frac{10}{40} \text{ (mol)}; n_{HNO_3} = \frac{10}{63} \text{ (mol)}.$$

– Số mol NaOH nhiều hơn số mol HNO₃. Theo phương trình hoá học, ta thấy khi phản ứng kết thúc, trong dung dịch còn dư NaOH. Do vậy, dung dịch sau phản ứng làm cho quỳ màu tím chuyển thành màu xanh.

Chương 2

KIM LOẠI

Bài 15, 16 và 17

Tính chất của kim loại và dãy hoạt động hóa học của kim loại

- 15.1. a) Ba tính chất vật lí của kim loại là : tính dẻo, tính dẫn điện, tính dẫn nhiệt.
b) Ba tính chất hoá học của kim loại là : tác dụng với phi kim, tác dụng với dung dịch axit, tác dụng với dung dịch muối của kim loại khác.
- 15.2. a) Kim loại tác dụng với oxi tạo oxit, kim loại tác dụng với clo cho muối clorua.
b) Kim loại đứng trước hidro trong dãy hoạt động hóa học phản ứng với dung dịch axit giải phóng hidro.
c) Kim loại đứng trước trong dãy hoạt động hóa học có thể đẩy kim loại đứng sau ra khỏi dung dịch muối của kim loại đứng sau.
- 15.3. a) Kim loại hoạt động hoá học mạnh nhất là : natri.
Thí dụ : Chỉ Na phản ứng mạnh với nước ở nhiệt độ thường.
$$2\text{Na} + 2\text{H}_2\text{O} \longrightarrow 2\text{NaOH} + \text{H}_2$$

b) Kim loại hoạt động hoá học yếu nhất là : đồng.
Thí dụ : Các kim loại Zn, Mg, Na, Fe tác dụng với dung dịch HCl. Kim loại Cu không tác dụng.
- 15.4. a) Bạc là kim loại dẫn điện tốt nhất.
b) Natri là kim loại dễ nóng chảy nhất.
c) Natri là kim loại tác dụng mãnh liệt với nước.
d) Đồng và bạc là hai kim loại không tác dụng với dung dịch axit clohiđric.
- 15.5. Đáp án C.

15.6. Những cặp xảy ra phản ứng

- a) $Zn + 2HCl \rightarrow ZnCl_2 + H_2$;
 c) $Fe + CuSO_4 \rightarrow FeSO_4 + Cu$;
 d) $Zn + Pb(NO_3)_2 \rightarrow Zn(NO_3)_2 + Pb$.

15.7. Hướng dẫn giải : Dạng bài toán cho kim loại mạnh đẩy kim loại yếu ra khỏi dung dịch muối của chúng có hai trường hợp sau :

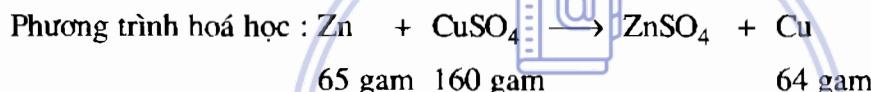
+ Nếu đề bài cho khối lượng thanh kim loại tăng, lập phương trình đại số :

$$m_{\text{kim loại giải phóng}} - m_{\text{kim loại tan}} = m_{\text{kim loại tăng}}$$

+ Nếu đề bài cho khối lượng thanh kim loại giảm, lập phương trình đại số :

$$m_{\text{kim loại tan}} - m_{\text{kim loại giải phóng}} = m_{\text{kim loại giảm}}$$

a)

$$x \text{ gam} \quad \frac{160x}{65} \text{ gam} \quad \frac{64x}{65} \text{ gam}$$

b) *Cách 1 :*

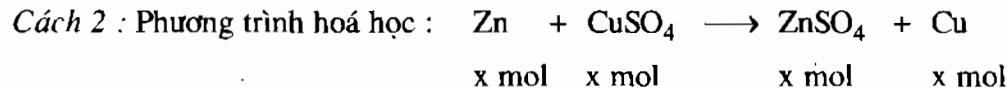
[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](https://downloadsachmienphi.com)

Gọi x là khối lượng Zn tác dụng. Ta có phương trình :

$$25 - x + \frac{64x}{65} = 24,96$$

$$\Rightarrow 65(25 - x) + 64x = 24,96 \times 65 = 1622,4$$

Giải ra, ta có : $x = 2,6$ gam.

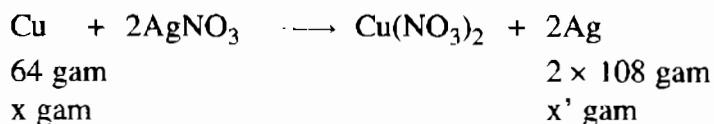

$$65x - 64x = 25 - 24,96 \Rightarrow x = 0,04 \text{ (mol)}.$$

$$m_{Zn \text{ tham gia phản ứng}} : 0,04 \times 65 = 2,6 \text{ (gam)}.$$

c) $m_{CuSO_4} = 0,04 \times 160 = 6,4 \text{ (gam)}.$

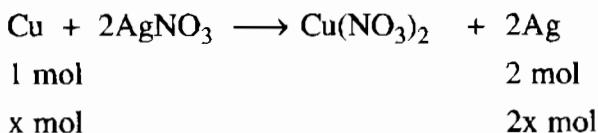
15.8. Cách 1 :

$$x' = \frac{2 \times 108 \times x}{64}$$

$$(6 - x) + \left(\frac{2 \times 108}{64} \times x \right) = 13,6 \quad \Rightarrow \quad x = 3,2 \text{ (gam)}.$$

Cách 2 : Khối lượng kim loại tăng : $13,6 - 6 = 7,6$ (gam).

$$(2x \times 108) - 64x = 7,6$$

$$152x = 7,6 \rightarrow x = 0,05 \rightarrow m_{C_6} = 3,2 \text{ (gam)}.$$

15.10. – Không có hiện tượng xảy ra :

Trường hợp a) vì Mg hoạt động hoá học mạnh hơn Al.

Trường hợp b) vì Cu hoạt động hoá học mạnh hơn Ag.

- Có hiện tượng xảy ra : màu xám của kẽm bám lên màu trắng bạc của nhôm.

Trường hợp c) $2\text{Al} + 3\text{Zn}(\text{NO}_3)_2 \rightarrow 2\text{Al}(\text{NO}_3)_3 + 3\text{Zn}\downarrow$.

AI hoạt động hóa học mạnh hơn kẽm.

15.11. Đáp án C.

15.12. Đáp án D.

15.13. Đáp án B.

15.14. Đáp án B.

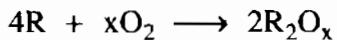
Hướng dẫn giải : Dùng kim loại nào để sau khi tác dụng với dung dịch bạc nitrat chỉ cho ta một loại muối đồng nitrat. Do đó ta dùng Cu dư.

Lọc lấy dung dịch $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$:

15.15. Đáp án D.

Gọi nguyên tử khởi của kim loại R cũng là R và có hoá trị là x.

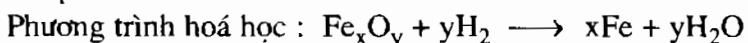

Theo đề bài ta có : $\frac{32x}{4R} = 0,4 \rightarrow R = 20x$.

Kẻ bảng :

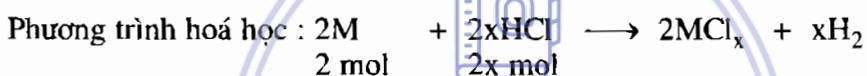
n	1	2	3
M	12 (loại)	24 (nhận)	36 (loại)

R là Ca có nguyên tử khối là 40.

15.16. Đáp án A.**15.17. Đáp án D.****15.18. Đáp án C.****15.19*. Đáp án C.**

Gọi nguyên tử khối của kim loại M cũng là M, có hoá trị là x, ta có :

$$n_M = \frac{18}{M} \text{ (mol)} ; n_{\text{HCl}} = 0,8 \times 2,5 = 2 \text{ (mol)}.$$

$$\frac{18}{M} \text{ mol} \quad 2 \text{ mol}$$

$$\frac{18}{M} \times 2x = 4 \Rightarrow M = 9x$$

Xét bảng sau :

x	I	II	III
M	9	18	27

Chỉ có kim loại hoá trị III ứng với M = 27 là phù hợp, kim loại M là nhôm (Al).

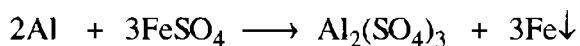
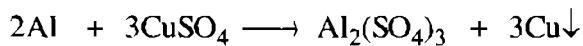

Dung dịch N sau phản ứng chứa 3 muối tan, như vậy có khả năng phản ứng trên chưa kết thúc hoặc lượng nhôm ít nên dung dịch N chứa 3 muối $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$, CuSO_4 dư và FeSO_4 chưa phản ứng.

b) Dung dịch N sau phản ứng chứa 2 muối tan, nghĩa là lượng Al đã tác dụng hết với CuSO_4 , nên dung dịch N chứa 2 muối $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$ và FeSO_4 còn dư (hoặc chưa phản ứng) :

c) Dung dịch N sau phản ứng chứa 1 muối tan, dung dịch sau phản ứng chỉ có $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$, do Al dư hoặc vừa đủ để phản ứng với 2 muối :

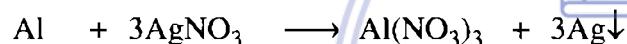
15.21. Hướng dẫn :

- Viết phương trình hoá học của phản ứng giữa Mg với các dung dịch CuSO_4 , FeSO_4 và AgNO_3 .
- Viết phương trình hoá học của phản ứng giữa Fe với các dung dịch CuSO_4 , AgNO_3 .
- Viết phương trình hoá học của phản ứng giữa Cu với dung dịch AgNO_3 .

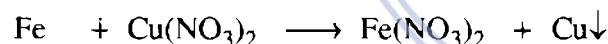
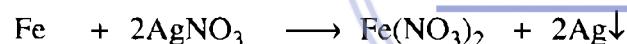
15.22. Đáp án B.

Al là kim loại hoạt động hoá học mạnh hơn Fe nên Al phản ứng hết trước.

Trường hợp 1 : Al vừa đủ phản ứng, còn Fe không phản ứng và kim loại Ag, Cu được giải phóng.

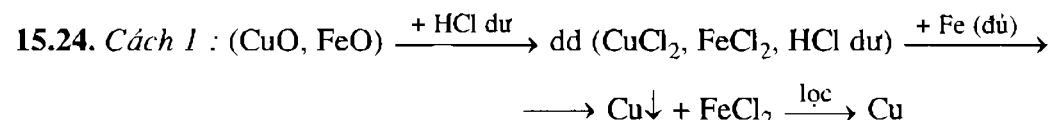
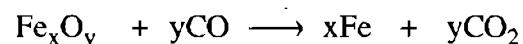

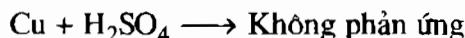
Trường hợp 2 : Al phản ứng hết, sau đó đến Fe phản ứng, Fe dư và kim loại Ag, Cu được giải phóng.

Chất rắn D gồm Ag, Cu và Fe.

15.23. Hai chất khử thoả mãn A trong sơ đồ là H_2 , CO :

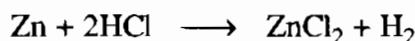

15.25. Phương trình hoá học của phản ứng :

$$0,1 \text{ mol} \quad \frac{2,24}{22,4} = 0,1 \text{ mol}$$

$m_{\text{Fe}} = 0,1 \times 56 = 5,6$ (gam). Khối lượng Cu không hòa tan là :

$$m = 10 - 5,6 = 4,4 \text{ (gam)}$$

15.26. Phương trình hoá học của phản ứng :

$$\frac{6,5}{65} = 0,1 \text{ mol} \quad 0,1 \text{ mol}$$

Khối lượng muối thu được là : $0,1 \cdot (65 + 71) = 13,5$ (gam)

15.27. Cu không tác dụng với axit HCl, do đó chất không tan là Cu và $m_{\text{Cu}} = 2,5$ (gam).

Khối lượng Al và Mg bằng : $12,7 - 2,5 = 10,2$ (gam)

Phương trình hoá học của phản ứng :

$$x \text{ mol} \quad \frac{3x}{2} \text{ mol}$$

$$y \text{ mol} \quad y \text{ mol}$$

Theo phương trình hoá học trên và dữ kiện đề bài cho, ta có :

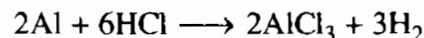
$$\begin{cases} \frac{3x}{2} + y = \frac{11,2}{22,4} = 0,5 \\ 27x + 24y = 10,2 \end{cases}$$

Giải ra, ta có : $x = y = 0,2 \text{ mol}$

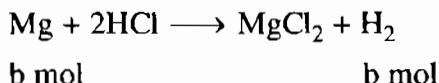
$$m_{\text{Al}} = 0,2 \times 27 = 5,4 \text{ (gam)}; \quad \%m_{\text{Al}} = \frac{5,4}{12,7} \times 100\% \approx 42,52\%$$

$$m_{\text{Mg}} = 0,2 \times 24 = 4,8 \text{ (gam)}; \quad \%m_{\text{Mg}} = \frac{4,8}{12,7} \times 100\% \approx 37,8\%$$

$$\% \text{Cu} = 100\% - 42,52\% - 37,80\% = 19,68\%$$

15.28. Phương trình hoá học của phản ứng :

$$a \text{ mol} \quad \frac{3a}{2} \text{ mol}$$

Theo phương trình hóa học trên và dữ liệu đề bài, ta có :

$$\begin{cases} 27a + 24b = 15 \\ \frac{3a}{2} + b = \frac{15,68}{22,4} = 0,7 \end{cases}$$

Giải ra, ta có $a = 0,2$ (mol) ; $b = 0,4$ (mol)

$$\%m_{\text{Al}} = \frac{0,2 \times 27}{15} \times 100\% = 36\%.$$

$$\%m_{\text{Mg}} = \frac{0,4 \times 24}{15} \times 100\% = 64\%.$$

15.29. Khối lượng thanh sắt tăng : $\frac{50 \times 4}{100} = 2$ (gam). Gọi khối lượng sắt tác dụng là x

Phương trình hóa học của phản ứng :

Theo phương trình hóa học trên và đề bài, ta có :

$$\begin{aligned} \frac{64x}{56} - x &= 2 \\ \Leftrightarrow 64x - 56x &= 56 \times 2 \end{aligned}$$

$$8x = 112 \longrightarrow x = 14 \text{ (gam)} ; n_{\text{Fe}} = 14 : 56 = 0,25 \text{ (mol)}$$

Vậy khối lượng Cu sinh ra là 16 gam

$$0,25 \text{ mol} \qquad 0,25 \text{ mol}$$

$$C_M(\text{FeSO}_4) = \frac{0,25}{0,5} = 0,5 \text{ (M)}.$$

15.30. Khối lượng dung dịch HCl :

$$m_{\text{dd}} = V \times D = 100 \times 1,05 = 105 \text{ (gam)}$$

$$n_{\text{HCl}} = 0,1 \times 0,1 = 0,01 \text{ (mol)}$$

Gọi hoá trị của kim loại M là n

Phương trình hoá học của phản ứng :

$$(mol) \quad \frac{0,01}{n} \leftarrow 0,01 \rightarrow \frac{0,01}{n} \quad \frac{0,01}{2}$$

Áp dụng định luật bảo toàn khối lượng :

$$\begin{aligned} m + m_{HCl} &= m_{muối} + m_{H_2} \\ m = 105,11 + \frac{0,01}{2} \times 2 &= 105 = 0,12 \text{ (gam)} \end{aligned}$$

Theo phương trình hoá học (1) : $n_M = \frac{0,01}{2} \rightarrow \frac{0,01}{n} \times M = 0,12 \rightarrow M = 12n$.

Kết bảng

n	1	2	3
M	12	24	36

downloadsachmienphi.com

Vậy kim loại M là Mg.

Download Sách Hay | Đọc Sách Online

Bài 18

Nhôm

18.1. Đáp án B.

18.2. Đáp án D.

18.3. Đáp án D.

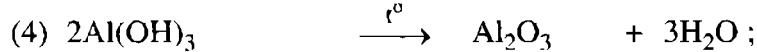
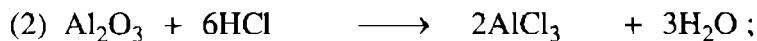
Nhôm là kim loại có đủ các tính chất : nhẹ, dẫn điện, dẫn nhiệt, phản ứng mạnh với dung dịch axit clohiđric và tan trong dung dịch kiềm giải phóng khí hiđro.

18.4. Mức độ hoạt động hoá học của các kim loại theo chiều giảm dần :

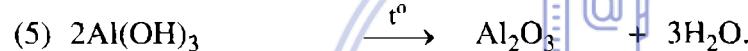
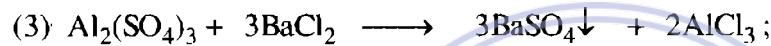
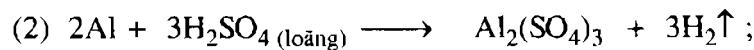
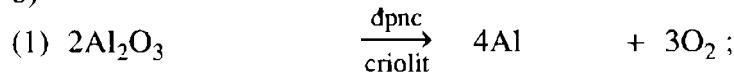
X > Y > Z > T

18.5. a) Các phương trình hoá học biểu diễn những chuyển đổi hoá học sau :

b)

18.6*. Đáp án C.*Cách 1 :*downloadsachmienphi.comGọi khối lượng miếng Al là a gam, lượng nhôm đã phản ứng là x gam :

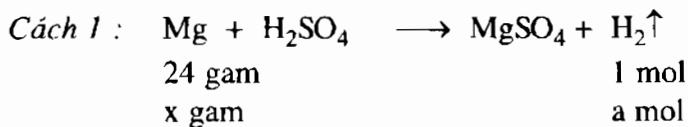
So với khối lượng miếng Al ban đầu thì khối lượng miếng Al sau phản ứng tăng 1,38 gam. Ta có phương trình :

$$\begin{aligned} (a - x) + \frac{192x}{54} &= a + 1,38 \\ x &= 0,54 \text{ (gam)} \end{aligned}$$

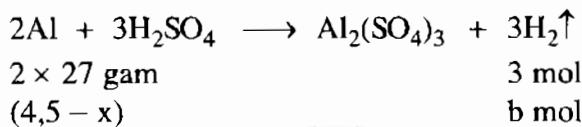
Cách 2 : $2\text{Al} + 3\text{CuSO}_4 \longrightarrow \text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 + 3\text{Cu}$

$$\frac{3x}{2} \times 64 - 27x = 1,38 \longrightarrow x = 0,02 \text{ (mol)}; m_{\text{Al}} = 0,54 \text{ (gam)}.$$

18.7. $n_{H_2} = \frac{5,04}{22,4} = 0,225$ (mol).

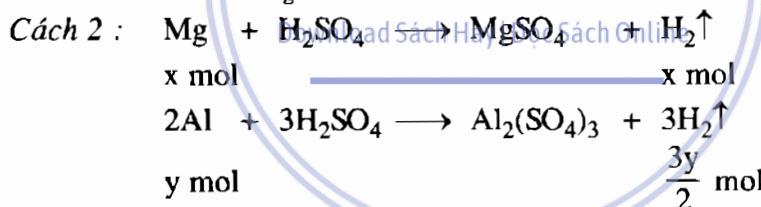
$$a = \frac{x}{24}$$

$$b = \frac{(4,5 - x) \times 3}{2 \times 27}$$

$$\frac{x}{24} + \frac{(4,5 - x) \times 3}{2 \times 27} = \frac{5,04}{22,4} = 0,225.$$

$x = 1,8 \text{ gam} \rightarrow m_{Mg} = 1,8 \text{ gam}; m_{Al} = 4,5 - 1,8 = 2,7 \text{ (gam)}.$
 $\%m_{Al} = 60\%; \%m_{Mg} = 40\%.$

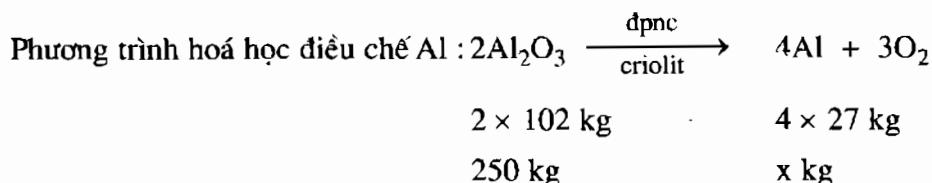
Ta có các phương trình : $24x + 27y = 4,5$ (I)

$$x + \frac{3y}{2} = 0,225 \quad (\text{II})$$

Giải phương trình (I) và (II), ta tìm được x và y.

18.8. Lượng nhôm oxit có trong 0,5 tấn quặng là :

$$\frac{0,5 \times 50}{100} = 0,25 \text{ (tấn)} = 250 \text{ (kg)}.$$

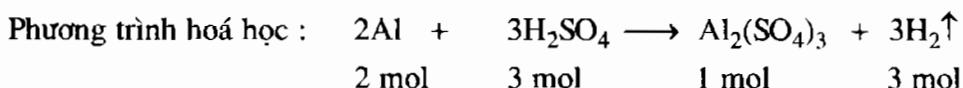

Khối lượng Al nguyên chất thu được từ 250 kg quặng :

$$x = \frac{250 \times 4 \times 27}{2 \times 102} = 132,4 \text{ (kg)}$$

Khối lượng Al lẫn tạp chất : $132,4 \times 101,5\% = 134,386 \text{ (kg)}$.

18.9. $n_{Al} = \frac{5,4}{27} = 0,2 \text{ (mol)} ; n_{H_2SO_4} = 0,1 \times 0,5 = 0,05 \text{ (mol)}$.

Số liệu đầu bài : $0,2 \text{ mol}$ $0,05 \text{ mol}$

→ Dư Al nên tính lượng các chất theo lượng H_2SO_4 .

$$n_{H_2} = \frac{0,05}{3} \times 3 = 0,05 \text{ (mol)} \rightarrow V_{H_2} = 0,05 \times 22,4 = 1,12 \text{ (lít)}$$

$$n_{Al_2(SO_4)_3} = \frac{0,05}{3} \times 1 \approx 0,017 \text{ (mol)} ;$$

$$C_{M(Al_2(SO_4)_3)} = \frac{0,017}{0,1} = 0,17 \text{ (M)}$$

Bài 19

Sắt

19.1. Đáp án A.

19.2. Đáp án C.

19.3. Đáp án D.

19.4. a) Al, Fe là kim loại hoạt động hoá học mạnh nên chúng chỉ tồn tại dưới dạng hợp chất.

b) Dùng dung dịch kiềm (thí dụ NaOH) :

– Cho 3 kim loại còn lại tác dụng với dung dịch NaOH, kim loại nào tác dụng với NaOH cho khí H_2 bay ra là Al.

– Cho 2 kim loại còn lại tác dụng với dung dịch HCl, kim loại nào cho khí H_2 bay ra là Fe, còn Cu không phản ứng.

19.5. Ở Việt Nam có loại quặng hematit (Fe_2O_3) ở Trại Cau, tỉnh Thái Nguyên...

Vì vậy, nước ta đã xây dựng khu công nghiệp gang – thép ở Thái Nguyên...

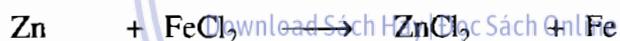
19.6. Các phương trình hoá học :

- (1) $2\text{Fe} + 3\text{Cl}_2 \xrightarrow{t^\circ} 2\text{FeCl}_3$;
- (2) $\text{FeCl}_3 + 3\text{NaOH} \longrightarrow \text{Fe(OH)}_3 \downarrow + 3\text{NaCl}$;
- (3) $2\text{Fe(OH)}_3 \xrightarrow{t^\circ} \text{Fe}_2\text{O}_3 + 3\text{H}_2\text{O}$;
- (4) $\text{Fe}_2\text{O}_3 + 3\text{H}_2\text{SO}_4 \longrightarrow \text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 + 3\text{H}_2\text{O}$;
- (5) $\text{Fe} + 2\text{HCl} \longrightarrow \text{FeCl}_2 + \text{H}_2 \uparrow$;
- (6) $\text{FeCl}_2 + 2\text{NaOH} \longrightarrow \text{Fe(OH)}_2 \downarrow + 2\text{NaCl}$;
- (7) $\text{Fe(OH)}_2 + \text{H}_2\text{SO}_4 \longrightarrow \text{FeSO}_4 + 2\text{H}_2\text{O}$;
- (8) $\text{FeSO}_4 + \text{Zn} \longrightarrow \text{ZnSO}_4 + \text{Fe} \downarrow$;

19.7. Cho hỗn hợp bột kim loại sắt và đồng vào dung dịch HCl, đồng không tác dụng. Đem lọc hỗn hợp sau phản ứng, ta được đồng và dung dịch nước lọc.

Cho Zn vào dung dịch nước lọc, sau phản ứng thu được Fe :

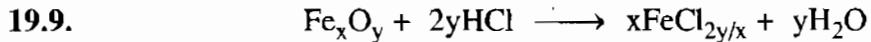

19.8. a) Đồng, bạc không tan trong dung dịch HCl và dung dịch H_2SO_4 loãng.

b) Nhôm tan được trong dung dịch axit và dung dịch kiềm.

c) Sắt và nhôm đẩy được đồng ra khỏi dung dịch muối đồng :

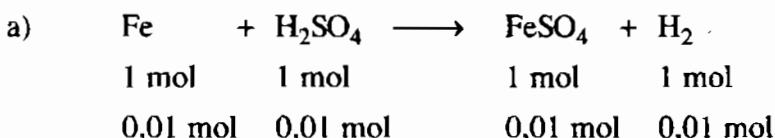
1 mol x mol

Theo phương trình : $(56x + 16y)$ gam cho $(56x + 71y)$ gam muối

Theo đề bài : 7,2 gam 12,7 gam

Giải ra, ta có : $\frac{x}{y} = \frac{1}{1} \longrightarrow$ Công thức oxit sắt là FeO .

19.10. $n_{Fe} = \frac{0,56}{56} = 0,01 \text{ (mol).}$

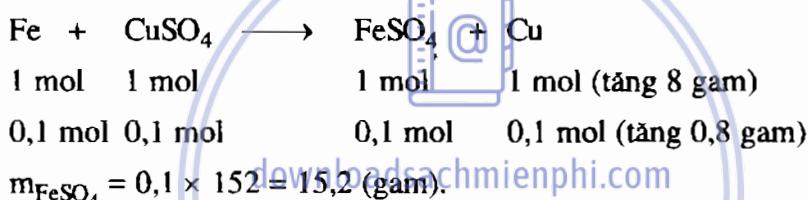
b) Khối lượng muối $FeSO_4$ tạo thành là : $0,01 \times 152 = 1,52 \text{ (gam).}$

Thể tích khí hidro sinh ra : $0,01 \times 22,4 = 0,224 \text{ (lít).}$

c) Khối lượng H_2SO_4 cần dùng : 100 gam dd có 19,6 gam H_2SO_4 nguyên chất

19.11. Đáp án B

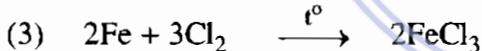
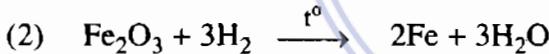
$n_{Fe} = \frac{5,6}{56} = 0,1 \text{ (mol).}$

$m_{FeSO_4} = 0,1 \times 152 = 15,2 \text{ (gam).}$

19.12.

Download Sách Hay | Đọc Sách Online

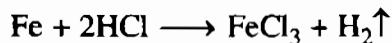
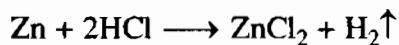

19.13. $m_{dd HCl} = 1000 \cdot 1,19 = 1190 \text{ (gam)}$

Áp dụng định luật bảo toàn khối lượng ta có :

$$m_{hh} + 1190 = 1200 + m_{H_2\uparrow}$$

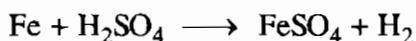
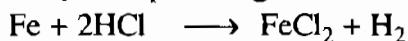
Phương trình hóa học của phản ứng :

Qua phương trình hóa học trên, ta nhận thấy :

$$n_{H_2} = \frac{1}{2} n_{HCl}; n_{H_2} = \frac{2,5}{2} = 1,25 \text{ (mol)}$$

$$m_{hh} = 1200 - 1190 + (1,25 \cdot 2) = 12,5 \text{ (gam).}$$

19.14. Phương trình hoá học của phản ứng :

Qua các phương trình hoá học trên và dữ liệu đề bài, ta có :

$$n_{\text{FeCl}_2} = \frac{19,05}{127} = 0,15 \text{ (mol)} = n_{\text{Fe}}$$

$$m_{\text{FeSO}_4} = 0,15 \times 152 = 22,8 \text{ (gam).}$$

Bài 20

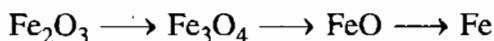
Hợp kim sắt : Gang, thép**20.1. So sánh hàm lượng các nguyên tố trong gang và thép.**

HỢP KIM	THÀNH PHẦN KHÁC	
	CACBON	CÁC NGUYÊN TỐ
Gang	2 → 5%	1 → 3,1% là các nguyên tố P, Si, S và Mn, còn lại là Fe.
Thép	Dưới 2%	Dưới 0,8% là S, P và Mn và dưới 0,5% là Si, còn lại là Fe.
Thép đặc biệt	Dưới 2%	Ngoài nguyên tố có sẵn như thép thường, còn có thêm các nguyên tố được đưa vào là Cr, Ni, Mo, V, W, Mn ...

Ứng dụng :

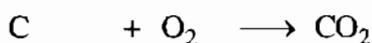
- Gang xám chứa C ở dạng than chì, dùng để đúc các bệ máy, vò lăng.
- Gang trắng chứa ít cacbon hơn và cacbon chủ yếu ở dạng xementit (Fe_3C), được dùng để luyện thép.
- Thép :
- + Thép mềm : làm thép sợi, đinh, bu lông, thép lá.
- + Thép cứng : làm các công cụ, một số kết cấu và chi tiết máy.
- + Thép hợp kim (thép đặc biệt) : thép crom-niken dùng làm đồ dùng trong gia đình ; thép crom-vanadi dùng làm đường ống, các chi tiết động cơ máy bay và máy nén ; thép vonfram được dùng làm những dụng cụ cắt, gọt ; thép mangan dùng làm máy nghiền đá, bộ ghi của đường sắt, bánh xe và đường ray tàu hỏa ; thép silic chế tạo lò xo, nhíp ô tô...

20.2. • Nguyên tắc chung để sản xuất gang : Khử sắt trong oxit bằng CO ở nhiệt độ cao. Trong lò cao, sắt có hoá trị cao bị khử dần đến sắt có hoá trị thấp theo sơ đồ :

Người ta nạp nguyên liệu vào lò cao thành từng lớp than cốc và lớp quặng (và chất chảy) xen kẽ nhau. Không khí nóng được đưa vào từ phía trên nồi lò đi lên.

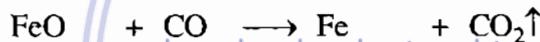
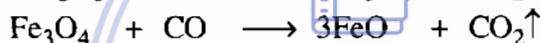
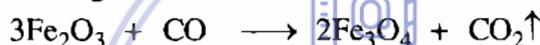
- **Những phản ứng hóa học xảy ra trong quá trình luyện quặng thành gang.**
- Phản ứng tạo chất khử CO : Không khí nóng được nén vào lò cao, đốt cháy hoàn toàn than cốc :

Khí CO_2 đi lên trên, gặp than cốc, bị khử thành CO :

- CO khử sắt trong oxit sắt :

Sát nóng chảy hòa tan một phần C, Si, P và S tạo thành gang.

- **Những phản ứng hóa học xảy ra trong quá trình luyện gang thành thép.**

Không khí giàu oxi hoặc oxi sê oxi hoá lần lượt các tạp chất trong gang nóng chảy.

Trước hết, silic và mangan bị oxi hoá :

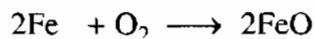

Tiếp đến cacbon, lưu huỳnh bị oxi hoá :

Sau đó photpho bị oxi hoá : $4\text{P} + 5\text{O}_2 \longrightarrow 2\text{P}_2\text{O}_5$

Sau khi các tạp chất trong gang bị oxi hoá hết, sẽ có một phần sắt bị oxi hoá :

Trước khi kết thúc quá trình luyện gang thành thép, cần thêm vào lò một lượng gang giàu mangan nhằm 2 mục đích sau :

- Mn khử sắt(II) trong FeO thành sắt : $\text{Mn} + \text{FeO} \longrightarrow \text{Fe} + \text{MnO}.$
- Gia tăng một lượng nhất định cacbon trong sắt nóng chảy để được loại thép có hàm lượng cacbon như ý muốn.

20.3. Khối lượng Fe có trong quặng : $\frac{1 \times 64,15}{100} = 6$

Khối lượng Fe có trong gang : $\frac{0,6415 \times (100 - 2)}{100}$

Khối lượng gang sản xuất được : $\frac{0,62867 \times 100}{95} \approx 0,$

20.4. Khối lượng Fe : $\frac{1 \times 98}{100} = 0,98$ (tấn).

Trong 196 tấn ($Fe_2O_3 \cdot 2H_2O$) có 112 tấn Fe

x tấn $\xleftarrow{\hspace{1cm}}$ 0,98 tấn Fe

$$x = 1,715 \text{ (tấn).}$$

Khối lượng quặng : $\frac{1,715 \times 100}{80} = 2,144$ (tấn).

Khối lượng quặng thực tế cần dùng : $\frac{2,144 \times 100}{93} = 2,305$ (tấn).

[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](https://downloadsachmienphi.com)

20.5. Khối lượng Fe_3O_4 : $\frac{100 \times 80}{100} = 80$ (tấn).

Trong 232 tấn Fe_3O_4 có 168 tấn Fe

80 tấn Fe_3O_4 có y tấn Fe

$$y = 57,931 \text{ (tấn).}$$

Khối lượng Fe để luyện gang : $\frac{57,931 \times 93}{100} = 53,876$ (tấn).

Khối lượng gang thu được : $\frac{53,876 \times 100}{95} = 56,712$ (tấn).

20.6. Khối lượng $FeCO_3$ có trong quặng : $\frac{1 \times 80}{100} = 0,8$ (tấn) hoặc 800 (kg).

Trong 116 kg $FeCO_3$ có 56 kg Fe.

Vậy 800 kg $FeCO_3$ có z kg Fe.

$$z = 386,207 \text{ (kg).}$$

Khối lượng gang tính theo lí thuyết thu được : $\frac{386,207 \times 100}{95} = 406,534$ (kg).

$$H\% = \frac{378 \times 100\%}{406,534} = 92,98\%.$$

Bài 21

Sự ăn mòn kim loại và bảo vệ kim loại không bị ăn mòn

21.1. Sau một ngày lao động, người ta phải làm vệ sinh các thiết bị, máy móc, dụng cụ lao động bằng kim loại để cho chúng không bị gỉ.

21.2. – Những yếu tố ảnh hưởng đến sự ăn mòn kim loại :

a) Thành phần các chất trong môi trường (đất, nước, không khí).

b) Thành phần kim loại tạo nên đồ vật.

– Biện pháp nhằm bảo vệ kim loại không bị ăn mòn.

1. Cách li kim loại với môi trường.

Dùng những chất bền vững đối với môi trường để phủ lên bề mặt những đồ vật bằng kim loại. Những chất phủ ngoài thường dùng là :

a) Các loại sơn chống gỉ, vecni, dầu mỡ, men, hợp chất polime.

b) Một số kim loại như crom, nikén, đồng, kẽm, thiếc.

2. Dùng hợp kim chống gỉ.

Thí dụ, hợp kim Fe–Cr–Ni, inox.

21.3. Sự ăn mòn kim loại là hiện tượng hoá học do kim loại có tác dụng hoá học với môi trường xung quanh, kết quả là kim loại bị oxi hoá và mất đi tính chất quý báu của kim loại.

21.4. Cuốc, xeng, đinh sắt, bản lề sắt ở các cửa hàng thường được bôi dầu, mỡ để chống gỉ, cách làm này ngăn không cho các đồ dùng bằng sắt tiếp xúc với môi trường xung quanh.

Sắt, thép xây dựng không bôi dầu mỡ để xi măng bám dính.

21.5. Các tấm tôn rất lâu mới bị gỉ là do các tấm này được làm từ sắt tráng kẽm nên hạn chế sự gỉ. Đây là một trong những biện pháp chống ăn mòn kim loại.

21.6. Vỏ đồ hộp đựng các thức ăn có vị mặn (thịt hộp, cá hộp...) hoặc vị chua (dứa, vải...), không bị gỉ vì vỏ đồ hộp làm bằng sắt tráng thiếc nên không cho muối (vị mặn) hoặc axit (vị chua) tác dụng.

21.7. Đáp án D.**21.8. Đáp án D.**

Zn là kim loại hoạt động hoá học mạnh hơn Fe nên Zn bị ăn mòn, bảo vệ được vỏ tàu.

Bài 22**Luyện tập chương 2 : Kim loại**

22.1. • Những tính chất hoá học giống nhau : Nhôm, sắt có những tính chất hoá học của kim loại, như :

- Tác dụng với phi kim tạo oxit hoặc muối.
- Tác dụng với axit (HCl , H_2SO_4 loãng) giải phóng khí hidro ; Nhưng không tác dụng với H_2SO_4 đặc, nguội và HNO_3 đặc, nguội.
- Tác dụng với dung dịch của một số muối
(Các phương trình hoá học học sinh tự viết.)
- Những tính chất hoá học khác nhau :
- Al tan trong dung dịch kiềm, Fe không tan trong dung dịch kiềm.

– Al tác dụng với các chất tạo hợp chất trong đó Al có hoá trị duy nhất là III, Fe tác dụng với các chất tạo hợp chất trong đó Fe có hoá trị II, hoá trị III. (Các phương trình hoá học học sinh tự viết).

– Al là kim loại hoạt động hoá học mạnh hơn Fe :

22.2. Cho một lượng bột Al dư vào dung dịch 2 muối, chỉ có Al tác dụng với dung dịch muối $FeSO_4$: $2Al + 3FeSO_4 \longrightarrow Al_2(SO_4)_3 + 3Fe$.

Tách kết tủa thu được dung dịch $Al_2(SO_4)_3$.

22.3.

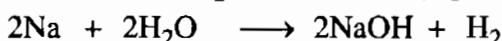
	Natri	Đồng	Sắt	Nhôm	Bạc
a) Không tác dụng với dung dịch axít HCl		×			×
b) Tác dụng với dung dịch axít và dung dịch bazơ				×	
c) Đầy được đồng ra khỏi dung dịch muối			×	×	
d) Tác dụng mãnh liệt với nước	×				

22.4. Đáp án A.

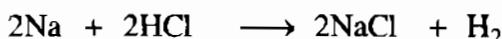
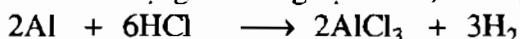
22.5. a) Sắp xếp theo thứ tự hoạt động hoá học tăng dần : Ag, Cu, Al, Na.

b) Phương trình hoá học chứng minh.

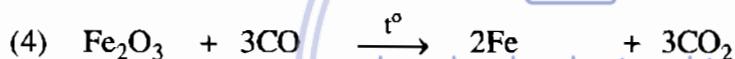
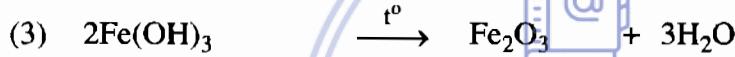
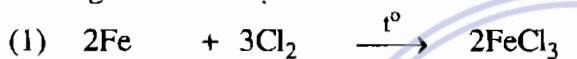
- Na tác dụng mãnh liệt với H_2O còn Al tác dụng chậm :

- Kim loại Al và Na tác dụng với dung dịch HCl , còn Ag, Cu không tác dụng :

- Khi cho các kim loại Cu, Ag tác dụng với oxi chỉ có Cu tác dụng, còn Ag không tác dụng : $2Cu + O_2 \longrightarrow 2CuO$.

22.6. Phương trình hoá học :**22.7. a) Phương trình hoá học : $Fe + CuSO_4 \longrightarrow FeSO_4 + Cu$**

b) Khối lượng dung dịch $CuSO_4$ m_{CuSO₄} = $1,12 \times 50 = 56$ (gam).

$$64x - 56x = 5,16 - 5 = 0,16 \text{ (gam)} \Rightarrow x = 0,02 \text{ mol.}$$

$$m_{CuSO_4} \text{ tham gia phản ứng} = 0,02 \times 160 = 3,2 \text{ (gam)};$$

100 gam dung dịch $CuSO_4$ có 15 gam $CuSO_4$ nguyên chất.

56 gam dung dịch $CuSO_4$ có x gam $CuSO_4$ nguyên chất.

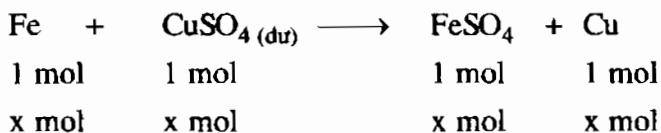
$$x = \frac{56 \times 15}{100} = 8,4 \text{ (gam)}; m_{CuSO_4 \text{ còn lại}} = 8,4 - 3,2 = 5,2 \text{ (gam).}$$

$$m_{FeSO_4} = 0,02 \times 152 = 3,04 \text{ (gam).}$$

$$m_{\text{đđ sau phản ứng}} = 56 - 0,16 = 55,84 \text{ (gam).}$$

$$C\%_{CuSO_4} = \frac{5,2}{55,84} \times 100\% = 9,31\%;$$

$$C\%_{FeSO_4} = \frac{3,04}{55,84} \times 100\% = 5,44\%.$$

22.8. Đáp án C

Khối lượng Fe phản ứng (cũng là khối lượng sắt trong hỗn hợp đầu) là $56x$.

Khối lượng Cu sinh ra $64x$.

CuSO_4 dư nên chất rắn sau phản ứng là đồng :

$$10 - 56x + 64x = 11 \longrightarrow x = \frac{1}{8} \text{ (mol).}$$

m_{Fe} trong hỗn hợp đầu là $56 \times \frac{1}{8} = 7$ (gam).

$$\%m_{\text{Fe}} = \frac{7 \times 100\%}{10} = 70\% ; \%m_{\text{Cu}} = 100\% - 70\% = 30\%.$$

22.9. Đáp án B.

Đặt công thức muối sắt clorua là FeCl_n

Ta có phương trình : $6,5 \times n(108 + 35,5) = 17,22 \times (56 + 35,5n)$.

$$n = 3 \longrightarrow \text{FeCl}_3$$

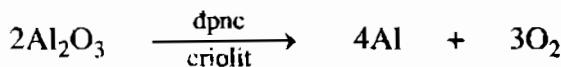
22.10. Hướng dẫn : Thực tế do một số nguyên nhân, chất tham gia phản ứng không tác dụng hết, nghĩa là hiệu suất dưới 100%. Người ta có thể tính hiệu suất phản ứng như sau :

1. Dựa vào một trong các chất tham gia phản ứng, công thức tính :

$$H\% = \frac{\text{Lượng thực tế đã phản ứng}}{\text{Lượng tổng số đã lấy}} \times 100\%$$

2. Dựa vào một trong các chất tạo thành, công thức tính :

$$H\% = \frac{\text{Lượng thực tế thu được}}{\text{Lượng thu theo lí thuyết (theo phương trình hóa học)}} \times 100\%$$

$$\begin{array}{ll} 2 \times 102 \text{ tấn} & 4 \times 27 \text{ tấn} \\ x \text{ tấn} & 4 \text{ tấn} \end{array}$$

$$x = \frac{204 \times 4}{108} = 7,55 \text{ (tấn).}$$

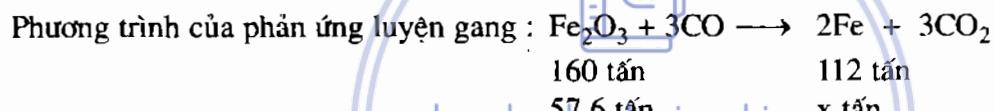
Hiệu suất phản ứng là 90%, có nghĩa là 7,55 tấn Al_2O_3 chỉ chiếm 90% khối lượng phải dùng.

$$\text{Khối lượng oxit phải dùng : } \frac{7,55 \times 100}{90} = 8,39 \text{ (tấn).}$$

$$\text{Khối lượng quặng boxit : } \frac{8,39 \times 100}{40} = 20,972 \text{ (tấn).}$$

22.11. Khối lượng Fe_2O_3 trong quặng : $\frac{200 \times 30}{100} = 60 \text{ (tấn).}$

$$\text{Khối lượng } \text{Fe}_2\text{O}_3 \text{ tham gia phản ứng : } \frac{60 \times 96}{100} = 57,6 \text{ (tấn).}$$

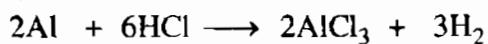
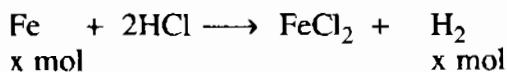

$$x = \frac{57,6 \times 112}{160} = 40,32 \text{ (tấn).}$$

Lượng sắt này hòa tan một số phụ gia (C, Si, P, S...) tạo ra gang. Khối lượng sắt chiếm 95% gang. Vậy khối lượng gang là :

$$\frac{40,32 \times 100}{95} = 42,442 \text{ (tấn).}$$

22.12. a) Khi hòa tan hợp kim gồm 3 kim loại Fe, Cu và Al trong dung dịch HCl dư thì Cu không tác dụng, khối lượng 1,86 gam là khối lượng Cu. Gọi số mol Fe là x mol, Al là y mol.

b) Ta có các phương trình :

$$\begin{cases} 56x + 27y = 6 - 1,86 = 4,14 \\ x + \frac{3y}{2} = \frac{3,024}{22,4} = 0,135 \end{cases}$$

Giải ra ta có : $x = 0,045$; $y = 0,06$.

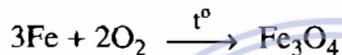
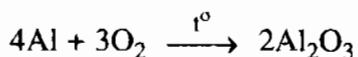
$$m_{Fe} = 0,045 \times 56 = 2,52 \text{ (gam)}; m_{Al} = 0,06 \times 27 = 1,62 \text{ (gam)}.$$

Từ đó ta tính được thành phần phân trâm khối lượng các kim loại.

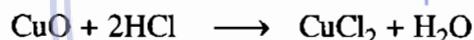
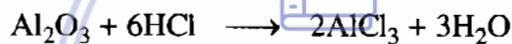
22.13. a) Phương trình hoá học của phản ứng :

Ag không tác dụng với oxi, không tác dụng với dung dịch HCl nên 2,7 gam chất rắn không tan là Ag.

Hỗn hợp kim loại với oxi :

Hỗn hợp chất rắn Y với dung dịch HCl

b) So sánh các phản ứng của hỗn hợp X với oxi và hỗn hợp Y với dung dịch HCl, ta thấy :

$$n_{HCl} = 2n_O \text{ (trong oxit)}; m_{O_2} = 8,7 - 6,7 = 2 \text{ (gam)}$$

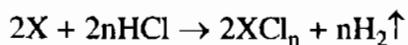
$$n_O \text{ (trong oxit)} = 0,125 \text{ (mol)} \rightarrow n_{HCl} = 0,25 \text{ (mol)}$$

$$V_{HCl} = \frac{0,25}{2} = 0,125 \text{ (lít)}$$

22.14. Thể tích dung dịch HCl dùng cho cả 2 phản ứng bằng nhau, nên có cùng số mol.

Kí hiệu X, Y là khối lượng mol nguyên tử của 2 kim loại.

Fương trình hoá học của phản ứng :

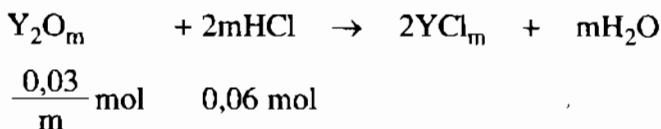

$$(mol) \frac{0,06}{n} = 0,06 \quad \frac{0,672}{22,4} = 0,03$$

$$\text{Theo đề bài : } \frac{0,06}{n} \times X = 1,95 \rightarrow X = 32,5n$$

Kẻ bảng, ta có :	n	1	2	3
X		32,5	65	97,5
		(loại)	(nhận)	(loại)

Vậy X là Zn.

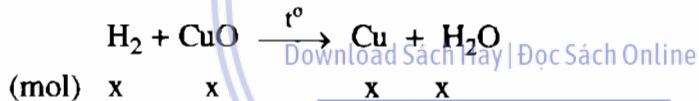

$$\text{Theo đề bài : } \frac{0,03}{m} (2Y + 16m) = 1,6 \rightarrow Y = \frac{56}{3} \cdot m$$

Kẻ bảng, ta có :	m	1	2	3
Y		56/3	112/3	56
		(loại)	(loại)	

Vậy Y là Fe.

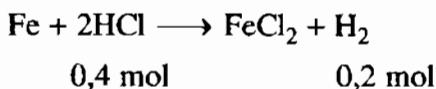
$$22.15. n_{HCl} = \frac{360 \times 18,25}{100 \times 36,5} = 1,8 \text{ (mol)}$$

$$\text{Theo đề bài : } m_{CuO} \text{ (dư)} + m_{Cu} = m_{CuO} \text{ (dư)} + m_{CuO} \text{ (phản ứng)} - 3,2$$

$$\Leftrightarrow m_{Cu} = m_{CuO} \text{ (phản ứng)} - 3,2 \Leftrightarrow 64x = 80x - 3,2$$

$$\Leftrightarrow 16x = 3,2 \rightarrow x = 0,2 \text{ (mol)} ; m_{H_2} = 0,4 \text{ (gam)}$$

Số mol HCl tác dụng với Fe_3O_4 , Fe_2O_3 , FeO là : $1,8 - 0,4 = 1,4$ (mol)

Phương trình hóa học của phản ứng :

Qua các phản ứng (1), (2), (3) ta nhận thấy $n_{H_2O} = \frac{1}{2} n_{HCl} = 1,4 : 2 = 0,7$ (mol)

Áp dụng định luật bảo toàn khối lượng, ta có :

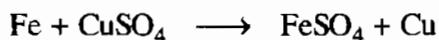
$$m_{\text{hỗn hợp}} + m_{\text{HCl}} = m_{\text{muối}} + m_{\text{H}_2\text{O}} + m_{\text{H}_2} \uparrow$$

$$57,6 + 1,8 \times 36,5 = m_{\text{muối}} + 0,7 \times 18 + 0,4$$

$$m_{\text{muối}} = 57,6 + 65,7 - 12,6 - 0,4 = 110,3 \text{ (gam)}$$

22.16. Số mol CuSO₄ = $\frac{160 \times 10}{100 \times 160}$ = 0,1 (mol)

Phương trình hóa học của phản ứng :

(mol)	0,1	0,1	0,1	0,1
-------	-----	-----	-----	-----

Khối lượng Fe phản ứng : $0,1 \cdot 56 = 5,6$ (gam)

Khối lượng Cu sinh ra : $0,1 \times 64 = 6,4$ (gam)

Gọi x là khối lượng lá sắt ban đầu

Khối lượng lá sắt sau khi nhúng vào dung dịch CuSO₄ tăng lên là :

$$\frac{x \cdot 4}{100} = 0,04x \text{ (gam)}$$

Khối lượng lá sắt tăng lên = $m_{\text{Cu}} \text{ sinh ra} - m_{\text{Fe}} \text{ phản ứng}$

$$0,04x = 6,4 - 5,6 = 0,8$$

$$x = 20 \text{ (gam)}.$$

Chương 3.
PHI KIM.
**SƠ LƯỢC VỀ BẢNG TUẦN HOÀN
CÁC NGUYÊN TỐ HÓA HỌC**

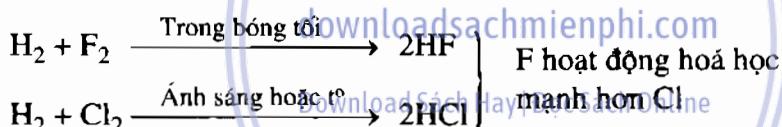
Bài 25

Tính chất của phi kim

25.1. Đáp án C.

25.2. Đáp án C.

25.3. a) Mức độ hoạt động hoá học mạnh, yếu của phi kim thường được xem xét qua khả năng phản ứng với hidro hoặc với kim loại. Thí dụ :

b) Mức độ hoạt động hóa học giảm dần theo thứ tự sau : F > Cl > Br > I.

25.4. Công thức hóa học của hợp chất có dạng XH₃.

17,65% ứng với (3 × 1) dvC

$$\underbrace{(100 - 17,65)\%}_{82,35\%} \text{ ứng với } \frac{82,35 \times 3}{17,65} \approx 14 \text{ (dvC)}$$

82,35%

Nguyên tử X có nguyên tử khối là 14, vậy nguyên tố X là nitơ (N).

25.5. Nguyên tố phi kim có thể kết hợp với oxi tạo thành oxit trung tính. Thí dụ :
NO, CO.

25.6. Đáp án D.

$$\text{Nguyên tử khối của R} = \frac{2(100 - 5,88)}{5,88} \approx 32 \text{ (dvC).}$$

Nguyên tố R là lưu huỳnh (S).

25.7*. Đáp án C.

Khối lượng mol phân tử của X : $1,0625 \times 32 = 34$ (gam).

$$n_{SO_2} = \frac{2,24}{22,4} = 0,1 \text{ (mol)}.$$

Trong 0,1 mol SO₂ có 0,1 mol nguyên tử S ứng với khối lượng :

$$m_S = 32 \times 0,1 = 3,2 \text{ (gam)}.$$

$n_{H_2O} = \frac{1,8}{18} = 0,1$ (mol), trong đó có 0,2 mol nguyên tử H ứng với khối lượng : $1 \times 0,2 = 0,2$ (gam).

$$m_X = m_S + m_H = 3,4 \text{ gam,} \text{ như vậy chất X không có oxi.}$$

$$n_X = \frac{3,4}{34} = 0,1 \text{ (mol).}$$

Do đó : 0,1 mol phân tử X có chứa 0,1 mol nguyên tử S và 0,2 mol nguyên tử H.

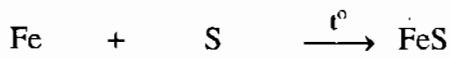
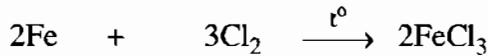

Vậy 1 mol phân tử X có chứa 1 mol nguyên tử S và 2 mol nguyên tử H.

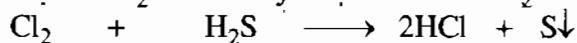
Công thức hoá học của hợp chất X là H₂S.

25.8*. Nói oxit axit là oxit phi kim, điều đó không hoàn toàn đúng vì đa số oxit axit là oxit phi kim (CO₂, SO₃, v.v...), nhưng có oxit phi kim là oxit trung tính (CO, NO...), ngược lại có oxit axit là oxit kim loại (thí dụ Mn₂O₇ có axit và muối tương ứng là HMnO₄, KMnO₄).

25.9*. Cl₂ có tính phi kim mạnh hơn S nên phản ứng dễ dàng với Fe và oxi hoá Fe lên hoá trị III, còn S tác dụng với Fe khi đốt nóng và oxi hoá Fe đến hoá trị II.

Có thể dự đoán được là Cl₂ có thể đẩy được S ra khỏi H₂S :

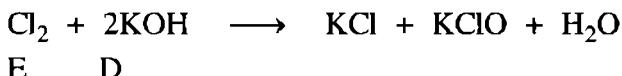
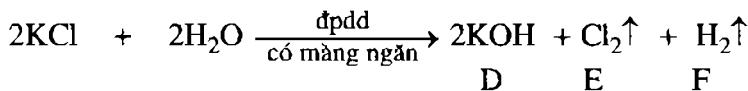

Bài 26

Clo**26.1. Đáp án D.****26.2. Đáp án D.**

26.3. – Clo tác dụng với hầu hết các kim loại. Thí dụ : $2\text{Fe} + 3\text{Cl}_2 \xrightarrow{\text{t}\text{o}} 2\text{FeCl}_3$.

– Clo tác dụng với hiđro (khi chiếu sáng hoặc đốt nóng) tạo thành hiđro clorua.

26.5. Giấy quỳ tím ẩm chuyển sang màu đỏ vì

Khi HCl gặp nước thành dung dịch axit nên làm giấy quỳ tím ẩm chuyển sang màu đỏ.

26.6*.

	HCl	Na_2CO_3	H_2O	NaCl
HCl	–	↑		–
Na_2CO_3	↑			–
H_2O	–	–	–	–
NaCl	–	–	–	–

– Lấy mỗi dung dịch một ít, sau đó đổ vào nhau từng cặp một, cặp nào thấy bọt khí nổi lên thì cặp đó là HCl và Na_2CO_3 , còn cặp kia là H_2O và NaCl.

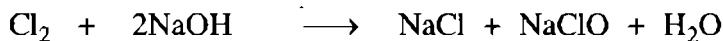

– Như vậy có hai nhóm : nhóm 1 gồm H_2O và dung dịch NaCl, nhóm 2 gồm dung dịch Na_2CO_3 và dung dịch HCl.

– Đun đến cạn 2 cốc nhóm 1 : cốc không có cạn là H_2O , cốc có cạn là muối NaCl.

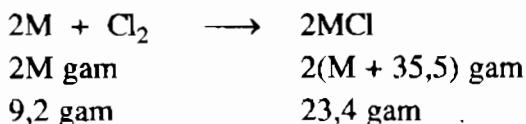
– Đun đến cạn 2 cốc nhóm 2 : cốc không có cạn là HCl, cốc có cạn là muối Na_2CO_3 .

26.7. Đáp án B.

26.8. – Gọi kí hiệu và nguyên tử khối của kim loại là M.

Phương trình hoá học :

$$9,2 \times 2(M + 35,5) = 2M \times 23,4$$

$$653,2 = 28,4M$$

M = 23. Vậy kim loại M là kim loại natri (Na).

26.9. Phương trình hoá học : $2Fe + 3Cl_2 \xrightarrow{t^\circ} 2FeCl_3$

Theo định luật bảo toàn khối lượng :

$$\begin{array}{l} m_{Fe} + m_{Cl_2} = m_{FeCl_3} \\ m_{Cl_2} = m_{FeCl_3} - m_{Fe} = 16,25 - 5,6 = 10,65 \text{ (gam).} \end{array}$$

26.10. Đáp án B.

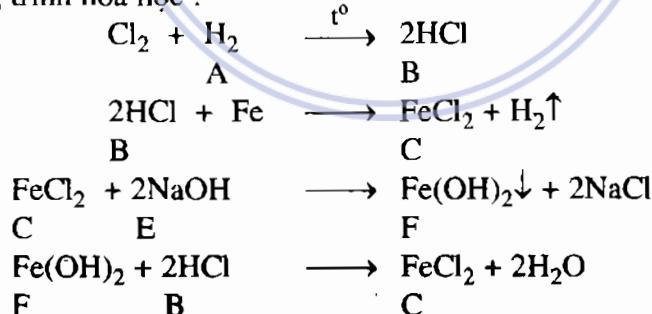
Gọi công thức của muối là $FeCl_x$ (x là hoá trị của kim loại Fe).

Phương trình hoá học :

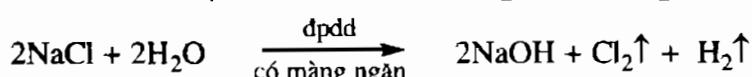
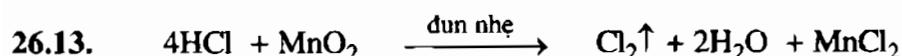

Ta có tỉ lệ : $\frac{56 + 35,5x}{12,7} = \frac{56 + 17x}{9} \Rightarrow x = 2 \rightarrow$ công thức của muối là $FeCl_2$.

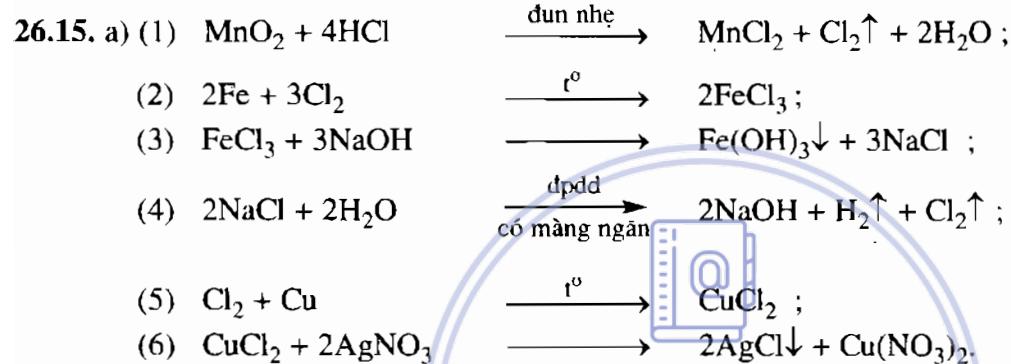
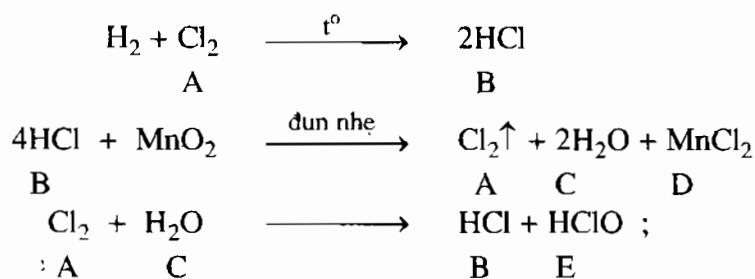
26.11. Phương trình hoá học :

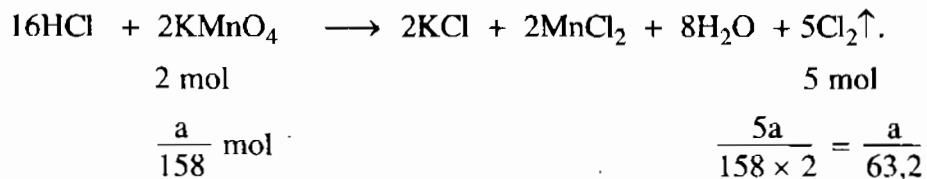
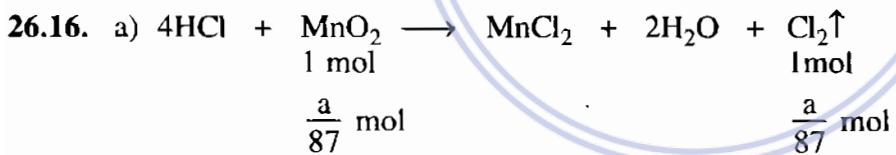
26.12. Qua hình vẽ ta nhận thấy khi có ánh sáng (băng Mg cháy), Cl_2 phản ứng rất mạnh với H_2 nên nắp bình bị bật ra.

26.14.

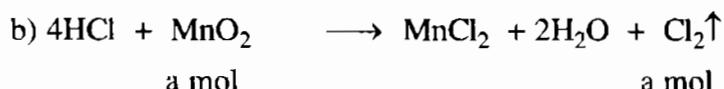

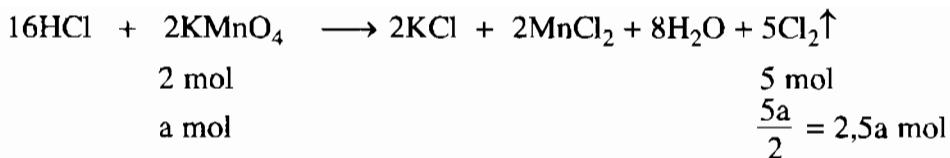
b) Dẫn khí H_2 dư vào hỗn hợp, ~~đòi đưa ra ánh sáng i sau một thời gian cho hỗn hợp khí qua nước, ta được dung dịch HCl (N₂ không tác dụng với H₂ ở điều kiện thường). Cho dung dịch HCl tác dụng với MnO₂ thu được khí Cl₂.~~

$$\frac{a}{63,2} > \frac{a}{87}$$

Chọn KMnO₄ điều chế được nhiều clo hơn.

Như vậy, dùng $KMnO_4$ điều chế được nhiều Cl_2 hơn.

Bài 27 –

- 27.1.** – Dựa vào khả năng hấp phụ của than để hấp phụ các chất độc (dùng trong mặt nạ phòng độc), loại chất bẩn trong lọc đường, lọc dầu thực vật, làm xúc tác cho phản ứng giữa các chất khí.

- Phản ứng của than với oxi toả nhiệt cho nên từ lâu than được dùng làm chất đốt, làm nguyên liệu trong quá trình luyện quặng thành gang.

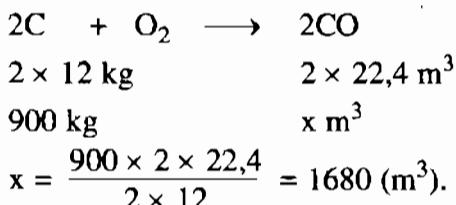
- Cacbon dùng làm chất khử : $3C + Fe_2O_3 \xrightarrow{t^\circ} 3CO + 2Fe$

Nhiệt độ càng cao, tính khử của cacbon càng mạnh. Người ta dùng cacbon để điều chế một số kim loại từ oxit của chúng.

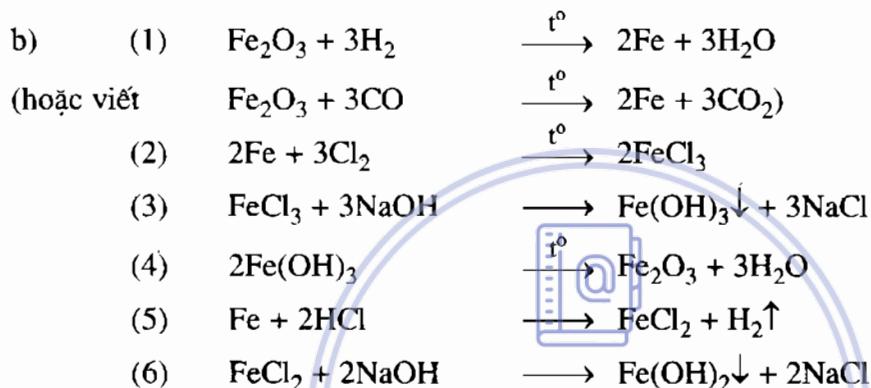
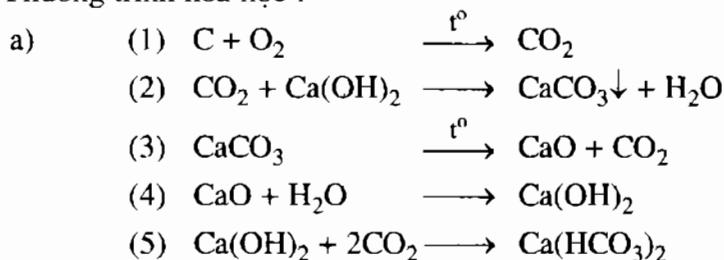
- 27.2.** (1) $C + CO_2 \rightarrow 2CO$ (2) $3C + Fe_2O_3 \rightarrow 2Fe + 3CO$
 (3) $3C + CaO \rightarrow CaC_2 + CO$ (4) $C + 2PbO \rightarrow 2Pb + CO_2$
 (5) $C + 2CuO \rightarrow 2Cu + CO_2$.

Trong các phản ứng trên C là chất khử.

- 27.3. Khối lượng cacbon trong 1 tấn than : $\frac{1000 \times 90}{100} = 900$ (kg).

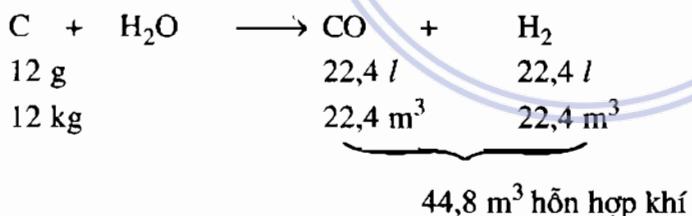
Thực tế, thể tích khí CO thu được là: $1680 \times \frac{85}{100} = 1428$ (m^3).

27.4. Phương trình hoá học :

27.5. a) Phương trình hoá học : $C + H_2O \xrightarrow{t^\circ} CO + H_2$.

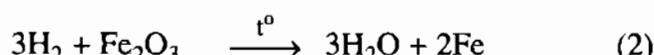
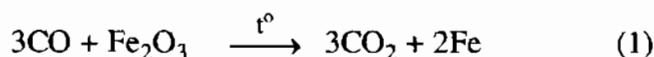
b) Thể tích hỗn hợp khí thu được

Trong 1000 kg than có : $\frac{1000 \times 92}{100} = 920$ (kg) cacbon.

$$920 \text{ kg} \quad \frac{44,8 \times 920}{12} = 3434,7 \text{ (m}^3\text{)} \text{ hỗn hợp khí}$$

$$\text{Thể tích hỗn hợp khí thực tế thu được : } \frac{3434,7 \times 85}{100} = 2919,5 \text{ (m}^3\text{).}$$

27.6. a) Phương trình hoá học :

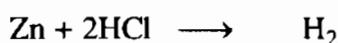
b) Tổng hợp (1) và (2) ta có :

Cứ $3 \times 22,4 \text{ m}^3$ hỗn hợp khí CO và H₂ qua Fe₂O₃ thì thu được $2 \times 56 \text{ kg}$ Fe.

$268,8 \text{ m}^3$ hỗn hợp khí CO và H₂ qua Fe₂O₃ thì thu được x kg Fe.

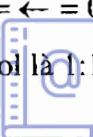
$$x = \frac{268,8 \times 2 \times 56}{3 \times 22,4} = 448 \text{ (kg) Fe.}$$

27.7. Phương trình hoá học của phản ứng :

$$0,1 \text{ mol} \qquad \frac{2,24}{22,4} = \leftarrow = 0,1 \text{ mol}$$

Theo đề bài, ZnO và CuO có tỉ lệ số mol là 1:1 nên Zn và Cu cũng có tỉ lệ số mol là 1:1 ; n_{Cu} = n_{Zn} = 0,1 (mol).

m_{ZnO} = 8,1 (gam) ; m_{CuO} = 8 (gam). Theo phương trình (1) và (2) biết số mol Cu và Zn ta tính được m_C = 0,21 (gam).

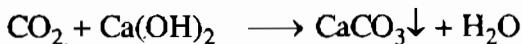
[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](https://downloadsachmienphi.com)

Bài 28

Các oxit của cacbon

28.1. – Bình nào có khí màu vàng lục là khí Cl₂.

– Lần lượt cho 3 khí còn lại lội qua dd Ca(OH)₂ dư, khí nào cho kết tủa trắng là CO₂.

– Trong 2 khí còn lại, khí nào làm bùng cháy tàn đóm đỏ là oxi, khí còn lại là H₂.

28.2. Giống nhau : CO và CO₂ là oxit.

Khác nhau : CO₂ là oxit axit : CO₂ + Ca(OH)₂ → CaCO₃↓ + H₂O.

CO là oxit trung tính.

CO₂ là chất oxi hoá : C + CO₂ → 2CO.

CO là chất khử : 2CO + O₂ → 2CO₂.

28.3. Khí CO₂ tan một phần vào nước tạo thành dung dịch H₂CO₃ làm quỳ tím chuyển sang màu đỏ. Khi đun nóng nhẹ, độ tan của CO₂ trong nước giảm, CO₂ bay ra khỏi dung dịch, giấy quỳ trở lại màu tím ban đầu.

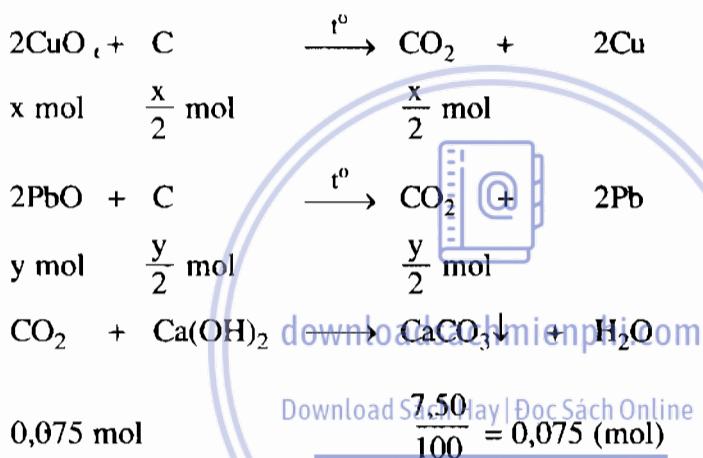
28.4. a) Khí có thể gây nổ khi đốt cháy với oxi là khí H₂.

b) Khí có tính chất tẩy màu khi ẩm là khí Cl₂.

c) Khí làm đổi màu dung dịch quỳ tím là khí cacbon dioxit.

d) Khí làm bùng cháy tàn đóm đỏ là khí oxi.

28.5. a) Phương trình hoá học :

b) Ta có các phương trình : $80x + 223y = 19,15$ (I)

$$\frac{x}{2} + \frac{y}{2} = 0,075 \quad (\text{II})$$

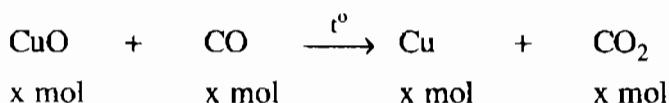
Giải phương trình (I) và (II), ta được : $x = 0,1$; $y = 0,05$.

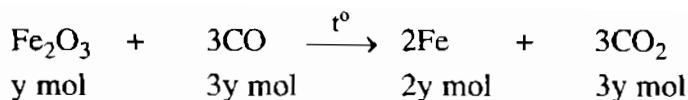
$m_{\text{CuO}} = 8 \text{ gam}$ và $m_{\text{PbO}} = 11,15 \text{ gam}$.

Vậy CuO chiếm $\frac{8}{19,15} \times 100\% = 41\%$ khối lượng hỗn hợp dầu, còn PbO chiếm : 59%.

c) $m_{\text{C} \text{ cân đúng}} = 0,9 \text{ gam}$.

28.6. Số mol CO = $\frac{7,84}{22,4} = 0,35 \text{ (mol)}$.

Ta có các phương trình :

$$\begin{aligned} x + 3y &= 0,35 & (\text{I}) \\ 80x + 160y &= 20 & (\text{II}) \end{aligned} \Rightarrow \begin{cases} x = 0,05 \\ y = 0,1 \end{cases}$$

$$\%m_{\text{CuO}} = \frac{80 \times 0,05 \times 100\%}{20} = 20\% ; \%m_{\text{Fe}_2\text{O}_3} = 100\% - 20\% = 80\%.$$

28.7. Đáp án D.

28.8. Đáp án B.

28.9. Đáp án D.

28.10. Đáp án D.

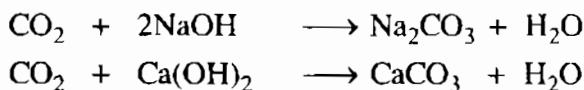
28.11. Đáp án B.

$$n_C = \frac{1,2}{12} = 0,1 \text{ (mol)} ; \quad n_{\text{O}_2} = \frac{1,68}{22,4} = 0,075 \text{ (mol).}$$

Số mol C dư nên tính số mol CO₂ theo O₂. Theo phương trình hóa học trên, số mol CO₂ là 0,075 → V_{CO₂} = 1,68 lít.

28.12. – Dẫn hỗn hợp khí CO và CO₂ đi qua dung dịch NaOH hoặc Ca(OH)₂. Khí ra khỏi dung dịch kiềm là khí CO vì khí CO₂ đã tác dụng với dung dịch NaOH hoặc Ca(OH)₂.

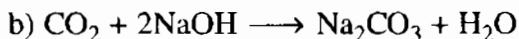
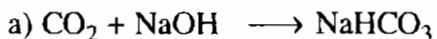
– Hoặc dẫn hỗn hợp khí qua canxi oxit (CaO), khí đi ra là khí CO.

28.13. Phương trình hóa học :

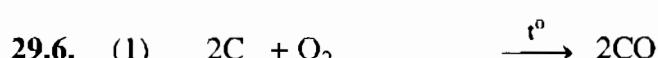

Phản ứng này là phản ứng oxi hoá – khử.

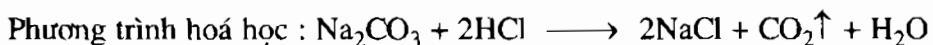
Bài 29**Axit cacbonic và muối cacbonat****29.1.** Đáp án B.**29.2.** Dẫn CO_2 vào dung dịch NaOH có 3 trường hợp xảy ra :c) Cả hai phản ứng trên. Sản phẩm phản ứng là hỗn hợp NaHCO_3 và Na_2CO_3 .**29.3.** a) Các chất NaHCO_3 , $\text{Ca}(\text{OH})_2$, CaCO_3 tác dụng với dung dịch HCl .b) Các chất CaCl_2 , $\text{Ca}(\text{OH})_2$ tác dụng với dung dịch Na_2CO_3 .c) Chất NaHCO_3 tác dụng với dung dịch NaOH .

(Học sinh tự viết các phương trình hóa học.)

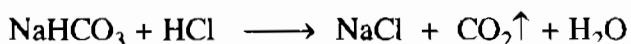
29.4. Cân lấy một lượng hỗn hợp, thí dụ 10 gam đem ngâm trong dung dịch HCl dư, khuấy nhẹ. Nếu không còn khí thoát ra, nghĩa là lượng CaCO_3 đã tham gia hết, còn lại chất rắn là CaSO_4 . Lọc lấy chất rắn, rửa sạch. Nung chất rắn trong chén sứ, để nguội và cân. Đó là khối lượng CaSO_4 khan. Từ đó ta tính được tỉ lệ phần trăm các chất trong hỗn hợp ban đầu.**29.5.** Viết các phương trình hóa học thực hiện những chuyển đổi:

29.7. Đáp án A.

$$n_{Na_2CO_3} : x ; \quad n_{NaHCO_3} : y ; \quad n_{CO_2} = 0,2 \text{ (mol)}.$$

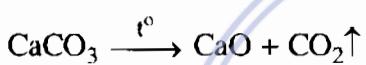
$$x \text{ mol} \qquad \qquad \qquad x \text{ mol}$$

$$y \text{ mol} \qquad \qquad \qquad y \text{ mol}$$

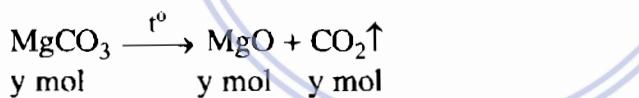
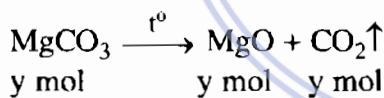
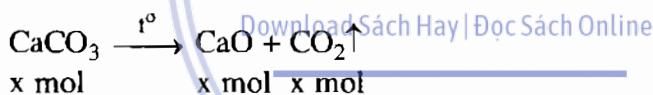
$$\begin{cases} x + y = 0,2 \\ 106x + 84y = 19 \end{cases} \Rightarrow x = y = 0,1$$

$$m_{Na_2CO_3} = 0,1 \times 106 = 10,6 \text{ (gam)} ; \quad n_{NaHCO_3} = 0,1 \times 84 = 8,4 \text{ (gam)}.$$

29.8. Đáp án C.

$$m_{CaO} = \frac{56}{100} \times 150 = 84 \text{ (kg)} ; \quad H\% = \frac{67,2}{84} \times 100\% = 80\%.$$

downloadsachmienphi.com

29.9. Phương trình hóa học của phản ứng :

$$y \text{ mol} \qquad y \text{ mol} \qquad y \text{ mol}$$

Theo phương trình hóa học trên và dữ kiện đề bài, ta có :

$$\begin{cases} 56x + 40y = 2,72 \\ x + y = \frac{1344}{22400} = 0,06 \end{cases}$$

Giải ra, ta có $x = 0,02 \text{ (mol)}$; $y = 0,04 \text{ (mol)}$

$$m = m_{CaCO_3} + m_{MgCO_3} = (0,02 \times 100) + (0,04 \times 84) = 5,36 \text{ (gam)}.$$

29.10. Gọi M là kí hiệu nguyên tử khối của kim loại hóa trị I. Công thức muối là M_2CO_3 . Phương trình hóa học của phản ứng :

$$(2M + 60) \text{ gam} \qquad \qquad \qquad 22400 \text{ ml}$$

$$1,06 \text{ gam} \qquad \qquad \qquad 224 \text{ ml}$$

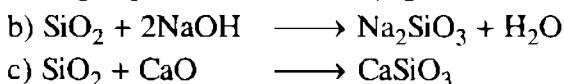
Theo phương trình hoá học trên, ta có :

$$\frac{2M + 60}{1,06} = \frac{22400}{224} \rightarrow M = 23. \text{ Đó là muối } Na_2CO_3.$$

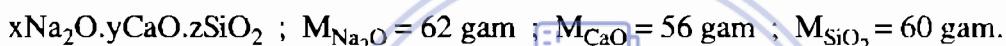
Bài 30

Silic. Công nghiệp silicat

30.1. Những cặp chất có thể tác dụng với nhau :

30.2. Đặt công thức hoá học của loại thuỷ tinh này là :

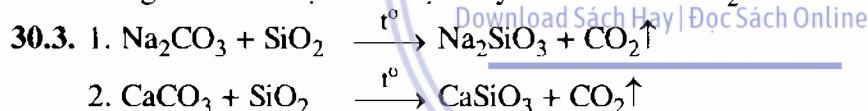

Với những điều kiện như sau : x, y, z là những số nguyên, dương ;

Tỉ lệ x : y : z là những số nguyên đơn giản nhất. Theo đầu bài ta có tỉ lệ :

$$x : y : z = \frac{13}{62} : \frac{12}{56} : \frac{75}{60} = 0,21 : 0,21 : 1,25 = 1 : 1 : 6.$$

Công thức hoá học của loại thuỷ tinh trên là : $Na_2O.CaO.6SiO_2$.

30.4. Dung dịch HF không thể chứa trong bình thuỷ tinh vì HF tác dụng với SiO_2 trong thuỷ tinh :

Bài 31

Sơ lược về bảng tuần hoàn các nguyên tố hoá học

31.1. a) Công thức hoá học của các oxit : Na_2O , MgO , Al_2O_3 , SiO_2 , P_2O_5 , SO_3 , Cl_2O_7 .

Công thức hoá học của hợp chất khí với hiđro : SiH_4 , PH_3 , H_2S , HCl .

b) Nguyên tố có tính kim loại mạnh nhất là natri (Na). Nguyên tố có tính phi kim mạnh nhất là clo (Cl).

31.2. a) Hiđro clorua, natri clorua, clo.

- b) Clo.
- c) Hidro clorua, khí cacbonic.
- d) Natri clorua.
- e) Clo.
- g) Natri clorua.
- h) Iot.
- i) Clo.

31.3. a) Tính chất hoá học :

Magie là kim loại mạnh : tác dụng được với phi kim, dung dịch axít, dung dịch muối.

b) So sánh tính chất hoá học của Mg với các nguyên tố khác.

- Mg là nguyên tố kim loại hoạt động hoá học yếu hơn Na nhưng mạnh hơn Al.
- Mg là nguyên tố kim loại hoạt động hoá học mạnh hơn Be nhưng yếu hơn Ca.

31.4. a) Photpho (đỏ) là phi kim hoạt động hoá học tương đối yếu, đốt P với oxi mới tạo ra P_2O_5 .

b) – P là nguyên tố có tính phi kim mạnh hơn S nhưng yếu hơn S.

– P là nguyên tố có tính phi kim yếu hơn nitơ nhưng mạnh hơn As.

31.5. a) Nguyên tố R tạo thành hợp chất khí với hidro có công thức là RH_4 sẽ tạo thành hợp chất oxit cao nhất là RO_2 có phân trăm khối lượng của nguyên tố R :

$$100\% - 72,73\% = 27,27\%$$

72,73% phân tử khối của RO_2 ứng với $16 \times 2 = 32$ (đvC).

27,27% phân tử khối của RO_2 ứng với nguyên tử khối của nguyên tố R là :

$$\frac{32 \times 27,27}{72,73} = 12 \text{ (đvC)} \Rightarrow R \text{ là cacbon (C).}$$

b) Công thức hoá học các hợp chất với oxi và hidro là CO_2 và CH_4 .

c) Số thứ tự : 6, chu kì 2, nhóm IV.

31.6. a) Trong phân tử có 3 nguyên tử oxi, khối lượng là :

$m_O = 16 \times 3 = 48$ (đvC). Ta có 48 đvC ứng với 60% phân tử khối của oxit.

Như vậy 40% phân tử khối ứng với nguyên tử khối của nguyên tố R.

Nguyên tử khối của R = $\frac{48 \times 40}{60} = 32$ (đvC) \Rightarrow Nguyên tố R là lưu huỳnh (S).

→ Công thức oxit : SO₃.

b) Lưu huỳnh là nguyên tố phi kim hoạt động hoá học mạnh hơn photpho nhưng yếu hơn clo.

31.7. a) Trong cùng chu kì, đi từ trái qua phải tính phi kim tăng dần :

b) Trong cùng chu kì, đi từ trái qua phải tính kim loại giảm dần :

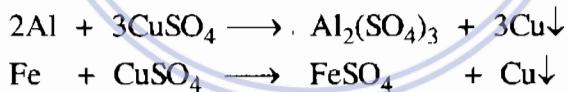

Bài 32

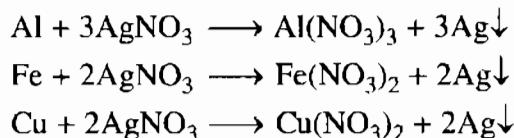
Luyện tập chương 3 : Phi kim. Sơ lược về bảng tuần hoàn các nguyên tố hóa học

[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](https://downloadsachmienphi.com)

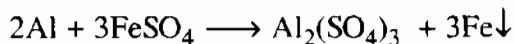
32.1. – Kim loại Cu thu được sau khi ngâm hỗn hợp các kim loại Al, Cu, Fe vào dung dịch CuSO₄ dư :

– Kim loại Ag thu được sau khi ngâm hỗn hợp các kim loại Al, Cu, Fe vào dung dịch AgNO₃ dư :

– Kim loại Fe và Cu thu được sau khi ngâm hỗn hợp các kim loại Al, Cu, Fe vào dung dịch FeSO₄ dư :

32.2. Khi clo phản ứng trực tiếp với hầu hết các kim loại, phản ứng xảy ra nhanh và toả nhiệt.

Thí dụ : – Natri kim loại nóng chảy cháy trong khí clo với ngọn lửa sáng chói và ở thành bình xuất hiện lớp natri clorua màu trắng.

– Đồng, sắt, thiếc và nhiều kim loại khác cháy trong clo cho muối clorua tương ứng.

32.3. A : Khí H_2 ; C : Khí O_2 ;

B : Khí CO ; D : Khí CO_2 .

32.4. Những cặp nguyên tố dễ kết hợp với nhau để tạo thành hợp chất ổn định :

b) H, S cho hợp chất H_2S ; c) Br, Be cho hợp chất $BeBr_2$;

d) O, Na cho hợp chất Na_2O .

32.5. – Kim loại nào tan trong dung dịch $NaOH$ đặc tạo bọt khí bay ra là Al.

– Ba kim loại còn lại, kim loại nào tan trong dung dịch HCl và tạo bọt khí bay lên là Fe.

– Hai kim loại còn lại, kim loại nào đẩy được bạc ra khỏi dung dịch $AgNO_3$ là Cu.

downloadsachmienphi.com

– Kim loại còn lại là Ag (không phản ứng với dung dịch $AgNO_3$).

[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](#)

(Học sinh tự viết các phương trình hoá học.)

32.6. – Lần lượt cho 3 chất vào 3 ống nghiệm đựng dung dịch HCl , nếu chất nào tan và có khí bay ra là Na_2CO_3 , $BaCO_3$ và chất nào tan mà không có khí bay ra là $NaCl$.

– Sau đó hòa tan một ít Na_2CO_3 và $BaCO_3$ vào nước. Chất nào tan trong nước là Na_2CO_3 .

Chất không tan trong nước là $BaCO_3$.

32.7. a) X là : dd HCl

Y là : MnO_2 , $KMnO_4$

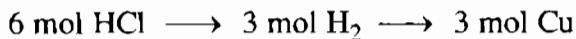
b) Phương trình hoá học của phản ứng điều chế clo (học sinh tự viết).

32.8. Đáp án B.

32.9. $n_{HCl} = 0,4 \text{ mol.}$

Theo (1) và (2) ta có sơ đồ chuyển hóa :

$$x = \frac{0,4 \times 3}{6} = 0,2 \text{ (mol)} \longrightarrow m_{\text{Cu}} = 0,2 \times 64 = 12,8 \text{ (gam).}$$

$$\text{H\%} = \frac{11,52}{12,8} \times 100\% = 90\%.$$

32.10. Phương trình hóa học : $\text{CaCO}_3 \xrightarrow{t^\circ} \text{CaO} + \text{CO}_2$

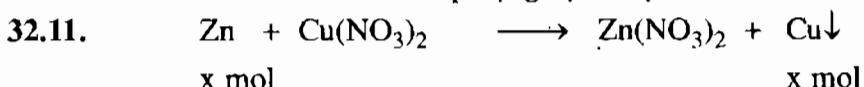
Theo định luật bảo toàn khối lượng :

$$m_{\text{CaCO}_3} = m_{\text{CaO}} + m'_{\text{CO}_2}; \quad m_{\text{MgCO}_3} = m_{\text{MgO}} + m''_{\text{CO}_2};$$

$$\sum m_{\text{CO}_2} = \frac{33,6}{22,4} \times 44 = 66 \text{ (gam).}$$

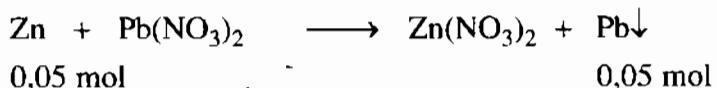
$$\underbrace{m_{\text{CaCO}_3} + m_{\text{MgCO}_3}}_{m_{\text{hh}}} = m_{\text{CaO}} + m_{\text{MgO}} + m'_{\text{CO}_2} + m''_{\text{CO}_2} = \\ = \sum m_{\text{hai oxit}} + \sum m_{\text{CO}_2} = 76 + 66 = 142 \text{ (gam)}$$

Lưu ý : Trong một phản ứng, có n chất (kể cả chất tham gia và chất tạo thành), nếu biết n - 1 chất thì nên áp dụng định luật bảo toàn khối lượng.

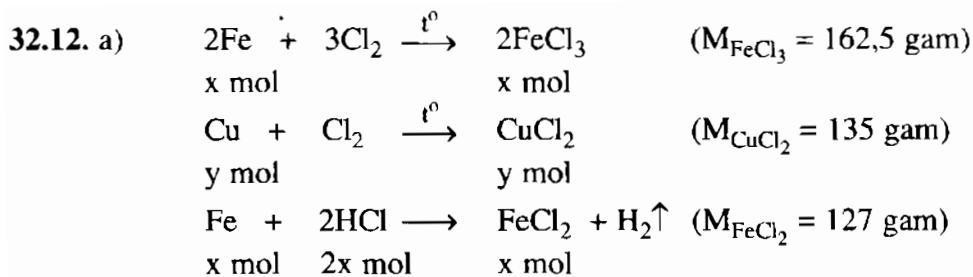

Theo đầu bài ta có : $65x - 64x = 0,05$

$$\Rightarrow x = 0,05 \text{ (mol)}; m_{\text{Zn}} = 0,05 \times 65 = 3,25 \text{ (gam).}$$

Khối lượng lá kẽm thứ 2 tăng : $(0,05 \times 207) - 3,25 = 7,1 \text{ (gam).}$

Theo đề bài và phương trình hóa học trên ta có :

$$127x = 25,4 \Rightarrow x = 0,2 \text{ (mol)}$$

$162,5x + 135y = 59,5$. Thay $x = 0,2$ vào phương trình, ta có :

$$32,5 + 135y = 59,5 \Rightarrow y = 0,2$$

$$m_{\text{FeCl}_3} = 0,2 \times 162,5 = 32,5 \text{ (gam)} ; m_{\text{CuCl}_2} = 0,2 \times 135 = 27 \text{ (gam)}$$

Tính % khối lượng mỗi muối (học sinh tự tính).

b) $m_{\text{axit-cần dùng}} = 0,2 \times 2 \times 36,5 = 14,6 \text{ (gam)}$.

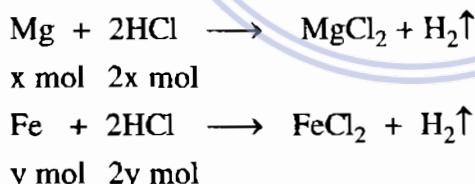
$$m_{\text{dung dịch HCl}} = 146 \text{ (gam)} \Rightarrow V_{\text{dd HCl}} = \frac{146}{1} = 146 \text{ (ml)}.$$

32.13. Hướng dẫn giải : Cu không tác dụng với dung dịch HCl nên 12,8 gam là khối lượng của Cu.

[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](#)

$$n_{\text{HCl}} = \frac{91,25 \times 20}{100 \times 36,5} = 0,5 \text{ (mol)}.$$

Phương trình hóa học :

Ta có các phương trình :

$$24x + 56y = 23,6 - 12,8 = 10,8 \quad (\text{I})$$

$$2x + 2y = 0,5 \quad (\text{II})$$

Giải phương trình (I) và (II) ta tìm được x và y :

$$x = 0,1 ; y = 0,15 ; m_{\text{Mg}} = 2,4 \text{ gam} ; m_{\text{Fe}} = 8,4 \text{ gam}.$$

32.14. Gọi công thức 2 oxit là A_2O_x và A_2O_y , đồng thời kí hiệu A là nguyên tử khối.

Ta có tỉ lệ khối lượng oxi trong 2 oxit là : 50% và 60%. Vậy tỉ lệ khối lượng A trong 2 oxit là 50% và 40%.

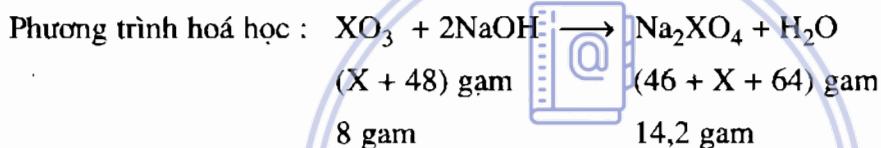
$$\left. \begin{array}{l} \frac{16x}{2A} = \frac{50}{50} = 1 \rightarrow 16x = 2A \\ \frac{16y}{2A} = \frac{60}{40} = 1,5 \rightarrow 16y = 3A \end{array} \right\} \left. \begin{array}{l} \frac{x}{y} = \frac{2}{3} \\ y = 1,5x \end{array} \right.$$

Chỉ có các cặp x, y sau có thể chấp nhận : $\left\{ \begin{array}{l} x = 2 \\ y = 3 \end{array} \right. ; \quad \left\{ \begin{array}{l} x = 4 \\ y = 6 \end{array} \right.$

- Nếu chọn $x = 2 \rightarrow$ ta có $32 = 2A \rightarrow A = 16$ (loại) vì $A = 16$ là oxi.
- Nếu chọn $x = 4 \rightarrow$ ta có $64 = 2A \rightarrow A = 32 \rightarrow A$ là lưu huỳnh (S).

Tỉ lệ giữa các nguyên tố là tối giản, ta có hai oxit là : SO_2 và SO_3 .

32.15. Gọi nguyên tử khối của nguyên tố X cũng là X.

$$8(46 + X + 64) = 14,2(X + 48)$$

Giải ra ta có $X = 32$. Nguyên tố X là lưu huỳnh (S).

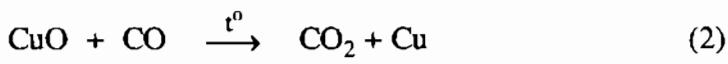
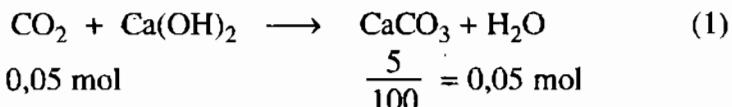

Tên nguyên tố X là magie, nguyên tố Y là bери.

b) Nguyên tố Mg ở chu kỳ 3 nhóm IIA.

Nguyên tố Be ở chu kỳ 2 nhóm IIA.

32.17. Phương trình hóa học của phản ứng :

$$0,05 \text{ mol} \quad 0,05 \text{ mol} \quad \frac{3,2}{64} = 0,05 \text{ mol}$$

$$\text{Như vậy : } \frac{10}{22,4} = 0,045 \text{ (mol)} ; n_{\text{N}_2} = 0,45 - 0,05 - 0,05 = 0,35 \text{ (mol)}$$

$$\%V_{N_2} = \frac{0,35}{0,45} \times 100\% = 77,78\%$$

$$\%V_{CO_2} = \%N_{CO} = \frac{0,05}{0,45} \times 100\% = 11,11\%.$$

Nếu cho phản ứng (2) thực hiện trước rồi mới đến phản ứng (1) thì

$$\Sigma n_{CO_2} = 0,05 + 0,05 = 0,1 \text{ (mol)}$$

$$n_{CaCO_3} = 0,1 \text{ mol.}$$

Vậy $m_{CaCO_3} = 0,1 \times 100 = 10 \text{ (gam).}$

32.18. Cách 1 : Viết phương trình phản ứng hóa học của XCO_3 và $Y_2(CO_3)_3$ với dung dịch HCl và rút ra nhận xét :

$$n_{CO_2} = n_{H_2O}; n_{\text{axit}} = 2n_{CO_2}$$

Áp dụng định luật bảo toàn khối lượng, ta có :

$$m_2 \text{ muối cacbonat} + m_{\text{axit}} = m_2 \text{ muối clorua} + m_{CO_2} + m_{H_2O}$$

$$m_2 \text{ muối clorua} = 10 + (0,03 \times 2 \times 36,5) - (0,13 \times 44) - (0,03 \times 18) = 10,33 \text{ (gam)}$$

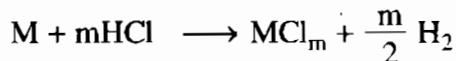
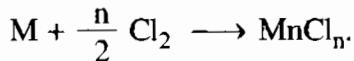
Cách 2 : Áp dụng phương pháp tăng giảm khối lượng

Viết phương trình hóa học của XCO_3 và $Y_2(CO_3)_3$ với dung dịch HCl, ta nhận thấy khi chuyển từ muối cacbonat thành muối clorua thì cứ 1 mol CO_2 bay ra thì khối lượng tăng : $71 - 60 = 11 \text{ (gam)}$

0,03 mol CO_2 bay ra thì khối lượng tăng : $0,03 \times 11$

Tổng khối lượng muối clorua tạo thành : $10 + (0,03 \times 11) = 10,33 \text{ (gam)}$

32.19. Phương trình hóa học của phản ứng :

Theo đề bài, ta có :

$$\begin{cases} \frac{n}{2} = 1,5 \frac{m}{2} \\ n, m = 1, 2, 3 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} n = 3 \\ m = 2 \end{cases} \text{ và } M + 106,5 = 1,2886 (M + 71)$$

Giải ra, ta có $M = 52$ (Cr).

32.20. Phương trình hoá học của phản ứng :

$$n_{\text{AgNO}_3} = \frac{0,2 \times 150}{1000} = 0,03 \text{ (mol)} \rightarrow m_{\text{AgNO}_3} = 0,03 \times 170 = 5,1 \text{ (gam)}$$

$$n_{\text{NaNO}_3} = 0,03 \text{ (mol)} \rightarrow m_{\text{NaNO}_3} = 0,03 \times 85 = 2,55 \text{ (gam)}$$

Áp dụng định luật bảo toàn khối lượng, ta có :

$$2,2 + 5,1 = 2,55 + m_{\text{kết tủa}} \rightarrow m_{\text{kết tủa}} = 4,75 \text{ (gam)}$$

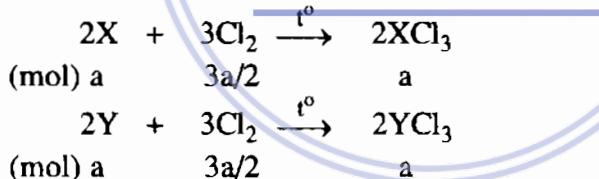
$$(108 + X)a + (108 + Y)b = 4,75 ; a + b = 0,03 \text{ (mol)}$$

$Xa + Yb + 15,1$. Cho $X > Y$; $Xa + Xb > Xa + Yb > Ya + Yb$

$$X > \frac{1,51}{0,03} > Y \rightarrow X > 50,3 > Y$$

X và Y là các halogen liên tiếp, vậy đó là brom (80) và Cl (35,5).

32.21. Kí hiệu X, Y cũng là nguyên tử khối của hai kim loại, số mol của hai kim loại là a

Theo phương trình hóa học trên và dữ liệu đề bài, ta có :

$$\frac{3a}{2} + \frac{3a}{2} = \frac{6,72}{22,4} = 0,3 \text{ (mol)} \rightarrow a = 0,1 \text{ (mol)}$$

$$Xa + Ya = 8,3 \rightarrow 0,1(X + Y) = 8,3 \rightarrow X + Y = 83.$$

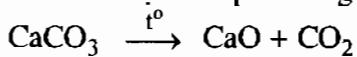
$$\text{Vậy } X = 56 \text{ (Fe)} \text{ và } Y = 27 \text{ (Al)}$$

$$C_{\text{M(AlCl}_3)} = C_{\text{M(FeCl}_3)} = \frac{0,1}{0,25} = 0,4 \text{ (M)}.$$

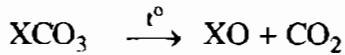
32.22. a) Khối lượng chất rắn giảm đi là khối lượng khí CO_2 bay ra :

$$n_{\text{CO}_2} = \frac{3,3}{44} = 0,075 \text{ (mol)}$$

Phương trình hoá học của phản ứng :

a mol a mol

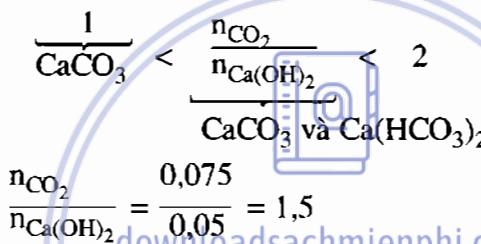
2a mol 2a mol

Theo phương trình hoá học trên và dữ kiện đề bài, ta có :

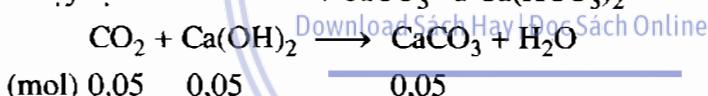
$$\begin{cases} 100a + (X + 60)2a = 67 \\ a + 2a = 0,075 \rightarrow a = 0,025 \text{ (mol)} \end{cases}$$

Giải hệ phương trình trên ta thu được : X = 24 (Mg).

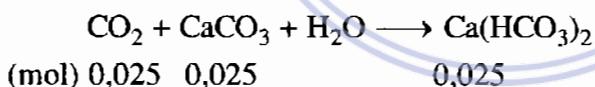
b) $n_{\text{Ca(OH)}_2} = 0,02 \times 2,5 = 0,05 \text{ (mol)}$

Như vậy tạo thành 2 muối : CaCO₃ và Ca(HCO₃)₂

Số mol CO₂ dư : 0,075 – 0,05 = 0,025 (mol) nên có phản ứng

Dung dịch thu được có 0,025 mol Ca(HCO₃)₂

$$C_{\text{M}\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2} = \frac{0,025}{2,5} = 0,01 \text{ (M).}$$

Chương 4

HIĐROCACBON. NHIÊN LIỆU

Bài 34

Khái niệm về hợp chất hữu cơ và hóa học hữu cơ

34.1. Đáp án C

34.2. Đáp án D.

34.3. a) Các sản phẩm đó đều cháy được.

b) Khi các sản phẩm đó cháy đều tạo ra khí CO₂.

34.4. Có thể phân biệt đường với muối ăn bằng cách đốt trong không khí. Khi đó muối ăn không cháy, đường sẽ bị phân huỷ và cháy.

34.5. Ta có M_A = M_B = 14 × 2 = 28 (gam).

A là hợp chất khi đốt chỉ tạo ra CO₂. Vậy A phải chứa cacbon và oxi. Mặt khác, M_A = 28 gam → công thức của A là CO.

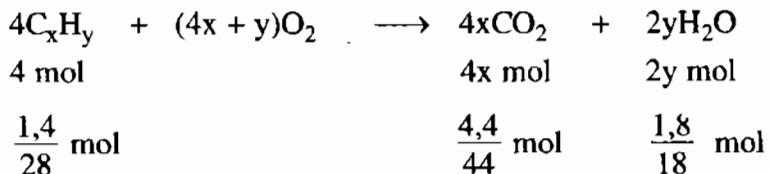
B khi cháy sinh ra CO₂ và H₂O, vậy trong B có cacbon và hiđro.

Ta có m_C = $\frac{4,4}{44} \times 12 = 1,2$ (gam); m_H = $\frac{1,8}{18} \times 2 = 0,2$ (gam).

Vậy m_B = m_C + m_H = 1,2 + 0,2 = 1,4 (gam).

⇒ Trong B chỉ có 2 nguyên tố là C và H.

Gọi công thức phân tử của B là C_xH_y, ta có :

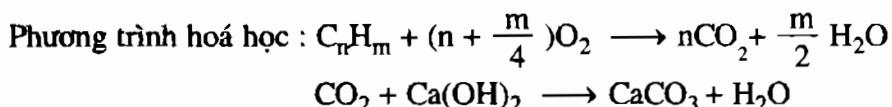
⇒ x = 2; y = 4. Công thức của B là C₂H₄.

34.6. Công thức phân tử của A là C_3H_6O .

34.7. Ta có $M_A = 13 \times 2 = 26$

Khi đốt cháy A sinh ra CO_2 , $H_2O \rightarrow$ A chứa C, H và không có oxi vì $M_A = 26$.

Gọi công thức của A là C_nH_m

$$n_A = \frac{5,2}{26} = 0,2 \quad n_{CO_2} = n_{CaCO_3} = \frac{40}{100} = 0,4$$

Vậy $0,2n = 0,4 \rightarrow n = 2 \rightarrow$ công thức của A là C_2H_2 .

Bài 35

Cấu tạo phân tử hợp chất hữu cơ

35.1. Đáp án B.

downloadsachmienphi.com

35.2. Các công thức biểu diễn cùng một chất là a và b ; c và d ; e và g ; h và i.

35.3. C_3H_7Cl có 2 công thức cấu tạo.

C_3H_8O có 3 công thức cấu tạo.

C_4H_9Br có 4 công thức cấu tạo.

} HS tự viết CTCT.

35.4. Câu a và d.

35.5. Ta có $M_B = \frac{5,8}{2,24} \times 22,4 = 58$ (gam).

– Vì A, B có cùng công thức phân tử nên : $M_B = M_A = 58$ (gam).

– Trong 8,8 gam CO_2 có $\frac{8,8}{44} \times 12 = 2,4$ (gam) cacbon.

Trong 4,5 gam H_2O có $\frac{4,5}{18} \times 2 = 0,5$ (gam) hidro.

Ta có $m_C + m_H = 2,4 + 0,5 = 2,9$ (gam).

$\Rightarrow m_A = m_C + m_H$. Vậy A và B là hai hidrocacbon có $M_A = 58$ (gam).

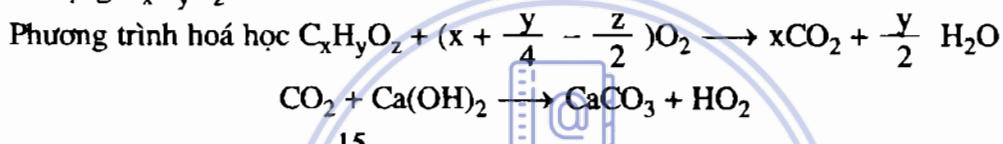
Vậy công thức phân tử của A, B là C_4H_{10} (xem cách giải bài số 34.5).

Công thức cấu tạo của hai chất A, B là $CH_3-CH_2-CH_2-CH_3$

và $CH_3 - \begin{matrix} | \\ CH \end{matrix} - CH_3$.

35.6. Từ kết quả thí nghiệm cho thấy, chất trong hai mẫu thí nghiệm đều có công thức phân tử là C_3H_8 . Vì C_3H_8 chỉ có một công thức cấu tạo nên kết luận của phòng thí nghiệm là đúng.

35.7. Ba chất có cùng công thức phân tử có cùng khối lượng phân tử : $M = 2.30 = 60$. Khi đốt cháy hỗn hợp A thu được $CO_2, H_2O \rightarrow$ công thức phân tử của các chất có dạng $C_xH_yO_z$.

Ta có : $n_{CO_2} = n_{CaCO_3} = \frac{15}{100} = 0,15$

Theo nguyên tắc bảo toàn khối lượng ta có $m_A + m_O = m_{CO_2} + m_{H_2O}$

$$\rightarrow 3 + 7,2 = 0,15 \times 44 + m_{H_2O} \rightarrow m_{H_2O} = 3,6$$

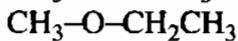
$$n_A = \frac{3}{60} = 0,05$$

$$n_{CO_2} = 0,05x = 0,15 \rightarrow x = 3$$

$$n_{H_2O} = \frac{0,05y}{2} = \frac{3,6}{18} \rightarrow y = 8$$

$$M_A = 12x + y + 16z = 60 \rightarrow z = 1 \rightarrow$$
 công thức phân tử là C_3H_8O

Công thức cấu tạo của ba chất là $CH_3CH_2CH_2OH$

Bài 36

Metan

36.1. Đáp án B.

36.2. b) $\%V_{CH_4} = 80\%$; $\%V_{H_2} = 20\%$.

c) $V_{CO_2} = 8,96$ (lít).

36.3. Theo đề bài : 22,4 lít O₂ có khối lượng bằng 44,8 lít hiđrocacbon A.
Vậy 2 mol A có khối lượng bằng 1 mol oxi $\Rightarrow M_A = 16$ gam \Rightarrow công thức phân tử của A là CH₄.

36.4. a) Đốt các khí :

Khí không cháy là oxi, khí cháy tạo ra CO₂ (nhận được nhờ dung dịch Ca(OH)₂) là CH₄. Khí còn lại là H₂.

b) Nhận ra CO₂ nhờ dung dịch Ca(OH)₂, phân biệt CH₄ và H₂ tương tự câu a.

c) Đốt các khí. Khí không sinh ra CO₂ là H₂. Hai khí cháy sinh ra CO₂ đó là CH₄ và CO.

Làm lạnh sản phẩm cháy khi đốt CH₄ và CO, trường hợp nào sinh ra H₂O, đó là CH₄. Khí còn lại là CO.

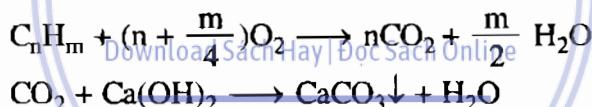
36.6. Sản phẩm tạo ra có công thức CH₄ - aCl_a.

$$\Rightarrow \frac{35,5a}{12 + 4 - a + 35,5a} \times 100 = 83,53$$

$\Rightarrow a = 2$. Vậy công thức của X là CH₂Cl₂.

36.7. $n_X = \frac{4,48}{22,4} = 0,2 \rightarrow n_{CH_4} = \frac{0,2}{4} = 0,05 \rightarrow n_A = 0,05 \times 3 = 0,15$

Phương trình hoá học : CH₄ + 2O₂ $\xrightarrow{\text{Download sachmienphi.com}}$ CO₂ + 2H₂O

$$n_{CO_2} = n_{CaCO_3} = \frac{50}{100} = 0,5 \rightarrow m_{CO_2} = 0,5 \times 44 = 22 \Rightarrow m_{H_2O} = 34,6 - 22 = 12,6$$

$$\Rightarrow n_{H_2O} = \frac{12,6}{18} = 0,7 \Rightarrow n_{CO_2}, n_{H_2O} \text{ tạo ra khi đốt cháy A là}$$

$$n_{CO_2} = 0,5 - 0,05 = 0,45; n_{H_2O} = 0,7 - 0,1 = 0,16$$

\rightarrow Công thức A là C₃H₈.

Bài 37

Etilen

37.1. Đáp án D.

37.2. – Tác dụng với clo khi chiếu ánh sáng là CH₄; C₂H₆.

– Làm mất màu dung dịch brom : CH₂ = CH₂; CH₂ = CH - CH₃.

– Có phản ứng trùng hợp là CH₂ = CH₂; CH₂ = CH - CH₃.

HS tự viết phương trình hoá học.

37.3. Đáp án C.

37.4. Gọi số mol của CH_4 trong hỗn hợp là x , của C_2H_4 trong hỗn hợp là y .

Tính số mol CO_2 tạo ra khi đốt CH_4 , C_2H_4 theo x , y . Từ đó lập hệ phương trình, tính được :

$$x = 0,1 ; y = 0,05.$$

$$\Rightarrow \%V_{\text{CH}_4} = 66,67\% ; \%V_{\text{C}_2\text{H}_4} = 33,33\%.$$

37.5. Áp dụng nguyên tắc bảo toàn đối với nguyên tố oxi \Rightarrow trong X không có oxi. Vậy X là hidrocacbon, có công thức phân tử C_nH_m . Từ phương trình hoá học của phản ứng cháy, ta có :

$$\Rightarrow \begin{cases} an = 2 \\ am = 4 \end{cases}$$

Nếu $a = 1$ $\begin{cases} n = 2 \\ m = 4 \end{cases} \rightarrow \text{C}_2\text{H}_4(\text{phù hợp}),$

Nếu $a = 2$ $\begin{cases} n = 1 \\ m = 2 \end{cases} \rightarrow \text{CH}_2(\text{không phù hợp}).$

Vậy công thức phân tử của X là C_2H_4 .

37.6. Thể tích khí đã tác dụng với dung dịch brom là $6,72 - 2,24 = 4,48$ (lít).

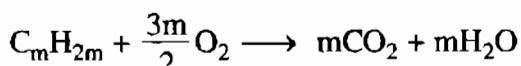
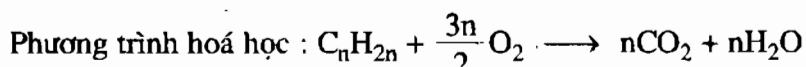
$$\Rightarrow \text{Số mol khí phản ứng với dung dịch brom là } \frac{4,48}{22,4} = 0,2 \text{ (mol).}$$

Khối lượng bình brom tăng lên là do khối lượng hidrocacbon bị hấp thụ. Vậy khối lượng mol của hidrocacbon là : $\frac{5,6}{0,2} = 28$ (gam) \Rightarrow Công thức phân tử của một hidrocacbon là C_2H_4 .

Dựa vào phản ứng đốt cháy tìm được hidrocacbon còn lại là CH_4 .

$$\%V_{\text{C}_2\text{H}_4} = \frac{4,48}{6,72} \times 100\% = 66,67\% ; \%V_{\text{CH}_4} = 33,33\%.$$

37.7. Gọi công thức của hai hidro là C_nH_{2n} , C_mH_{2m} với $m > n \geq 2$

$$n_{\text{hh}} = \frac{8,96}{22,4} = 0,4. \text{ Vậy } n_{\text{C}_m\text{H}_{2m}} = \frac{6}{100} \times 25\% = 0,1$$

$$n_{\text{C}_n\text{H}_{2n}} = 0,4 - 0,1 = 0,3$$

Theo phương trình hóa học : $n_{H_2O} = n_{CO_2} = \frac{40,6}{44} = 0,9 \rightarrow m_{H_2O} = 0,9 \times 18 = 16,2$

Vậy 8,96 lít hỗn hợp X có khối lượng $m_X = m_C + m_H = 0,9 \times 12 + 0,9 \times 2 = 12,6$

Ta có $n_{CO_2} = 0,3n + 0,1m = 0,9 \Rightarrow 3n + m = 9$

$\rightarrow \begin{cases} n = 2 \\ m = 3 \end{cases}$ Công thức của hai hidrocarbon là C_2H_4 và C_3H_6 .

Bài 38

Axetilen

38.1. a) Các chất trong dây 1 : Chỉ có liên kết đơn.

Các chất trong dây 2 : Có 1 liên kết đôi.

Các chất trong dây 3 : Có 1 liên kết ba.

c) Công thức tổng quát của các dây là :

Dây 1 : C_nH_{2n+2} .

Dây 2 : C_mH_{2m} .

Dây 3 : C_aH_{2a-2} .

d) Các chất trong dây 1, 2, 3 đều cháy.

Các chất trong dây 1 có phản ứng thế với clo khi chiếu sáng.

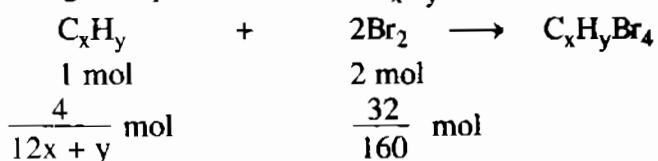
Các chất trong dây 2, 3 có phản ứng cộng với brom trong dung dịch.

38.2. Tỉ lệ số mol H_2O và CO_2 sinh ra khi đốt cháy CH_4 là : $\frac{n_{H_2O}}{n_{CO_2}} = 2$;

Tỉ lệ số mol H_2O và CO_2 sinh ra khi đốt cháy C_2H_4 là : $\frac{n_{H_2O}}{n_{CO_2}} = 1$;

Tỉ lệ số mol H_2O và CO_2 sinh ra khi đốt cháy C_2H_2 là : $\frac{n_{H_2O}}{n_{CO_2}} = \frac{1}{2}$;

38.3*. Gọi công thức phân tử của A là C_xH_y , vì có 1 liên kết ba nên có phản ứng :

Ta có : $12x + y = 40$.

Vậy : Công thức phân tử của A là C_3H_4 .

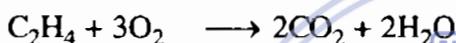
38.4. Công thức phân tử của hiđrocacbon A là C_2H_2 .

38.5. Theo phương trình hoá học số mol $CaC_2 =$ số mol C_2H_2 .

$$\Rightarrow n_{C_2H_2} = \frac{128}{64} = 2 \text{ (mol)} \Rightarrow m_{C_2H_2} = 26 \times 2 = 52 \text{ (gam)}.$$

38.6. Gọi số mol C_2H_2 và C_2H_4 trong hỗn hợp là x, y.

$$\text{Ta có } x + y = \frac{6,72}{22,4} = 0,3 \text{ (mol)}.$$

Theo phương trình hoá học của phản ứng cháy, ta có :

$$n_{CO_2} = 2x + 2y \rightarrow m_{CO_2} = 44(2x + 2y)$$

$$n_{H_2O} = x + 2y \rightarrow m_{H_2O} = 18(x + 2y)$$

Theo đề bài, khối lượng bình $Ca(OH)_2$ tăng lên chính là khối lượng của CO_2 và H_2O . Vậy :

$$m_{CO_2} + m_{H_2O} = 44(2x + 2y) + 18(x + 2y) = 33,6 \text{ (gam)}.$$

$$\text{Ta có các phương trình : } x + y = 0,3$$

$$106x + 124y = 33,6$$

Giải ra ta được : $x = 0,2$; $y = 0,1$.

$$\Rightarrow \%V_{C_2H_2} = \frac{0,2 \times 22,4}{6,72} \times 100\% = 66,67\%$$

$$\%V_{C_2H_4} = 33,33\%$$

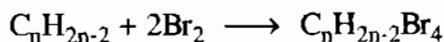
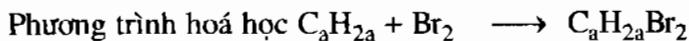
$$n_{CO_2} = 2(x + y) = 0,6 \text{ (mol)} = n_{CaCO_3}$$

$$m_{CaCO_3} = 0,6 \times 100 = 60 \text{ (gam)}$$

38.7. Đáp án C.

38.8. Đáp án B.

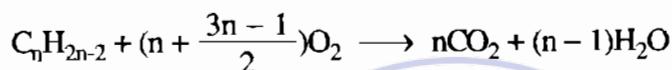
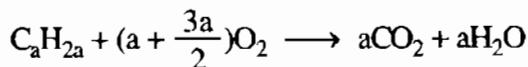
38.9. Gọi công thức của A là C_aH_{2a} của B là C_nH_{2n-2} với $a, n \geq 2$, số mol tương ứng cũng là x, y.

$$x + y = \frac{0,672}{22,4} = 0,03 \rightarrow \begin{cases} x = 0,02 \\ y = 0,01 \end{cases}$$

$$n_{Br_2} = x + 2y = 0,04$$

Phương trình hoá học của phản ứng cháy :

$$0,2a + 0,1n = \frac{30,8}{44} = 0,7$$

$$2a + m = 7 \rightarrow \begin{cases} a = 2 \\ n = 3 \end{cases}$$

Công thức của A là C_2H_4 , của B là C_3H_4

$$\%V_{C_2H_4} = \frac{0,2}{0,3} \times 100 = 66,67\%; \quad \%V_{C_3H_4} = \frac{0,1}{0,3} \times 100 = 33,33\%.$$

downloadsachmienphi.com
Download Sách Hay | Đọc Sách Online

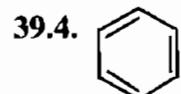
Bài 39

Benzen

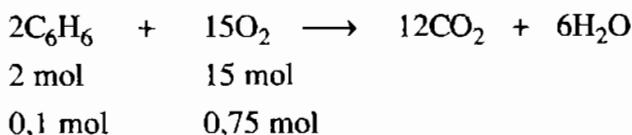
39.1. Đáp án D.

39.2. Đáp án B.

39.3. Đáp án C.

39.5. a) Phản ứng cháy của benzen :

Vậy $V_{O_2(\text{dktc})} = 0,75 \times 22,4 = 16,8$ (lít).

Nếu dùng không khí thì $V_{kk} = \frac{16,8}{20} \times 100 = 84,0$ (lít).

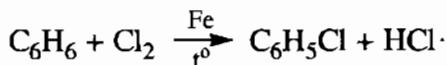
b) Vậy để đốt cháy 0,1 mol benzen cần một lượng không khí khá lớn nên khi benzen cháy trong không khí thường sinh ra muội than vì thiếu oxi.

39.6. Chất có phản ứng thế với brom khi chiếu sáng : $\text{CH}_3-\text{CH}_2-\text{CH}_3$; CH_3-CH_3 .

– Phản ứng thế với brom khi có mặt bột sắt và đun nóng : C_6H_6 (benzen).

– Chất có phản ứng cộng với brom (trong dung dịch) : $\text{CH}_2 = \text{CH}_2$; $\text{CH} \equiv \text{CH}$.

39.7. Phương trình hoá học của phản ứng giữa benzen và clo

Theo phương trình hoá học : số mol C_6H_6 = số mol $\text{C}_6\text{H}_5\text{Cl}$.

Vì hiệu suất 80% và clo dư nên số mol clobenzen thu được là :

$$n_{\text{C}_6\text{H}_5\text{Cl}} = \frac{15,6}{78} \times \frac{80}{100} = 0,16 \text{ (mol)} \Rightarrow m_{\text{C}_6\text{H}_5\text{Cl}} = 0,16 \times 112,5 = 18 \text{ (gam).}$$

downloadsachmienphi.com

Bài 40

Download Sách Hay | Đọc Sách Online

Dầu mỏ và khí thiên nhiên

40.1. Đáp án B.

40.2. Đáp án A.

40.3. – Nhiệt độ sôi của các chất :

trong dầu nhòn > trong dầu hoả > trong xăng.

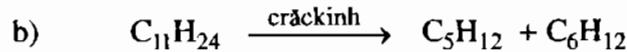
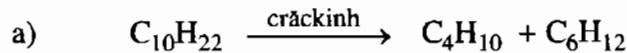
– Khả năng bay hơi của các chất :

trong xăng > trong dầu hoả > trong dầu nhòn.

– Phân tử khối của các chất :

trong dầu nhòn > trong dầu hoả > trong xăng.

40.4*. Các phản ứng cräckinh

40.5. a) Dùng phao để ngăn chặn dầu không cho loang rộng, sau đó dùng bơm hút nước và dầu nổi trên bề mặt vào thiết bị dùng để tách dầu ra khỏi nước.

b) Xúc cát ngầm dầu đem rửa bằng nước. Khi đó, dầu nhẹ hơn nên nổi lên mặt nước và tách được dầu ra.

40.6. Một số tác hại khi dầu tràn ra biển :

- Làm ô nhiễm nguồn nước biển.
- Làm chết cá và các sinh vật sống trong nước biển.
- Làm chết các loài chim kiếm ăn trên mặt biển.

40.7. Theo bài khi crackin 1 mol pentan sẽ thu được hỗn hợp A có khối lượng 72 gam và $\overline{M}_A = 20.2 = 40$

$$\text{Vậy số mol khí trong A là : } \frac{72}{\overline{M}_A} = \frac{72}{40} = 1,8$$

Theo phương trình hóa học cứ 1 mol C_5H_{12} bị crackin sẽ tạo ra 2 mol khí.

Vậy số mol pentan bị crackin là $1,8 - 1,0 = 0,8$

→ hiệu suất của quá trình crackin là $\frac{0,8}{1,0} \times 100 = 80\%$,

[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](https://downloadsachmienphi.com)

Bài 41

Nhiên liệu

41.1. a) Khi quạt gió vào bếp củi vừa bị tắt, lượng oxi tăng lên, sự cháy diễn ra mạnh hơn và lửa sẽ bùng lên.

b) Khi quạt gió vào ngọn nến đang cháy, nến tắt là do ngọn lửa của nến nhỏ nên khi quạt, lượng gió vào nhiều sẽ làm nhiệt độ hạ thấp đột ngột và nến bị tắt.

41.2. Các hàng lõi đục ở ống sắt hình trụ có tác dụng hút không khí ở ngoài vào, hòa trộn đều với hơi dầu bốc lên tạo ra hỗn hợp hơi và dầu. Khi đó hơi dầu cháy gần như hoàn toàn và không có muội than.

41.3. Lõi khoan ở miệng ống dẫn khí C_2H_2 trước khi đốt có tác dụng hút không khí hòa trộn với khí axetilen làm cho quá trình cháy xảy ra hoàn toàn hơn, vì vậy ngọn lửa sẽ sáng hơn và ít muội than hơn.

41.4. a) Nhiệt lượng tỏa ra khi đốt cháy hoàn toàn 1 kg etilen là :

$$\frac{1423 \text{ kJ}}{28 \text{ g}} \times 1000 \text{ g} = 50821,4 \text{ kJ}$$

Nhiệt lượng tỏa ra khi đốt cháy hoàn toàn 1 kg axetilen là :

$$\frac{1320 \text{ kJ}}{26 \text{ g}} \times 1000 \text{ g} = 50769,2 \text{ kJ}$$

b) Số mol của axetilen là :

$$\frac{11,2}{22,4} \times \frac{20}{100} = 0,1 \text{ (mol).}$$

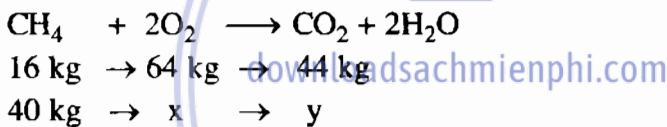
Số mol của etilen là : $\frac{11,2}{22,4} \times \frac{80}{100} = 0,4 \text{ (mol).}$

Vậy nhiệt lượng tỏa ra khi đốt là

$$(0,1 \times 1320) + (0,4 \times 1423) = 701,2 \text{ (kJ).}$$

41.5. Phương trình hoá học :

Vậy khối lượng CO_2 tạo ra là $\frac{44.40}{16} = 110 \text{ (kg)}$

O_2 cần dùng là $\frac{64.40}{16} = 160 \text{ (kg)}$

Bài 42

Luyện tập chương 4 : Hiđrocacbon. Nhiên liệu

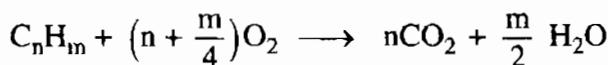
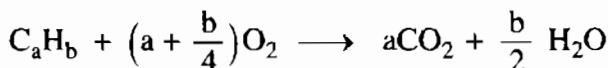
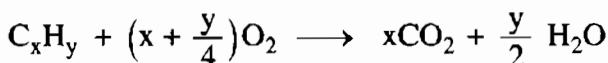
42.2. a) Thí nghiệm 1 : Dẫn các khí qua ống thuỷ tinh vuốt nhọn rồi đốt. Hai khí cháy được là CH_4 và C_2H_2 . Khí không cháy được là SO_2 .

Thí nghiệm 2 : Dẫn hai khí “cháy được” qua dung dịch brom. Khí nào làm mất màu dung dịch brom, đó là C_2H_2 , khí còn lại là CH_4 .

b) Dùng dung dịch brom nhận được C_2H_4 . Đốt cháy hai chất còn lại và cho sản phẩm hấp thụ vào nước vôi trong nhận được C_2H_6 , còn lại là H_2 .

42.3. Gọi công thức của ba hiđrocacbon đó là : C_xH_y , C_aH_b , C_nH_m .

Khi đốt ta có :

Vì số mol CO_2 tạo ra bằng 2 lần số mol hiđrocacbon đem đốt. Vậy theo phương trình hoá học của phản ứng cháy $\rightarrow x = a = n = 2$.

Mặt khác : A không làm mất màu nước brom \rightarrow không có liên kết đôi hoặc ba. Vậy A là $CH_3 - CH_3$.

1 mol B chỉ tác dụng tối đa với 1 mol brom \rightarrow có 1 liên kết đôi.

Vậy B là $CH_2 = CH_2$. downloadsachmienphi.com

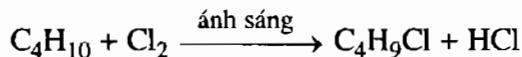
1 mol C tác dụng tối đa với 2 mol brom \rightarrow có liên kết ba.

Vậy C là $CH \equiv CH$.

42.4. a) Công thức cấu tạo của X có thể là :

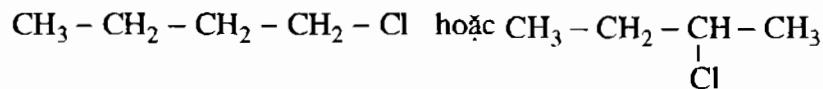

b) Phản ứng thế của X với clo theo tỉ lệ 1 : 1 khi chiếu sáng :

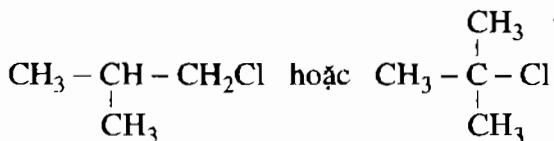

c) Vì nguyên tử clo có thể thay thế nguyên tử hiđro ở vị trí bất kỳ trong X nên :

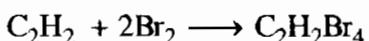
- Nếu X là $CH_3 - CH_2 - CH_2 - CH_3$, công thức cấu tạo của C_4H_9Cl có thể là :

- Nếu X là $\text{CH}_3 - \underset{\text{CH}_3}{\overset{|}{\text{CH}}} - \text{CH}_3$, thì công thức cấu tạo của $\text{C}_4\text{H}_9\text{Cl}$ có thể là :

42.5. a) Khi cho hỗn hợp A qua dung dịch brom dư, có phản ứng :

Vì phản ứng xảy ra hoàn toàn và có hai khí thoát ra khỏi dung dịch brom, nên hai khí đó là CH_4 và $\text{C}_n\text{H}_{2n+2}$.

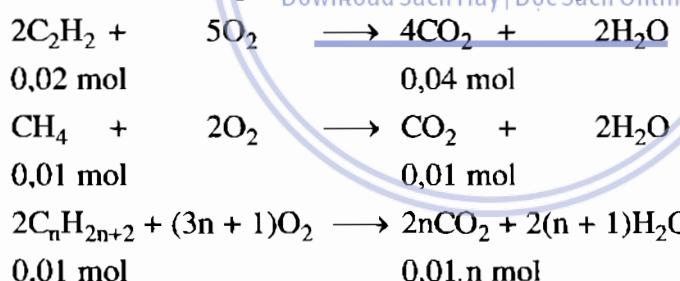
Theo đề bài, $V_{\text{C}_2\text{H}_2}$ tham gia phản ứng là : $0,896 - 0,448 = 0,448$ (lít).

Vậy số mol C_2H_2 là : $\frac{0,448}{22,4} = 0,02$ (mol).

Gọi số mol của CH_4 là x. Theo bài \Rightarrow số mol của $\text{C}_n\text{H}_{2n+2}$ cũng là x.

Vậy ta có : $x + x = \frac{0,448}{22,4} = 0,02 \Rightarrow x = 0,01$.

Phương trình hóa học của phản ứng đốt cháy hỗn hợp :

Vậy ta có : $n_{\text{CO}_2} = 0,04 + 0,01 + 0,01n = \frac{3,08}{44} \Rightarrow n = 2$.

Công thức phân tử của hidrocacbon X là C_2H_6 .

b) Tính % thể tích các khí :

$$\%V_{\text{C}_2\text{H}_2} = \frac{0,448}{0,896} \times 100\% = 50\%.$$

$$\%V_{\text{CH}_4} = \%V_{\text{C}_2\text{H}_6} = \frac{100\% - 50\%}{2} = 25\%.$$

42.6. a) Ta có $M_A = 22.2 = 44$ $M_B = 13.2 = 26.$

Gọi công thức của A là $C_xH_y \Rightarrow 12x + y = 44 \Rightarrow x = 3, y = 8.$

Công thức của A là $C_3H_8.$

– Tương tự ta có công thức của B là $C_2H_2.$

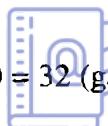
Công thức cấu tạo của B là $CH=CH.$

b) Gọi số mol của C_2H_2 có trong hỗn hợp là $x \rightarrow n_{C_3H_8}$ là $\frac{5,6}{22,4} - x.$

$$\text{Ta có } M = \frac{26x + 44(0,25 - x)}{0,25} = 18,4 \times 2 \rightarrow x = 0,1$$

$$0,1 \longrightarrow 0,2$$

Vậy m_{Br_2} đã phản ứng là: $0,2 \times 160 = 32$ (gam).

downloadsachmienphi.com

Download Sách Hay | Đọc Sách Online

Chương 5
**DẪN XUẤT CỦA
 HIĐROCACBON. POLIME**

Bài 44

Rượu etylic

44.1. A, B, C tác dụng được với Na giải phóng hiđro. Vậy A, B, C có nhóm -OH trong phân tử.

Với C_2H_6O có 1 công thức cấu tạo.

Với C_3H_8O có 2 công thức cấu tạo.

Với C_4H_8O có 4 công thức cấu tạo.

44.2. Đáp án : D.

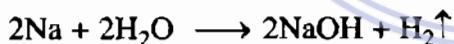
downloadsachmienphi.com

44.3. Các phương trình hoá học : [Download Sách Hay | Đọc Sách Online](#)

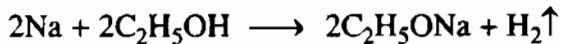

$Na + C_6H_6 \longrightarrow$ không phản ứng.

b) Na phản ứng với H_2O trước :

Sau đó Na sẽ phản ứng với rượu :

44.4. Đáp án C.

44.5. a) Gọi công thức của A là $C_xH_yO_z$.

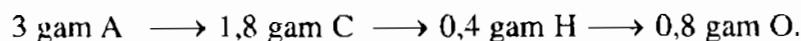
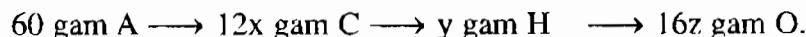
Đốt cháy 3 gam A được 6,6 gam CO_2 và 3,6 gam H_2O .

Vậy m_C trong 3 gam A là $\frac{6,6}{44} \times 12 = 1,8$ (gam).

m_H trong 3 gam A là $\frac{3,6}{18} \times 2 = 0,4$ (gam).

Vậy trong 3 gam A có $3 - 1,8 - 0,4 = 0,8$ (gam) oxi.

Ta có quan hệ :

$$\rightarrow x = \frac{60 \times 1,8}{36} = 3 \rightarrow y = \frac{60 \times 0,4}{3} = 8.$$

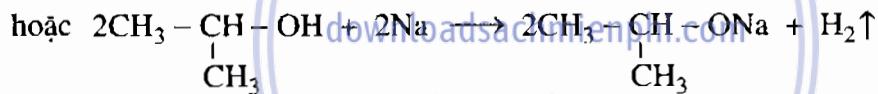
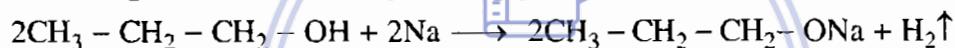
$$z = \frac{60 \times 0,8}{16 \times 3} = 1.$$

Công thức của A là C_3H_8O .

b) Công thức cấu tạo của A có thể là :

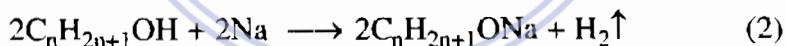

c) Phương trình hoá học của phản ứng giữa A với Na :

[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](https://downloadsachmienphi.com)

44.6. a) Phương trình hoá học của phản ứng giữa X với Na

Đặt số mol rượu etylic trong hỗn hợp là $2x$.

Theo đề bài : số mol rượu $C_nH_{2n+1}OH$ là x .

Theo phương trình (1), (2) ta có :

$$\text{Số mol } H_2 = x + \frac{x}{2} = \frac{3x}{2}$$

Theo đề bài số mol $H_2 = \frac{0,336}{22,4} = 0,015 \text{ (mol)} \rightarrow \frac{3x}{2} = 0,015 \rightarrow x = 0,01 \text{ (mol).}$

Vậy : $m_{C_2H_5OH} = 2x \times 46 = 2 \times 0,01 \times 46 = 0,92 \text{ (gam).}$

$$\rightarrow m_{C_nH_{2n+1}OH} = 1,52 - 0,92 = 0,6 \text{ (gam).}$$

Ta có : $x(14n + 1 + 17) = 0,6$.

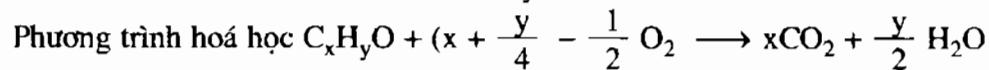
$$\text{Hay } 0,01(14n + 18) = 0,6 \Rightarrow n = 3.$$

Rượu A có công thức C_3H_7OH .

b) Phân trăm khối lượng của C_2H_5OH : $\frac{0,92}{1,52} \times 100\% = 60,53\%$.

Phân trăm khối lượng của C_3H_7OH : $100\% - 60,53\% = 39,47\%$.

44.7. Gọi công thức phân tử của A, B là C_xH_yO

$$\left. \begin{array}{l} n_{CO_2} = \frac{17,6}{44} = 0,4; n_{H_2O} = \frac{9}{18} = 0,5 \\ m_C = 0,4 \cdot 12 = 4,8; m_H = 0,5 \cdot 2 = 1 \end{array} \right\} \rightarrow x:y:1 = \frac{4,8}{12} : \frac{1}{1} : \frac{1,6}{16} = 0,4 : 1 : 0,1$$

Vậy $m_O = 7,4 - 4,8 - 1,0 = 1,6$

⇒ Công thức phân tử của A, B là $C_4H_{10}O$.

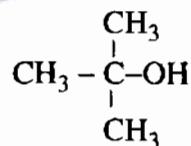
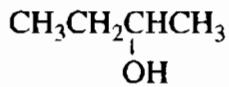
Ta có $M_{A, B} = 74 \rightarrow n_{A, B} = \frac{7,4}{74} = 0,1$

Khi phản ứng với Na có khí bay ra → trong A, B có nhóm OH.

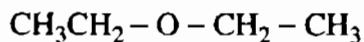
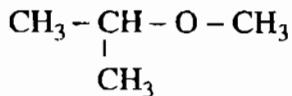
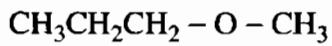

Vậy số mol có nhóm OH là $2n_{H_2} = 2 \cdot \frac{0,672}{22,4} = 0,06 < n_{A, B}$

→ trong A, B có 1 chất không có nhóm OH → Cấu tạo tương ứng là

Chất không có nhóm OH :

Bài 45

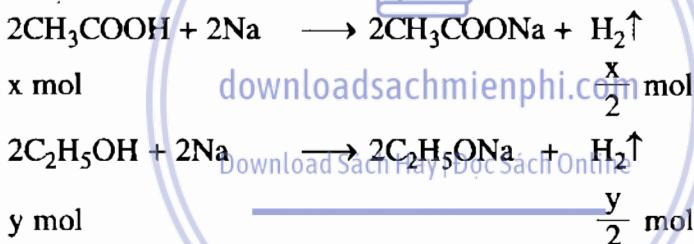
Axit axetic

- 45.1.** a) $2\text{CH}_3\text{COOH} + 2\text{Na} \rightarrow 2\text{CH}_3\text{COONa} + \text{H}_2\uparrow$
 b) $2\text{CH}_3\text{COOH} + \text{Na}_2\text{CO}_3 \rightarrow 2\text{CH}_3\text{COONa} + \text{H}_2\text{O} + \text{CO}_2\uparrow$
 c) $2\text{CH}_3\text{COOH} + \text{CaCO}_3 \rightarrow (\text{CH}_3\text{COO})_2\text{Ca} + \text{H}_2\text{O} + \text{CO}_2\uparrow$
 d) $2\text{CH}_3\text{COOH} + \text{Mg} \rightarrow (\text{CH}_3\text{COO})_2\text{Mg} + \text{H}_2\uparrow$
 e) $(\text{CH}_3\text{COO})_2\text{Ba} + \text{CuSO}_4 \rightarrow (\text{CH}_3\text{COO})_2\text{Cu} + \text{BaSO}_4\downarrow$

45.2. Đáp án D.**45.3.** a) Gọi số mol axit axetic trong hỗn hợp là x.

Số mol rượu etylic trong hỗn hợp là y.

Phương trình hóa học của phản ứng khi X tác dụng với Na :

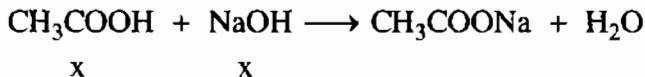

$$\text{Tà có : } n_{\text{H}_2} = \frac{x}{2} + \frac{y}{2}.$$

$$\text{Theo đề bài : } n_{\text{H}_2} = \frac{0,336}{22,4} = 0,015 \text{ (mol)}.$$

$$\text{Vậy : } \frac{x}{2} + \frac{y}{2} = 0,015 \longrightarrow x + y = 0,03.$$

Phương trình hóa học của phản ứng khi X tác dụng với NaOH :

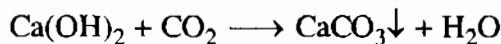
Theo đề bài số mol NaOH phản ứng là $0,1 \times 0,2 = 0,02$ (mol).Vậy $x = 0,02$ (mol) và $y = 0,03 - x = 0,03 - 0,02 = 0,01$ (mol). \longrightarrow Khối lượng hỗn hợp là $m = 0,02 \times 60 + 0,01 \times 46 = 1,2 + 0,46 = 1,66$ (gam).

b) % khối lượng CH_3COOH : $\frac{1,2}{1,66} \times 100\% = 72,29\%$.

% khối lượng $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$: $\frac{0,46}{1,66} \times 100\% = 27,71\%$.

45.4. a) Chất A chứa C, H, O khi đốt cháy sẽ sinh ra CO_2 và H_2O . Khi qua bình 1 đựng H_2SO_4 đặc thì H_2O bị hấp thụ. Vậy khối lượng H_2O là 1,8 gam.

Qua bình 2 có phản ứng :

Theo phương trình : $n_{\text{CO}_2} = n_{\text{CaCO}_3} = \frac{10}{100} = 0,1$ (mol).

Vậy khối lượng cacbon có trong 3 gam A là $0,1 \times 12 = 1,2$ (gam).

Khối lượng hiđro có trong 3 gam A là $0,1 \times 2 = 0,2$ (gam).

Khối lượng oxi có trong 3 gam A là $3 - 1,2 - 0,2 = 1,6$ (gam).

Gọi công thức phân tử của A là $\text{C}_x\text{H}_y\text{O}_z$.

Ta có :

$$60 \text{ gam A} \longrightarrow 12x \text{ gam C} \quad 16y \text{ gam H} \quad 16z \text{ gam O}$$

$$3 \text{ gam} \longrightarrow 1,2 \text{ gam} \longrightarrow 0,2 \text{ gam} \longrightarrow 1,6 \text{ gam}$$

$$x = \frac{1,2 \times 60}{3 \times 12} = 2; y = \frac{60 \times 0,2}{3} = 4$$

$$z = \frac{1,6 \times 60}{16 \times 3} = 2.$$

→ Công thức phân tử của A là $\text{C}_2\text{H}_4\text{O}_2$.

b) Vì A làm quỳ tím chuyển sang màu đỏ nên A là một axit → Trong phân tử A có nhóm $-\text{COOH}$.

Vậy công thức cấu tạo của A là $\text{CH}_3\text{--COOH}$.

45.5. Trong 50 lít rượu etylic 4° có $\frac{50}{100} \times 4 = 2$ (lít) rượu nguyên chất.

Vậy khối lượng rượu etylic có trong 50 lít rượu 4° là :

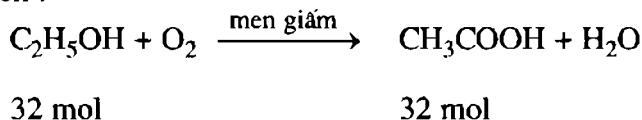
$$2 \times 1000 \times 0,8 = 1600 \text{ (gam)}.$$

Vì hiệu suất đạt 92% nên khối lượng rượu đã lên men là

$$\frac{1600 \times 92}{100} = 1472 \text{ (gam).}$$

Số mol rượu đã lên men là $\frac{1472}{46} = 32$ (mol).

Phản ứng lên men :

Vậy khối lượng của CH_3COOH tạo ra là :

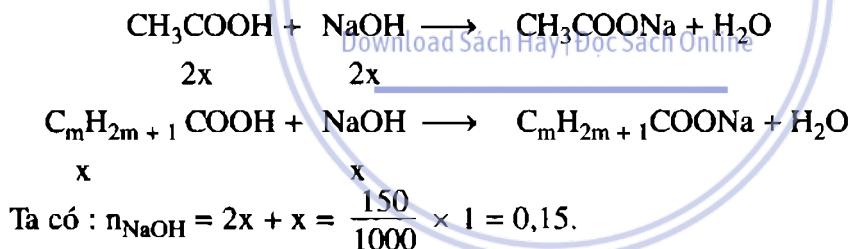
$$60 \times 32 = 1920 \text{ (gam).}$$

45.6. Gọi số mol của CH_3COOH trong hỗn hợp là $2x$.

Vậy số mol của $\text{C}_m\text{H}_{2m+1}\text{COOH}$ trong hỗn hợp là x .

$$\text{Ta có : } 2x \times 60 + x(14m + 46) = 9,7 \quad (1)$$

Phương trình hóa học của phản ứng giữa X với NaOH :

Vậy $x = 0,05 \rightarrow$ số mol CH_3COOH là $2x = 2 \times 0,05 = 0,1$.

Thay $x = 0,05$ vào phương trình (1), ta có :

$$2 \times 0,05 \times 60 + 0,05(14m + 46) = 9,7.$$

$$\rightarrow 0,7m + 6 + 2,3 = 9,7.$$

$$\rightarrow m = 2.$$

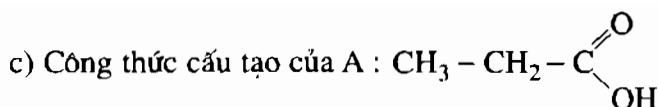
Công thức của axit phải tìm là $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}$.

b) Khối lượng của axit axetic là $60 \times 0,1 = 6$ (gam).

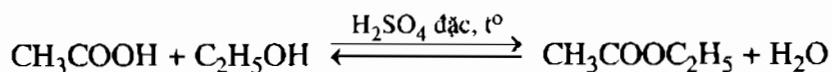
Phân trăm khối lượng của CH_3COOH là : $\frac{6}{9,7} \times 100\% \approx 61,86\%$.

Phân trăm khối lượng của $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}$ là :

$$100\% - 61,86\% = 38,14\%.$$

45.7. Phương trình hoá học của phản ứng giữa CH_3COOH và $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$:

$$\text{Số mol CH}_3\text{COOH} = \frac{30}{60} = 0,5 \text{ (mol).}$$

$$\text{Số mol C}_2\text{H}_5\text{OH} = \frac{92}{46} = 2 \text{ (mol).}$$

Vậy theo phương trình hoá học, số mol $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ dư.

Giả sử hiệu suất đạt 100% $\rightarrow n_{\text{etyl axetat}} = n_{\text{axit axetic}} = 0,5 \text{ mol.}$

Vì hiệu suất đạt 60% nên số mol etyl axetat thu được là :

$$\frac{0,5 \times 60}{100} = 0,3 \text{ (mol).}$$

Khối lượng etyl axetat thu được là $0,3 \times 88 = 26,4 \text{ (gam).}$

45.8. Phương trình hoá học : [Download Sách Hay | Đọc Sách Online](#)

Gọi số mol của hai axit trong hỗn hợp là x.

$$\text{Ta có } \overline{M}_{\text{axit}} = 13,4$$

$$\overline{M}_{\text{muối}} = 17,8$$

$$\text{Vì } \overline{M}_{\text{muối}} = \overline{M}_{\text{axit}} + 22 \rightarrow x(\overline{M}_{\text{axit}} + 22) = 17,8$$

$$13,4 + 22x = 17,8 \rightarrow x = 0,2 \rightarrow \text{số mol của mỗi axit trong hỗn hợp là } 0,1$$

Ta có công thức của 2 axit là $\text{C}_a\text{H}_{2a+1}\text{COOH}$ 0,1

$$\text{C}_b\text{H}_{2b+1}\text{COOH} 0,1$$

$$\text{Vậy } (14a + 46)0,1 + (14b + 46)0,1 = 13,4$$

$$1,4a + 1,4b = 4,2 \rightarrow a + b = 3 \rightarrow \begin{cases} a = 1 \\ b = 2 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} \text{CH}_3\text{COOH} \\ \text{C}_2\text{H}_5\text{COOH} \end{cases}$$

Học sinh tự tính V và % khối lượng của axit trong hỗn hợp.

Bài 46

Mối liên hệ giữa etilen, rượu etylic và axit axetic

46.1. A tác dụng được với Na và NaOH. Vậy theo đề bài A là axit và có công thức phân tử là $C_2H_4O_2$. Công thức cấu tạo là CH_3COOH .

C tác dụng được với Na, vậy C có công thức phân tử là C_3H_8O và có công thức cấu tạo là $CH_3 - \underset{OH}{\underset{|}{CH}} - CH_3$ hoặc $CH_3 - CH_2 - CH_2 - OH$

B làm mất màu dung dịch brom : B là C_4H_8 và có công thức cấu tạo là $CH_2 = CH - CH_2 - CH_3$ hoặc $CH_3 - CH = CH - CH_3$.

hoặc $CH_2 = \underset{CH_3}{\underset{|}{C}} - CH_3$

46.2. Tiến hành điều chế các chất theo sơ đồ chuyển đổi sau :

46.3. a) TN 1. Dùng quỳ tím nhận ra CH_3COOH .

[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](#)

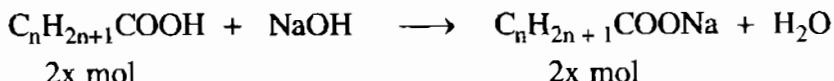
TN 2. Dùng H_2O nhận ra rượu etylic (tan trong nước), chất còn lại không tan trong nước là etyl axetat.

b) Tiến hành tương tự như câu a.

46.4. Gọi số mol của axit axetic trong hỗn hợp là x.

Số mol của axit $C_nH_{2n+1}COOH$ trong hỗn hợp là $2x$.

Phương trình hóa học của phản ứng giữa X với NaOH

Theo đầu bài ta có : $n_{NaOH} = \frac{300}{1000} \times 1 = 0,3$ (mol).

Theo phương trình : $x + 2x = 0,3 \longrightarrow x = 0,1$ (mol).

Khối lượng của CH_3COONa là :

$$0,1(15 + 44 + 23) = 8,2 \text{ (gam).}$$

Khối lượng của $\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{COONa}$ là $0,2(14n + 68) = (2,8n + 13,6)$.

Theo đề bài : $8,2 + 2,8n + 13,6 = 27,4$

Vậy : $2,8n = 27,4 - 21,8 = 5,6$.

$\rightarrow n = 2$. Công thức của axit là $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}$.

Ta có khối lượng axit axetic là : $60 \times 0,1 = 6$ (gam).

Khối lượng $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}$ là : $74 \times 0,2 = 14,8$ (gam).

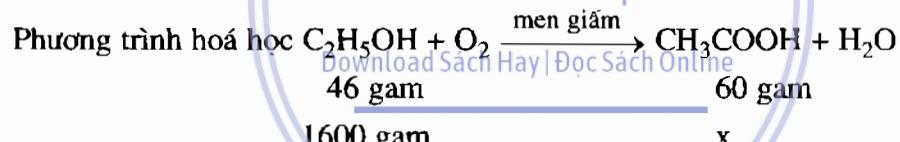
Vậy $m_{hh} : (6 + 14,8) = 20,8$ (gam).

$\rightarrow \% \text{ khối lượng axit axetic} : \frac{6}{20,8} \times 100\% \approx 28,85\%$.

% khối lượng $\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}$: $100 - 28,85 = 71,15$ (%).

46.5. $V_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = \frac{50,4}{100} = 2$ (lít) $\rightarrow m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}} = 2 \cdot 1000 \cdot 0,8 = 1600$ (gam).

downloadsachmienphi.com

$$x = \frac{1600 \cdot 60}{46}$$

Vì hiệu suất đạt 80% $\rightarrow m_{\text{CH}_3\text{COOH}} = \frac{1600 \cdot 60 \cdot 80}{46 \cdot 100} = 1669,6$ (gam).

$$\rightarrow m_{\text{giấm}} = \frac{1669,6}{5} \times 100 = 33392 \text{ (gam)} \text{ hay } 33,392 \text{ kg.}$$

Bài 47

Chất béo

- 47.2. – Dầu mỡ dùng làm thực phẩm là dẫn xuất hidrocacbon, trong phân tử có chứa C, H, O.

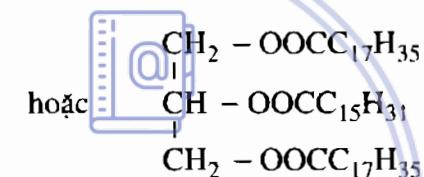
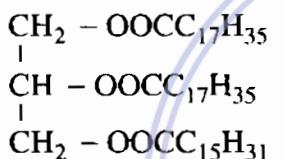
– Dầu mỡ dùng để bôi trơn máy là hidrocacbon, trong phân tử có chứa C, H.
Về cấu tạo : Dầu, mỡ dùng làm thực phẩm là các este của glicerol và các axit béo.

Dầu mỡ dùng để bôi trơn máy là những hidrocacbon.

Cách phân biệt : Đun hai loại với dung dịch kiềm. Loại nào tan được trong kiềm đó là dầu, mỡ dùng làm thực phẩm. Loại nào không tan trong kiềm đó là hidrocacbon là dầu mỡ dùng để bôi trơn xe, máy.

47.3. Đáp án D.

47.4*. Vì chất béo A khi thuỷ phân chỉ tạo ra hai muối của axit : Đ6 là $C_{17}H_{35}COONa$ và $C_{15}H_{31}COONa$ với tỉ lệ số mol tương ứng là 2 : 1. Vậy este A chứa hai gốc axit $C_{17}H_{35}COO^-$ và một gốc axit $C_{15}H_{31}COO^-$ nên cấu tạo của este A là :

downloadsachmienphi.com

Download Sách Hay | Đọc Sách Online

Luyện tập :

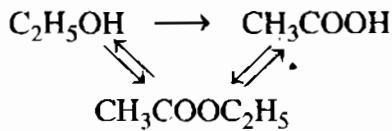
Rượu etylic, axit axetic và chất béo

48.1. a) Các chất tan nhiều trong nước : C_2H_5OH , CH_3COOH .

b) Các chất có phản ứng thuỷ phân :

c) Các chất chuyển đổi cho nhau theo sơ đồ

48.2. a, b : Các hiện tượng đó được giải thích dựa trên cơ sở là dầu mỡ ăn ít tan trong nước lạnh, tan nhiều hơn trong nước nóng.

48.3. Trong bông rượu còn một lượng nhỏ rượu (dung dịch rượu loãng). Khi đế trong không khí, rượu bị chuyển thành axit axetic. Khi dùng bông rượu để nấu

canh có một lượng nhỏ axit axetic tác dụng với rượu etylic tạo ra etyl axetat có mùi thơm.

48.4. a) Cho hỗn hợp tác dụng với CaO, sau đó chưng cất được rượu etylic. Chất rắn không bay hơi cho tác dụng với H_2SO_4 , sau đó chưng cất thu được CH_3COOH .

b) Cho hỗn hợp tác dụng với $CaCO_3$, sau đó chưng cất được etyl axetat.

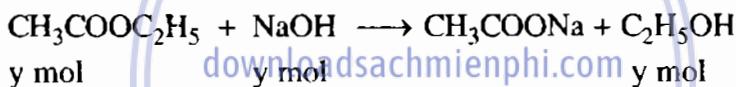
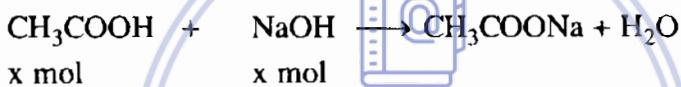
Chất rắn không bay hơi cho tác dụng với H_2SO_4 , sau đó chưng cất thu được CH_3COOH .

48.5. Đáp số : 570 kJ.

48.6. Gọi số mol CH_3COOH là x

số mol $CH_3COOC_2H_5$ là y .

Phương trình hóa học của phản ứng giữa axit và este với NaOH :

Số mol NaOH phản ứng là $x + y = \frac{300}{1000} = 0,3$ (mol).

Phương trình hóa học của phản ứng giữa rượu etylic với Na :

Ta có $\frac{y}{2} = \frac{2,24}{22,4} = 0,1 \rightarrow y = 0,2$ (mol).

Thay $y = 0,2$ vào phương trình $x + y = 0,3$, ta có :

$$x = 0,3 - 0,2 = 0,1 \text{ (mol)}.$$

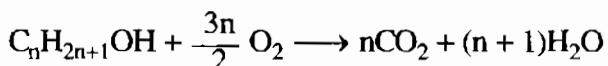
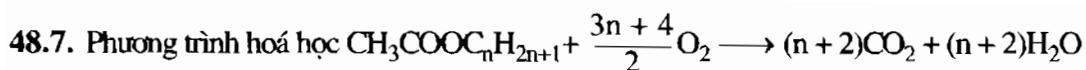
Vậy khối lượng axit axetic là : $60 \times 0,1 = 6$ (gam).

Khối lượng etyl axetat là : $88 \times 0,2 = 17,6$ (gam).

Khối lượng hỗn hợp là : $6 + 17,6 = 23,6$ (gam).

Vậy % khối lượng axit axetic = $\frac{6}{23,6} \times 100\% = 25,42\%$

% khối lượng etyl axetat là $100\% - 25,42\% = 74,58\%$.

Cách 1 : Áp dụng nguyên tắc bảo toàn khối lượng :

$$\rightarrow 22,2 + m_{\text{O}_2} = 44 + 19,8 \rightarrow m_{\text{O}_2} = 41,6 \text{ gam}$$

$$m_{\text{O}} \text{ sau phản ứng} = \frac{44}{44} \times 32 + \frac{19,8}{18} \times 16 = 49,6 \text{ (gam)}$$

Vậy khối lượng oxi có trong este và ancol là $49,6 - 41,6 = 8$ (gam).

Theo phương trình hoá học khi đốt cháy este thu được $n_{\text{CO}_2} = n_{\text{H}_2\text{O}}$ còn khi đốt cháy ancol số mol H_2O lớn hơn số mol CO_2 .

$\rightarrow n_{\text{ancol}} = n_{\text{H}_2\text{O}} - n_{\text{CO}_2} = 1,1 - 1,0 = 0,1$. Vậy khối lượng oxi trong este là :

$$8 - 8 \cdot 0,1 = 6,4 \text{ gam} \rightarrow n_{\text{este}} = \frac{6,4}{32} = 0,2 \Rightarrow 0,2(n+2) + 0,1n = 1 \\ \Rightarrow 2n + 4 + n = 10 \rightarrow n = 2$$

Công thức của este và ancol là $\text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5$ và $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$.

Cách 2 : Gọi số mol của este là x, số mol của ancol là y

$$\begin{cases} x(n+2) + yn = 1 \\ x(n+2) + y(n+1) = 1,1 \end{cases} \xrightarrow{\text{Download Sách Hay | Dịch Sách Online}} y = 0,1$$

Mặt khác, ta có :

$$m_{\text{hỗn hợp}} = x(14n + 60) + 0,1(14n + 18) = 22,2$$

$$n_{\text{CO}_2} = x(n+2) + 0,1n = 1$$

$$\rightarrow \begin{cases} 14nx + 1,4n + 60x = 20,4 \\ nx + 0,1n + 2x = 1 \end{cases}$$

$$\rightarrow x = 0,2$$

$$\text{Thay vào ta có } 0,2n + 0,1n + 0,4 = 1$$

$$\rightarrow n = 2.$$

Bài 50

Glucozơ

50.2. Đáp án D.

50.3. Đáp số : 526,68 kJ.

50.4. a) Sơ đồ phản ứng cháy của A : $A + O_2 \xrightarrow{t^\circ} CO_2 + H_2O$

Tà có : $m_A + m_{O_2} = m_{CO_2} + m_{H_2O}$

$$\rightarrow m_A = m_{CO_2} + m_{H_2O} - m_{O_2} = 26,4 + 10,8 - 19,2 \text{ (gam).}$$

$$m_A = 18 \text{ (gam).}$$

Khối lượng C trong 18 gam A là : $\frac{26,4}{44} \times 12 = 7,2 \text{ (gam).}$

Khối lượng H trong 18 gam A là : $\frac{10,8}{18} \times 2 = 1,2 \text{ (gam).}$

Khối lượng O trong 18 gam A là $18 - 7,2 - 1,2 = 9,6 \text{ (gam).}$

Gọi công thức hóa học của A là $C_xH_yO_z$.

Tà có quan hệ

$$\begin{aligned} 12x : y : 16z &= 7,2 : 1,2 : 9,6 \\ x : y : z &= \frac{7,2}{12} : \frac{1,2}{1} : \frac{9,6}{16} = 0,6 : 1,2 : 0,6 \\ x : y : z &= 1 : 2 : 1 \end{aligned}$$

Chọn $x = 1 \rightarrow$ công thức đơn giản nhất của A là CH_2O .

b) $m_A = 30n \rightarrow 170 < 30n < 190$

$$\rightarrow n = 6.$$

Công thức phân tử của A là $C_6H_{12}O_6$.

50.5. Đáp số : 15644,4 kJ.

Bài 51

Saccarozơ

51.1. Cốc hoà tan đường saccarozơ ngọt hơn.

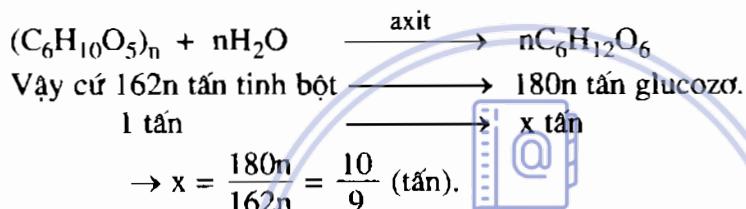
51.2. Có đường kết tinh trong cốc do độ tan của saccarozơ trong nước lạnh nhỏ hơn trong nước nóng.

51.3. Đáp án A.

51.4. TN1 : Dùng quỳ tím nhận được axit axetic.

TN2 : Cho vào mỗi dung dịch vài giọt dd axit H_2SO_4 , đun nóng, sau đó trung hoà bằng dd NaOH rồi thực hiện phản ứng tráng gương. Dung dịch nào có phản ứng tráng gương, đó là dung dịch saccarozơ.

Bài 52

Tinh bột và xylulozơ**52.1.** Đáp án D.**52.2.** Các chất được điều chế theo sơ đồ sau :**52.3.** Đáp số : Khối lượng CO_2 là 13,2 tấn.Khối lượng O_2 giải phóng là 9,6 tấn.**52.4.** Phản ứng điều chế glucozơ từ tinh bột.

Vì hiệu suất đạt 80% nên khối lượng glucozơ thu được là :

$$\frac{10}{9} \times \frac{80}{100} = \frac{8}{9} \text{ (tấn) hay } 0,889 \text{ tấn.}$$

Khối lượng tinh bột cần dùng để thu được 1 tấn glucozơ là :

$$y = \frac{162n \cdot 100}{180n \cdot 80} = \frac{9}{8} = 1,125 \text{ (tấn).}$$

Bài 53

Protein**53.1.** Đáp án C.**53.2.** a) Do khi đun nóng các protein tan trong nước cua bị đông tụ.

b) Tơ tằm, lông cừu, len được cấu tạo từ protein, khi giặt bằng xà phòng có tính kiềm cao chúng dễ bị thuỷ phân làm quần áo mau hỏng.

53.3. a) Dâu lắc.

b) Kẹo.

c) Gạo.

d) Trứng.

53.4. a) Khối lượng các chất sinh ra khi đốt cháy 1 mol X là

$$m_{CO_2} = \frac{1,76}{1,5} \times 75 = 88 \text{ (gam)} \rightarrow \text{Trong 1 mol X có } m_C = \frac{88}{44} \times 12 = 24 \text{ (gam).}$$

$$m_{H_2O} = \frac{0,9 \times 75}{1,5} = 45 \text{ (gam)} \rightarrow \text{Trong 1 mol X có } m_H = \frac{45}{18} \times 2 = 5 \text{ (gam).}$$

$$\text{Trong 1 mol X có } m_N = \frac{0,28}{1,5} \times 75 = 14 \text{ (gam).}$$

Gọi công thức của X là $C_xH_yO_zN_t$.

$$\text{Ta có : } 12x + y + 16z + 14t = 75$$

$$\text{Vậy : } 12x = 24 \rightarrow x = 2$$

$$y = 5$$

$$14t = 14 \rightarrow t = 1$$

$$\text{Thay các giá trị của } x, y, t \text{ vào ta được : } 16z = 32 \rightarrow z = 2.$$

Vậy công thức của X là $C_2H_5O_2N$ <https://downloadsachmienphi.com>

Vì X tách được ra từ sản phẩm thuỷ phân protein nên nó là amino axit.

[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](#)

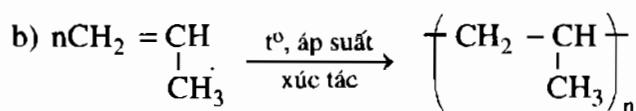
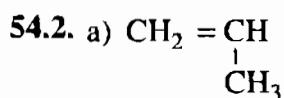
Vậy công thức cấu tạo của X là : $\begin{array}{c} CH_2 - COOH \\ | \\ NH_2 \end{array}$

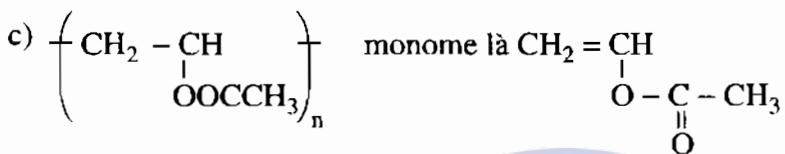
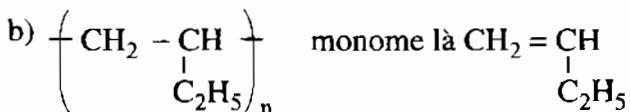
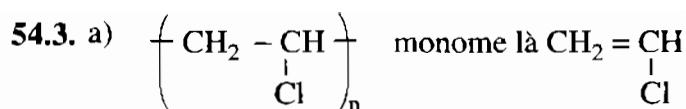

Bài 54

Polime

54.1. Đáp án D.

54.4. a) Giống nhau : Đều là các polime.

Khác nhau : Tinh bột chứa C, H, O.

Protein ngoài C, H, O còn có N và một số nguyên tố khác.

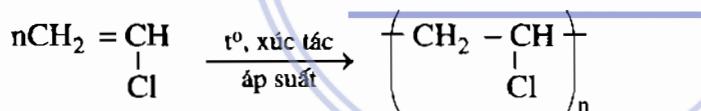
Nhựa PE : chỉ chứa C và H.

b) Đó là protein.

downloadsachmienphi.com

54.5. a) Phản ứng điều chế PVC: [Download Sách Hay | Đọc Sách Online](#)

b) Theo phản ứng cứ $62,5n$ tấn $\text{CH}_2 = \underset{\substack{| \\ \text{Cl}}}{\text{CH}}$ thì thu được $62,5n$ tấn PVC.

Vậy từ 1 tấn vinyl clorua sẽ thu được 1 tấn PVC.

Vì hiệu suất phản ứng là 90% nên khối lượng PVC thực tế thu được là :

$$1 \times \frac{90}{100} = 0,9 \text{ (tấn)}.$$

c) Khối lượng PVC cần dùng là :

$$\frac{1}{90} \times 100 = 1,11 \text{ (tấn)}.$$

MUC LỤC

A - PHẦN ĐỀ BÀI

Chương 1 : CÁC LOẠI HỢP CHẤT VÔ CƠ

<i>Bài 1</i> : Tính chất hoá học của oxit. Khái quát về sự phân loại oxit	3
<i>Bài 2</i> : Một số oxit quan trọng	4
<i>Bài 3</i> : Tính chất hoá học của axit	5
<i>Bài 4</i> : Một số axit quan trọng	6
<i>Bài 5</i> : Luyện tập - Tính chất hoá học của oxit và axit.	7
<i>Bài 7</i> : Tính chất hoá học của bazơ	9
<i>Bài 8</i> : Một số bazơ quan trọng	9
<i>Bài 9</i> : Tính chất hoá học của muối	11
<i>Bài 10</i> : Một số muối quan trọng	13
<i>Bài 11</i> : Phân bón hoá học	14
<i>Bài 12</i> : Mối quan hệ giữa các loại hợp chất vô cơ	15

downloadsachmienphi.com

Chương 2 : KIM LOẠI

Bài 15, 16, 17 : Tính chất của kim loại và dây hoạt động hoá học của kim loại	18
Bài 18 : Nhôm	22
Bài 19 : Sắt	23
Bài 20 : Hợp kim sắt : Gang, thép	25
Bài 21 : Sự ăn mòn kim loại và bảo vệ kim loại không bị ăn mòn	26
Bài 22 : Luyện tập chương 2 - Kim loại	27

Chương 3 : PHI KIM.

SƠ LƯỢC VỀ BẢNG TUẦN HOÀN CÁC NGUYÊN TỐ HÓA HỌC

<i>Bài 25 : Tính chất của phi kim</i>	30
<i>Bài 26 : Clo</i>	31
<i>Bài 27 : Cacbon</i>	33
<i>Bài 28 : Các oxit của cacbon</i>	34
<i>Bài 29 : Axit cacbonic và muối cacbonat</i>	37
<i>Bài 30 : Silic, Công nghiệp sillicat</i>	38
<i>Bài 31 : Sơ lược về bảng tuần hoàn các nguyên tố hoá học</i>	39
<i>Bài 32 : Luyện tập chương 3 - Phi kim.</i>		
<i>Sơ lược về bảng tuần hoàn các nguyên tố hoá học</i>	40

Chương 4 : HIĐROCACBON. NHIÊN LIỆU

Bài 34 : Khái niệm về hợp chất hữu cơ và Hóa học hữu cơ43
Bài 35 : Cấu tạo phân tử hợp chất hữu cơ44
Bài 36 : Metan45
Bài 37 : Etilen46
Bài 38 : Axetilen47
Bài 39 : Benzen49
Bài 40 : Dầu mỏ và khí thiên nhiên50
Bài 41 : Nhiên liệu51
Bài 42 : Luyện tập chương 4 - Hidrocacbon, Nhiên liệu51

Chương 5 : DẪN XUẤT CỦA HIĐROCACBON. POLIME

Bài 44 : Rượu etylic53
Bài 45 : Axit axetic54
Bài 46 : Mối liên hệ giữa etilen, rượu etylic và axit axetic56
Bài 47 : Chất béo57
Bài 48 : Luyện tập - Rượu etylic, axit axetic và chất béo57
Bài 50 : Glucoza58
Bài 51 : Saccaroza59
Bài 52 : Tinh bột và xenzuloza60
Bài 53 : Protein61
Bài 54 : Polime61

B - PHẦN HƯỚNG DẪN GIẢI - ĐÁP SỐ**Chương 1 : CÁC LOẠI HỢP CHẤT VÔ CƠ**

Bài 1 : Tính chất hóa học của oxit. Khái quát về sự phân loại oxit63
Bài 2 : Một số oxit quan trọng64
Bài 3 : Tính chất hóa học của axit66
Bài 4 : Một số axit quan trọng68
Bài 5 : Luyện tập - Tính chất hóa học của oxit và axit70
Bài 7 : Tính chất hóa học của bazơ72
Bài 8 : Một số bazơ quan trọng73
Bài 9 : Tính chất hóa học của muối76
Bài 10 : Một số muối quan trọng78
Bài 11 : Phân bón hóa học80
Bài 12 : Mối quan hệ giữa các loại hợp chất vô cơ81

Chương 2 : KIM LOẠI

<i>Bài 15, 16, 17 :</i> Tính chất của kim loại và dây hoạt động hoá học của kim loại	85
<i>Bài 18 :</i> Nhôm	92
<i>Bài 19 :</i> Sắt	95
<i>Bài 20 :</i> Hợp kim sắt : Gang, thép	98
<i>Bài 21 :</i> Sự ăn mòn kim loại và bảo vệ kim loại không bị ăn mòn	101
<i>Bài 22 :</i> Luyện tập chương 2 - Kim loại	102

Chương 3 : PHI KIM.

SƠ LƯỢC VỀ BẢNG TUẦN HOÀN CÁC NGUYÊN TỐ HÓA HỌC

<i>Bài 25 :</i> Tính chất của phi kim	109
<i>Bài 26 :</i> Clo	110
<i>Bài 27 :</i> Cacbon	114
<i>Bài 28 :</i> Các oxit của cacbon	116
<i>Bài 29 :</i> Axit cacbonic và muối cacbonat	119
<i>Bài 30 :</i> Silic, Công nghiệp silicat	121
<i>Bài 31 :</i> Sơ lược về bảng tuần hoàn các nguyên tố hóa học	121
<i>Bài 32 :</i> Luyện tập chương 3 - Phi kim.	
Sơ lược về bảng tuần hoàn các nguyên tố hóa học	123

downloadsachmienphi.com

Chương 4 : HIĐROCACBON. NHIÊN LIỆU

<i>Bài 34 :</i> Khái niệm về hợp chất hữu cơ và Hóa học hữu cơ	131
<i>Bài 35 :</i> Cấu tạo phân tử hợp chất hữu cơ	132
<i>Bài 36 :</i> Metan	133
<i>Bài 37 :</i> Etilen	134
<i>Bài 38 :</i> Axetilen	136
<i>Bài 39 :</i> Benzen	138
<i>Bài 40 :</i> Dầu mỏ và khí thiên nhiên	139
<i>Bài 41 :</i> Nhiên liệu	140
<i>Bài 42 :</i> Luyện tập chương 4 - Hiđrocacbon. Nhiên liệu	141

Chương 5 : DẪN XUẤT CỦA HIĐROCACBON. POLIME

<i>Bài 44 :</i> Rượu etylic	145
<i>Bài 45 :</i> Axit axetic	148
<i>Bài 46 :</i> Mối liên hệ giữa etilen, rượu etylic và axit axetic	152
<i>Bài 47 :</i> Chất béo	153
<i>Bài 48 :</i> Luyện tập - Rượu etylic, axit axetic và chất béo	154
<i>Bài 50 :</i> Glucоза	156
<i>Bài 51 :</i> Saccharоза	157
<i>Bài 52 :</i> Tinh bột và xanthulose	158
<i>Bài 53 :</i> Protein	158
<i>Bài 54 :</i> Polime	159
<i>Mục lục :</i>	161

Chịu trách nhiệm xuất bản : Chủ tịch HĐQT kiêm Tổng Giám đốc **NGÔ TRẦN ÁI**

*Phó Tổng Giám đốc kiêm Tổng biên tập **NGUYỄN QUÝ THAO***
downloadsachmienphi.com

Biên tập lần đầu : **NGUYỄN BÍCH LAN – PHÙNG PHƯƠNG LIÊN**
[Download Sách Hay | Đọc Sách Online](#)

Biên tập lần sau : **VƯƠNG MINH CHÂU**

Trình bày bìa : **PHAN HƯƠNG**

Thiết kế sách : **PHAN HƯƠNG – ĐINH XUÂN DUNG**

Sửa bản in : **VƯƠNG MINH CHÂU**

Chế bản : **CÔNG TY CP THIẾT KẾ VÀ PHÁT HÀNH SÁCH GIÁO DỤC**

BÀI TẬP HOÁ HỌC 9

Mã số : 2B908T1

In 60.000 cuốn, (QĐ07BT/KH11) khổ 17x24cm, tại Nhà in Hà Nội -
Công ty Sách Hà Nội. 67 Phó Đức Chính - Ba Đình - Hà Nội. Số in:
59. Số xuất bản: 01-2011/CXB/779-1235/GD. In xong và nộp lưu
chiểu tháng 4 năm 2011.

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

VƯƠNG MIỀN KIM CƯƠNG
CHẤT LƯỢNG QUỐC TẾ

SÁCH BÀI TẬP LỚP 9

1. Bài tập Ngữ văn 9 (tập một, tập hai)
2. Bài tập Toán 9 (tập một, tập hai)
3. Bài tập Vật lí 9
4. Bài tập Hoá học 9
5. Bài tập Tiếng Anh 9
6. Bài tập Tiếng Pháp 9
7. Bài tập Tiếng Nga 9

Bạn đọc có thể mua sách tại :

- Các Công ty Sách - Thiết bị trường học ở các địa phương.
- Công ty CP Đầu tư và phát triển giáo dục Hà Nội, 187B Giảng Võ, TP. Hà Nội.
- Công ty CP Đầu tư và phát triển giáo dục Phương Nam, 231 Nguyễn Văn Cừ, Quận 5, TP. HCM.
- Công ty CP Đầu tư và phát triển giáo dục Đà Nẵng, 15 Nguyễn Chí Thành, TP. Đà Nẵng.

hoặc các cửa hàng sách của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam :

– Tại TP. Hà Nội :	187 Giang Võ ; 232 Tây Sơn ; 23 Tràng Tiền ;
25 Hán Thuyên ; 32E Kim Mã ,
143 Nguyễn Khánh Toàn ; 67B Cửa Bắc,
Tại TP. Đà Nẵng	78 Pasteur ; 247 Hai Phòng.
Tại TP. Hồ Chí Minh :	104 Mai Thị Lựu ; 2A Dinh Tiên Hoàng, Quận 1 ;
240 Trần Bình Trọng ; 231 Nguyễn Văn Cừ, Quận 5.
Tại TP. Cần Thơ :	55 Đường 30/4.
– Tại Website bán sách trực tuyến :	www.sach24.vn

Website: www.nxbgd.vn

8 934994 023146

Giá: 11.000đ